

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Politické aspekty územní samosprávy – volby a volební chování obyvatel města Blovice

Bc. Jaroslav JAN, DiS.

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jaroslav Jan, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Politické aspekty územní samosprávy – volby a volební chování obyvatel města Blovice

Název anglicky

Political aspects of local government – elections and voting behaviour of inhabitants of municipalities of Blovice city

Cíle práce

I přes proměny stranicko-politických systémů jak na národní úrovni politického rozhodování tak subnacionálních úrovní politiky je charakteristickým rysem místního politického života obce Blovice relativní stabilita lokálního stranického systému. Tento fakt je východiskem diplomové práce, která si klade za cíl posoudit charakter volebního chování místního elektorátu ve volbách zastupitelstva obce s ambicí posoudit využitelnost teorie, která je postavena na místně kontextuální interpretaci. Dílčími cíli práce, které mají přispět k naplnění cíle hlavního, je popis výsledků voleb, které jsou rozhodující proměnnou vývoje blovického stranického systému, popis proměnných, které stojí v pozadí trvalé volební podpory Občanské demokratické strany a charakteristika volebního chování místního voličstva.

Metodika

Práce bude pojata jako případová studie. Subjektem výzkumu budou výsledky volebního rozhodování blovického elektorátu. Objekty výzkumu pak budou voliči, kteří se účastní voleb zastupitelstva obce a představitelé místní politiky a územní samosprávy. Hodnotové postoje a volební chování voličů bude posouzeno na základě dat získaných formou dotazníkového šetření. Volební podpora stran bude posouzena také na základě dat získaných nestrukturovanými rozhovory s představiteli místní politiky (zejména ODS). Místní politický život a zejména výsledky voleb budou popsány na základě dat publikovaných Českým statistickým úřadem (dostupné na www.volby.cz).

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Volební chování, město Blovice, volby, kandidáti, obecní zastupitelstvo, kandidátní listiny, demokracie, občané obce, politické strany, politický proces, levice, pravice.

Doporučené zdroje informací

BALÍK, Stanislav. Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. 1. Vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4.

BALÍK, Stanislav. Studie ke komunálním volbám 2010: obce, aktéři a cíle místní politiky. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 138 s. 75. sv. ISBN 978-80-210-5854-5.

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru: Specifika politického života v obcích ČR. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. 223 s. 75. sv. ISBN 978-80-247-3061-5.

ČMEJREK, Jaroslav. Obce a region jako politický prostor. 1. Vyd. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Radek Kopřiva, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 6. 10. 2016

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 10. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 09. 01. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Politické aspekty územní samosprávy – volby a volební chování obyvatel města Blovice" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 26.11.2017

Poděkování

Velice rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu své práce Ing. Radku Kopřivovi, Ph.D., za příkladné vedení mé práce, odbornou pomoc, cenné rady a připomínky a především za ochotu a vstřícnost, bez nichž by tato diplomová práce nemohla být vytvořena. Další díky patří celému zastupitelstvu města Blovice za ochotu a spolupráci při získávání informací ohledně města Blovice a také obyvatelům města za poskytnuté údaje v dotazníkovém šetření. V neposlední řadě patří poděkování mé rodině, která mne při studiu podporovala a měla pochopení pro nedostatek osobního volna.

Politické aspekty územní samosprávy – volby a volební chování obyvatel města Blovice

Souhrn

Předmětem diplomové práce jsou volby a volební chování obyvatel města Blovice a stabilita pravicových politických stran, konkrétně ODS. Diplomová práce je pojata jako případová studie města Blovice a cílí na posouzení faktorů, které ovlivňují volební chování obyvatel města na komunální úrovni. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

V teoretické části jsou vymezeny pojmy samosprávy obce, konkrétně jsou popsány názvy orgánů obce, kam patří zastupitelstvo obce, rada obce, starosta obce, obecní úřad, finanční a kontrolní výbor. Jsou zde uvedeny také jednotlivé definice politických stran, volby a volební systémy v České republice, volební chování a modely volebního chování.

Praktická část prezentuje případovou studii města Blovice, která charakterizuje toto město od demografické struktury po ekonomiku. Dále jsou zmíněny konkrétní volby do zastupitelstva obce v letech 2006, 2010 a 2014 a výsledky za jednotlivá volební období jsou porovnány a vyhodnoceny.

V diplomové práci jsou posuzovány dvě hypotézy stanovené tak, aby cíleně vystihovaly celkovou orientaci voličů ve městě Blovice. 1. hypotéza: Je za sledovaná volební období 2006 až 2014 nejstabilnější politickou stranou ve městě Blovice pravicová strana ODS? 2. hypotéza této práce: Můžeme říci, že obyvatelé města Blovice v současné době stále preferují pravicové politické subjekty? Práce také hodnotí respondenty, kteří se průzkumu zúčastnili.

Klíčová slova: volební chování, město Blovice, volby, kandidáti, obecní zastupitelstvo, kandidátní listiny, demokracie, občané obce, politické strany, politický proces, levice, pravice.

Political aspects of local government – elections and voting behaviour of inhabitants of municipalities of Blovice city

Annotation

The subject of the diploma thesis is the election and electoral behavior of the inhabitants of the town of Blovice and the stability of the right-wing political parties, namely the ODS. The thesis is conceived as a case study of the town of Blovice and aims to assess the factors influencing the electoral behavior of the city population on the municipal level. The thesis is divided into the theoretical and practical part.

In the theoretical part, there are defined the concepts of self-government of the municipality, specifically the names of municipalities, including local authority, village council, municipality mayor, municipal office, financial and control committee. The individual definitions of political parties, elections and electoral systems in the Czech Republic, electoral behavior and electoral behavior patterns are included as well.

The practical part presents a case study of the town of Blovice, which characterizes this city from the demographic structure to its economy. Further, the specific elections are mentioned in the municipal council in 2006, 2010 and 2014 and the results for each election period are compared and evaluated.

In the diploma thesis, two hypotheses are determined to purposefully outline the general orientation of voters in Blovice. 1. hypothesis: Is the most stable political party in the town of Blovice the right-wing party of the ODS during the period of the years from 2006 to 2014? 2. hypothesis of this work: Can we say that the inhabitants of Blovice still prefer right-wing political subjects? The work also evaluates respondents who participated in the survey.

Keywords: voting behaviour, Blovice city, elections, candidates, representatives of municipal council, lists of candidates, democracy, inhabitants of a town, political parties, political process, the left wing, the right wing.

OBSAH

1	ÚVOD.....	14
2	CÍL PRÁCE A METODIKA	16
2.1	Cíl práce.....	16
2.2	Metodika.....	16
3	TEORETICKÁ VÝCHODISKA	17
3.1	Vymezení pojmů	17
3.2	Definice politických stran.....	17
3.2.1	Klasické definice.....	18
3.2.2	Moderní definice.....	18
3.2.3	Zákonná definice v ČR.....	19
3.3	Územní samospráva v České Republice.....	19
3.3.1	Podle ústavy.....	19
3.4	Orgány obce	20
3.4.1	Zastupitelstvo obce	21
3.4.2	Rada.....	23
3.4.3	Starosta	24
3.4.4	Obecní úřad.....	25
3.4.5	Orgány zastupitelstva obce a rady obce	25
3.4.6	Finanční výbor	26
3.4.7	Kontrolní výbor.....	26
3.4.8	Komise	27
3.5	Volební systém v České republice	27
3.5.1	Volby do Poslanecké sněmovny	28
3.5.2	Volby do Senátu.....	29
3.5.3	Volby do zastupitelstev krajů	30
3.5.4	Volby do Evropského parlamentu	30
3.5.5	Volby do obecních zastupitelstev	31
3.5.6	Volební obvod	31
3.5.7	Volební okrsek.....	32
3.5.8	Volební klauzule	33
3.5.9	Volební formule.....	34

3.6	Volební chování a modely volebního chování.....	35
3.6.1	Volební chování.....	35
3.6.2	Modely volebního chování.....	36
3.6.3	Pojem nevolič.....	37
4	PRAKTICKÁ ČÁST.....	39
4.1	Případová studie města Blovice.....	39
4.1.1	Historie města Blovice.....	39
4.1.2	Charakteristika města.....	40
4.1.3	Demografická struktura.....	42
4.1.4	Občanské vybavení a infrastruktura.....	45
4.1.5	Kulturní památky města Blovice.....	47
4.1.6	Ekonomická charakteristika města.....	47
4.1.7	Nezaměstnanost.....	51
4.1.8	Lesní hospodářství města.....	51
4.2	Komunální volby ve městě Blovice a jejich výsledky.....	52
4.2.1	Výsledky voleb do zastupitelstva města v roce 2006.....	52
4.2.2	Výsledky voleb do zastupitelstva města v roce 2010.....	54
4.2.3	Výsledky voleb do zastupitelstva města v roce 2014.....	56
4.2.4	Stabilita volebního chování obyvatel města – 1. hypotéza.....	58
5	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	59
5.1	Interpretace dotazníkového šetření.....	59
5.1.1	Struktura dotazníku.....	59
5.1.2	Publikace dotazníku.....	60
5.2	Vyhodnocení dotazníkového šetření – kategorie 1.....	61
5.2.1	Respondenti dle pohlaví.....	61
5.2.2	Respondenti dle věku.....	62
5.2.3	Respondenti dle dosaženého vzdělání.....	63
5.2.4	Respondenti dle sociálního postavení.....	64
5.2.5	Respondenti dle zaměstnání (CZ-ISCO).....	65
5.2.6	Respondenti dle příjmové kategorie.....	66
5.3	Vyhodnocení dotazníkového šetření – kategorie 2.....	67
5.3.1	Respondenti podle volební osy.....	68

5.3.2	Respondenti podle spokojenosti	69
5.3.3	Respondenti podle volební účasti v roce 2014	70
5.3.4	Respondenti podle využívání preferenčních hlasů	71
5.4	Vyhodnocení dotazníkového šetření – kategorie 3	71
5.4.1	Výsledky jednotlivých politických subjektů	72
5.5	Vazby respondentů k vítězným politickým subjektům ve městě.....	73
5.5.1	Vazby respondentů k politické straně ODS.....	73
5.5.2	Vazby respondentů k politickému hnutí ANO 2011.....	75
5.5.3	Vazby respondentů k politické straně STAN	77
5.5.4	Vazby respondentů k politické straně Piráti.....	78
5.5.5	Komparace výsledků ODS, ANO, STAN a Pirátů – 2. hypotéza.....	81
5.5.6	Ostatní faktory ovlivňující volební chování obyvatel města	84
6	ZÁVĚR	86
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	89
8	PŘÍLOHY	95

ODKAZOVANÝ SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Počty členů zastupitelstva podle velikosti obce	21
Tabulka 2: Druhy pozemků (ha)	41
Tabulka 3: Demografická struktura města Blovice v období 2007 - 2016.....	42
Tabulka 4: Přistěhovalí a vystěhovalí.	45
Tabulka 5: Bytová výstavba ve městě v období 2012 - 2016.....	46
Tabulka 6: Rozpočet města Blovice – příjmy 2017	48
Tabulka 7: Výdaje města Blovice	49
Tabulka 8: Počet ekonomických subjektů evidovaných v RES k 31. 12. 2016.....	50
Tabulka 9: Výsledky voleb do zastupitelstva města Blovice 2006.....	53
Tabulka 10: Výsledky voleb do zastupitelstva města Blovice 2010.....	54
Tabulka 11: Výsledky voleb do zastupitelstva města Blovice 2014.....	56
Tabulka 12: Výsledky dotazníkového šetření - pohlaví.	61
Tabulka 13: Výsledky dotazníkového šetření – věk.	62
Tabulka 14: Výsledky dotazníkového šetření – vzdělání.	63
Tabulka 15: Výsledky dotazníkového šetření – sociální postavení.	64
Tabulka 16: Výsledky dotazníkového šetření – sociální postavení.	65
Tabulka 17: Výsledky dotazníkového šetření - příjmová kategorie.	67
Tabulka 18: Rozdělení dle volební osy	68
Tabulka 19: Rozdělení dle spokojenosti.....	69
Tabulka 20: Volební účast respondentů v roce 2014	70
Tabulka 21: Využívání preferenčních hlasů.	71
Tabulka 22: Preferovaná politická strana	72

ODKAZOVANÝ SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Růst počtu obyvatel v období 2007 – 2016.	43
Graf 2: Živě narození v období 2007 - 2016	43
Graf 3: Demografický vývoj města Blovice včetně místních částí.....	44
Graf 4: Narození, zemřelí na území města Blovice	44
Graf 5: Přistěhovalí a vystěhovalí ve městě Blovice.....	45
Graf 6: Rozpočet města - příjmy v %.....	48

Graf 7: Rozpočet města - výdaje %.....	49
Graf 8: Získané % hlasů a počty mandátů v roce 2006.....	53
Graf 9: Získané % hlasů a počty mandátů v roce 2010.....	55
Graf 10: Získané % hlasů a počty mandátů v roce 2014.....	57
Graf 11: Dělení respondentů dle pohlaví.....	61
Graf 12: Dělení respondentů dle věku.....	62
Graf 13: Dělení respondentů dle vzdělání.....	64
Graf 14: Dělení respondentů dle sociálního postavení.....	65
Graf 15: Dělení respondentů dle zaměstnání CZ-ISCO.....	66
Graf 16: Dělení respondentů dle příjmové kategorie.....	67
Graf 17: Dělení respondentů dle volební osy.....	69
Graf 18: Dělení respondentů dle spokojenosti.....	70
Graf 19: Dělení respondentů dle volební účasti.....	71
Graf 20: Preferovaná politická strana.....	73
Graf 21: Rozdělení voličů ODS dle věku.....	74
Graf 22: Rozdělení voličů ANO dle věku.....	76
Graf 23: Rozdělení voličů STAN dle věku.....	78
Graf 24: Rozdělení voličů Pirátů dle věku.....	80
Graf 25: Volební podpora vítězných stran dle pohlaví.....	81
Graf 26: Volební podpora vítězných stran dle věku.....	82
Graf 27: Volební podpora vítězných stran dle vzdělání.....	82
Graf 28: Volební podpora podle sociálního postavení.....	83
Graf 29: Volební podpora vítězných stran dle klasifikace zaměstnání.....	83
Graf 30: Volební podpora vítězných stran dle příjmové kategorie.....	84

ODKAZOVANÝ SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Statutární města v ČR.....	20
Obrázek 2: Blovice a místní části města k 1. 1. 2016.....	39
Obrázek 3: Pravice, levice, konzervativní, liberální strany.....	68

SEZNAM ZKRATEK

a.s.	akciová společnost
ANO	ANO 2011
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
čl.	článek
ČR	Česká republika
ČSNS	Česká strana národně socialistická
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
ČSÚ	Český statistický úřad
ČZU	Česká zemědělská univerzita
DSSS	Dělnická strana sociální spravedlnosti
KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
LES	liberálně ekologická strana
MO	místní organizace
např.	například
ODS	Občanská demokratická strana
Piráti	Česká pirátská strana
RD	Rodinný dům
REAL	Realisté
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
Sb.	sbírka
SPD	Svoboda a přímá demokracie Tomia Okamury
STAN	Starostové a nezávislí
SVOBODNÍ	Strana svobodných občanů
TOP 09	TOP 09
VV	Věci veřejné
Zelení	Strana zelených
ZO	základní organizace

1 ÚVOD

V zastupitelské demokracii, která vznikla ústavní změnou po roce 1989, jsou volby nejdůležitějším mechanismem, pomocí kterého může občan projevit svůj názor. Díky volbám se občan může podílet na rozhodování o věcech veřejných. Občané mají možnost se svobodně rozhodovat mezi jednotlivými politickými stranami, hnutími a kandidáty, kteří jsou jim nejbližší v jejich vlastní politické orientaci. Po vzniku samostatné České republiky bylo zapotřebí několika reforem ve veřejné správě, bylo zřízeno celkem 14 samosprávných celků. Byly vytvořeny a schváleny zákony o obcích, krajích, hlavním městě Praze i okresech. Okresy byly v roce 2002 zrušeny, jejich kompetence převzaly kraje či obce s rozšířenou působností. Po schválení nových zákonů vymezil stát samosprávným celkům působnost, kterou na ně delegoval.

Prostřednictvím voleb občan zvolí svého zástupce a deleguje na něj pravomoci týkající se rozhodování o zásadních otázkách státu a tím pádem i všech jeho obyvatel. Účast ve volbách je dobrovolná, avšak voleb by se měl zúčastnit každý občan země, kterému není lhostejné, co se v jeho zemi bude odehrávat. Omylem by bylo domnívat se, že vysoká účast ve volbách vypovídá o dokonalém demokratickém systému. S nejvyšší volební účastí se můžeme setkat především v totalitních režimech a především v diktaturách.

Volební účast se často považuje i za míru zájmu občanů o veřejné záležitosti, či za skutečnost, nakolik jsou občasně nespokojeni se současnou politickou situací v jejich zemi. Často se můžeme setkat s otázkou občanů: „Proč bychom měli chodit k volbám, když stejně ničeho nedosáhneme.“ Opak je pravdou. I tam, kde jsou občané lhostejní k místním poměrům, se můžeme setkat s malou volební účastí. Velmi často občané nechodí volit z důvodu, že si myslí, že situace v zemi, kraji nebo obci zůstane relativně dobrá, a proto není-li vyžadována změna, není potřeba se voleb účastnit.

Občasné si často neuvědomují, že jejich velká míra neúčasti ve volbách velmi často nahrává některým zejména tzv. tradičním stranám, které jsou založeny na stranické disciplíně než na principu sympatií občanů. Tyto strany mají většinou věrné voliče, které své strany volí pravidelně. Mají voliče tzv. ukázněné, a proto velmi často dosahují většího zisku volebních preferencí a tím pádem i většího podílu na možnosti rozhodování, než by jim skutečně dle sympatií a předloženého volebního programu náleželo.

Politický systém se v České Republice stále vyvíjí, dochází k procesům, které dotvářejí politický obraz země. Jedním z nich je proces decentralizační, který přibližuje politickou moc občanům na lokální úrovni. Obce na základě decentralizačního procesu dostaly možnost samostatně řídit své záležitosti zejména díky přijetí klíčové územní samosprávy. V současné době můžeme říci, že komunální úroveň politického života se dostává do popředí pozornosti občanů.

Tato diplomová práce má za úkol zmapovat postoj obyvatel města Blovice ke komunálním volbám, způsoby hlasování a ovlivnitelnost obyvatel předvolební kampaní. Blovice je město s rozšířenou působností a je např. rodištěm autora československé a později i české státní vlajky Jaroslava Kursy, válečného letce RAF Karla Bečváře či umělce Jaroslava Štercla a sportovkyně Jarmily Nygrýnové. Případovou studií bude zjišťováno, zda můžeme aplikovat teorii volebního chování obyvatel na výsledky, které budou zjištěny z dotazníkového šetření.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

I přes proměny stranicko-politických systémů, jak na národní úrovni politického rozhodování tak na subnacionálních úrovních politiky, je charakteristickým rysem místního politického života obce Blovice relativní stabilita lokálního stranického systému. Tento fakt je východiskem diplomové práce, která si klade za cíl posoudit charakter volebního chování místního elektorátu ve volbách do zastupitelstva obce s ambicí posoudit využitelnost teorie, která je postavena na místně kontextuální interpretaci. Dílčími cíli práce, které mají přispět k naplnění cíle hlavního, je popis výsledků voleb, které jsou rozhodující proměnou vývoje blovického stranického systému, popis proměnných, které stojí v pozadí trvalé volební podpory Občanské demokratické strany a charakteristika volebního chování místního voličstva.

2.2 Metodika

Práce je pojata jako případová studie. Subjektem výzkumu jsou výsledky volebního rozhodování blovického elektorátu. Objekty výzkumu jsou voliči, kteří se účastní voleb zastupitelstva obce a představitelé místní politiky a územní samosprávy. Hodnotové postoje a volební chování voličů bude posouzeno na základě dat získaných formou dotazníkového šetření. Volební podpora stran bude posouzena také na základě dat získaných nestrukturovanými rozhovory s představiteli místní politiky (zejména ODS). Místní politický život a zejména výsledky voleb budou popsány na základě dat publikovaných Českým statistickým úřadem (dostupné na www.volby.cz).

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

3.1 Vymezení pojmů

Společnost je formována politickými stranami, hnutími a politickými systémy. Hlavním předpokladem pro vznik politické strany je funkční demokracie. Termín politická strana má pro mnoho občanů jasný a srozumitelný význam. Veřejnost chápe politické strany jako součást politického dění po celém světě. Politické strany generují jednotlivé politiky, kteří rozhodují o naší budoucnosti. Avšak politologové vnímají tento pojem jako velmi široký a nejasný, jako pojem, který nelze přesně vymezit. Politologové a ostatní autoři se snaží o nalezení nových ideálních definic pojmu politická strana a snaží se o dosažení vzniku obecné definice, která bude jasně vyjadřovat a určovat, co vlastně politické strany jsou a co obsahují. Snaží se o to, aby tato definice měla platnost za každé situace, v nezávislosti na čase a místě.

V anglickém jazyce se pojem politická strana dá označit jako party. Původ toho je z latinského „pars“, což znamená podíl nebo část. Ve volném překladu tedy část celku, část společnosti. V češtině, která vychází ze staroslovenštiny, to přesně neplatí. Dle Strmisky a Fialy je strana blíže pojmům prostranství či prostor. (Fiala, 2009, s. 15-17) Politolog Giovanni Sartori užívá pojem partie (Sartori, 2005, s. 17-19), což znamená v překladu dělit či rozdělovat. Ve své publikaci dále uvádí tři premisy, ze kterých můžeme vyčíst původní účel politických stran. Uvádí, že strany nejsou frakce, strana je součástí celku a že strany jsou vyjadřovacími kanály.

3.2 Definice politických stran

Definice politických stran lze dělit do dvou hlavních kategorií a to do kategorie klasických definic a moderních definic. Na politické strany bude v této práci nahlíženo jako na organizace. Anthony Giddens vytvořil jednu z nejčastěji užívaných definic, kde organizaci označil za „*velké seskupení lidí, které je neosobního charakteru a vzniká s konkrétním záměrem*“ (Giddens, 2013, s. 288).

3.2.1 Klasické definice

Nejrůznější definice politických stran vznikaly již počátkem 18. století. S jednou z prvních přišel Edmund Burke. V druhé polovině 18. století definoval politickou stranu jako „*seskupení lidí, kteří se spojují, aby společnými silami prosazovali národní zájem, a to na základě nějakého konkrétního principu, na němž se všichni shodují.*“ (Fiala, 2009, s. 18) Otázkou však zůstává, co je to národní zájem. To Burke obecně definoval jako dobro. Další klasická definice, která by stála za zmínku, je definice od německého sociologa Maxe Webera, který definoval politickou stranu jako „*dobrovolně vzniklé sdružení osob se společnými zájmy, jejichž prioritou je získat politickou moc, s cílem prosadit věcné cíle či osobní výhody nebo obojí najednou*“ (Říchová, 2012, s. 88).

3.2.2 Moderní definice

Definice moderního charakteru začaly vznikat v 60. letech 20. století. Od klasických definic se liší především v zahrnutí poznatků z historie jednotlivých politických stran, které za dlouhou dobu prošly značnými proměnami v podobách ukotvení stran typu catch-all¹ ve stranických systémech západní Evropy.

Za jednu z moderních definic můžeme považovat definici, kterou zmínil Raymond Aron. Politické strany označil za „*víceméně organizovaná dobrovolná seskupení, která vyvíjejí víceméně stálou činnost, a ve jménu jistého pojetí obecného společenského zájmu se ucházejí o to, aby samy nebo v koalici převzaly funkce vlády*“ (Fiala, 2009, s. 29).

Další moderní definici nabídl světu Giovanni Sartori, uznávaný italský politolog. Nazval ji jako „*minimální definici*“. Tato definice je však mezi politiky vnímána jako problematická, protože je tvořena z mála definičních kritérií. Minimální definice politické strany zní: „*politické skupiny, jež se účastní voleb a jež je jejich prostřednictvím schopna své kandidáty umístit do veřejných úřadů*“ (Fiala, 2009, s. 29).

¹ Strana vše podřizuje zisku volebních preferencí, přechází se na profesionalizaci strany a zásadní význam má vedení a zároveň se snižuje význam členství a ideologie strany. Usiluje o všechny voličské hlasy tj. voliče ze všech sociálních skupin.

3.2.3 Zákonná definice v ČR

Zákonná, neboli právní definice je taková definice, jež se týká politických stran a vyplývá ze zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích v platném znění. Zde se hovoří o politických stranách a mimo jiné také o politických hnutích, mezi kterými není ze zákona žádný rozdíl a jde jen o rozdílné pojmenování téhož. Jedná se o právnické osoby, kde nesmí být ke členství nikdo nucen a každý může kdykoliv stranu nebo hnutí svobodně opustit. Jednotlivé strany nesmějí vykonávat funkce státních orgánů a jsou odděleny od státu, také nesmějí vlastnit ozbrojené složky a musí být organizovány na základě územního dělení (Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, 1991).

3.3 Územní samospráva v České Republice

„Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky“ (Česká Republika, 1992, s. 15). Právní rámec je stanoven Ústavou ČR – ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.

3.3.1 Podle ústavy

Územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu. Zákon stanoví, kdy jsou správními obvody. Obec je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku. Vytvořit nebo zrušit vyšší územní samosprávný celek lze jen ústavním zákonem (Česká Republika, 1992). Každá obec je samostatně spravována zastupitelstvem, stejně tak jako vyšší územně samosprávný celek. Počet zastupitelů se stanoví v návaznosti na velikost obce z pohledu počtu jejích obyvatel. Tyto územně samosprávné celky jsou tzv. veřejnoprávními korporacemi, mohou mít vlastní majetek a vlastní rozpočet. Stát jako takový může nezávisle zasahovat do činnosti územně samosprávných celků, pouze v případech, vyžaduje-li to ochrana zákona a pouze zákonem stanoveným způsobem (Česká Republika, 1992).

Územní samosprávu vymezuje katastrální hranice obce. Konkrétní právo na samosprávu je podrobněji specifikováno v zákoně o obcích. Obec, samosprávný celek,

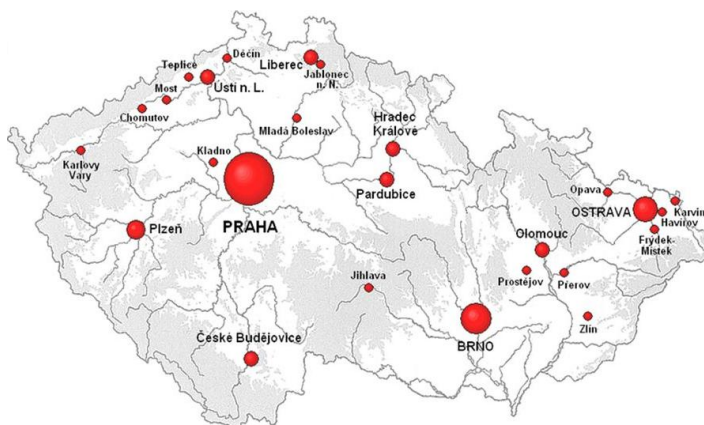
vytváří vlastní orgány, prostřednictvím kterých uskutečňuje výkon samosprávy. V rámci územní samosprávy jsou vydávány podzákonné právní předpisy, ty jsou platné vždy jen na území dané obce, která je vydala.

3.4 Orgány obce

Každá obec je samostatně spravována vlastním zastupitelstvem obce. Mezi další orgány obce patří obecní úřad, rada obce, starosta a zvláštní orgány obce. V případě obcí, které jsou městysem², se jejich orgány označují jako úřad městyse, rada městyse, zastupitelstvo městyse a zvláštní orgány městyse. U měst se označení orgánů označuje obdobně, městský úřad, zastupitelstvo města, rada města apod. (Čmejrek, 2010).

Zvláštním typem obcí jsou statutární města. Statutární města upravují své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem. Statut je vydáván formou obecně závazné vyhlášky obce. Statutární města mají možnost členit své území na městské obvody, či městské části s vlastními orgány samosprávy. Označení statutární město v současné době nese v České republice celkem dvacet šest měst. Mezi tato města patří mimo jiné hlavní město Praha, Plzeň, Brno, Olomouc, České Budějovice a další...

Obrázek 1: Statutární města v ČR

Zdroj: Internet (Statutární města ČR, 2015).

² Městysem je historické nedávno (v roce 2006) obnovené označení statutu obce. Městysem neboli městečko je co do velikosti něco mezi vesnicí a městem. „Obec je městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády“ (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), 2017).

Statutární města jsou samostatně spravována zastupitelstvem města, mezi další orgány statutárního města patří rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města. Městský obvod územně členěného statutárního města je spravován zastupitelstvem městského obvodu a dalšími orgány městského obvodu, mezi které patří starosta, rada městského obvodu a zvláštní orgány městského obvodu. Dále se zřizuje funkce tajemníka magistrátu a tajemníka městského obvodu. Starosta či primátor může svěřit výkon přenesené působnosti v určitých věcech komisi, ale pouze po projednání s ředitelem krajského úřadu. Poté se komise stávají též orgánem obce, resp. města, městyse, statutárního města, městské části nebo městského obvodu (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), 2017).

3.4.1 Zastupitelstvo obce

Obecní, či městské zastupitelstvo je základním orgánem obecní samosprávy, protože jeho sestavení je přímo závislé na výsledcích komunálních voleb v dané obci. Členy zastupitelstva volíme na čtyřleté volební období. Stejně jako ve volbách do zákonodárského sboru je volební právo v případě voleb do zastupitelstva obce všeobecné, rovné, přímé a tajné. Při určování finálního počtu členů zastupitelstva se vždy přihlíží k celkovému počtu obyvatel obce a k velikosti obce z hlediska katastrální výměry (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), 2017).

Tabulka 1: Počty členů zastupitelstva podle velikosti obce

POČET OBYVATEL	Počet volených členů zastupitelstva
do 500	5 až 15
od 500 do 3 000	7 až 15
od 3 000 do 10 000	11 až 25
od 10 000 do 50 000	15 až 35
od 50 000 do 150 000	25 až 45
nad 150 000	35 až 55

Zdroj: Zpracoval autor, dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Znění původního zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) stanovilo, že zastupitelstvo v nejmenších obcích do pětiset obyvatel mohlo mít nejvýše devět členů. To však znamenalo, že tyto obce nemohly zřídit radu, protože celkový počet členů rady, nesmí přesahovat jednu třetinu celkového počtu zastupitelstva obce a rada se nevolí v těch obcích, v nichž má zastupitelstvo méně než patnáct členů. Proto bylo v novelizaci zákona

o obecním zřízení stanoveno, že nejmenší obce můžou volit zastupitelstvo patnácti členné (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), 2017).

Členem zastupitelstva se stává občan po získání mandátu v komunálních volbách. Člen zastupitelstva po zvolení musí složit slib a složení slibu potvrdit podpisem. Následně svůj mandát musí vykonávat osobně a v souladu se svým slibem, přičemž není vázán žádnými příkazy. Člen zastupitelstva má podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), při výkonu své funkce právo „*předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání, vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila*“ (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), 2017)

Člen zastupitelstva má také své povinnosti vyplývající ze zákona. Povinností člena zastupitelstva je například povinnost „*zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce, popřípadě zasedání jiných orgánů obce, je-li jejich členem, plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží, hájit zájmy občanů obce a jednat a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce*“ (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), 2017).

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve všech věcech, co patří do samostatné působnosti dané obce. Do samostatné působnosti obce patří ty záležitosti, které jsou především v zájmu občanů a obce, pokud je zákon nesvěří krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jakožto výkon státní správy. Zastupitelstvu každé obce je, mimo jiné, především vyhrazeno schvalovat program rozvoje obce, schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce, zřizovat a rušit příspěvkové organizace, vydávat obecně závazné vyhlášky obce, rozhodovat o vyhlášení místního referenda, volit z řad zastupitelů obce starostu obce, místostarosty a další členy rady obce a odvolávat je, další pravomoci stanovuje zákon. V případě, že není v obci stanovena rada, zastupitelstvo také vydává nařízení obce. Zastupitelstvo si také může vyhradit další pravomoc v samostatné působnosti obce, tedy kromě pravomocí, které zákon vyhrazuje radě obce (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), 2017).

Zastupitelstvo obce má povinnost sejít se minimálně čtyřikrát do roka. Doba mezi jednotlivými zasedáními nesmí přesáhnout tři měsíce. Pokud se zastupitelstvo nesejde po dobu šesti měsíců, je rozpuštěno ministerstvem vnitra. Veškerá zasedání zastupitelstva

musí být dle zákona veřejná, být řádně a včas oznámena veřejnosti na úřední desce obce a dále také vždy, minimálně sedm dní před konáním zastupitelstva, elektronicky na elektronické úřední desce. Jednotlivá zasedání zastupitelstva obce vždy řídí starosta obce dle předem schváleného jednacího řádu. Ze zasedání je pořizen zápis. Tento zápis musí být vyhotoven a následně zveřejněn do deseti dnů po zasedání zastupitelstva. Zápis musí podepsat určení ověřovatelé zápisu a v neposlední řadě především starosta obce. Zastupitelstvo obce přijímá vlastní usnesení obce. Usnesení v jednotlivých bodech je přijato, pokud je odsouhlaseno nadpoloviční většinou přítomných zastupitelů. V případě, že klesne počet členů zastupitelů na předmětném zasedání zastupitelstva pod polovinu z celkového počtu, anebo pod hranici pěti členů, nemůže zastupitelstvo v jednání a přijímání usnesení pokračovat, neboť zastupitelstvo obce se stává neusnášeníschopné (Čmejrek, 2010).

3.4.2 Rada

Rada obce zastává výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti. Rada obce je ze své činnosti přímo odpovědná zastupitelstvu obce. V přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat v zákonem stanovených otázkách. V obcích, kde se rada nevolí, vykonává pravomoc rady obce starosta, s výjimkou těch věcí, jež zákon v takovém případě svěřuje zastupitelstvu. V případě, že je rada odvolána a není současně zvolena nová, vykonává dosavadní rada svou pravomoc až do zvolení rady nové (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), 2017).

Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další členové rady, kteří jsou voleni z členů zastupitelstva. Počet členů rady musí být vždy lichý, minimálně pět radních a nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva dané obce. Jednání rady obce jsou vždy neveřejná. Rada obce se schází podle potřeby. Usnesení rady obce je platné po schválení návrhu nadpoloviční většinou členů. Aby byla rada obce usnášeníschopná, je nutná minimálně nadpoloviční přítomnost všech členů rady obce. Z jednání rady obce je stejně jako ze zasedání zastupitelstva pořizován zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta obce, případně někdo z členů rady (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), 2017).

Do činnosti rady obce patří zejména příprava podkladů pro zasedání zastupitelstva, plnění usnesení zastupitelstva obce, které byly schváleny na předchozích zasedáních. Radě

obce je ze zákona mimo jiné vyhrazeno „zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce, rozhodovat ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti, vydávat nařízení obce, projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce, stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu, na návrh tajemníka obecního úřadu jmenovat a odvolávat vedoucí odborů obecního úřadu v souladu se zvláštním zákonem, zřizovat a zrušovat podle potřeby, komise rady obce, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy a také kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce“ (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), 2017) a další. Jednoduše řečeno „rada obce zabezpečuje rozhodování ostatních záležitostí patřících do samostatné působnosti obce, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce“ (Čmejrek, 2010, s. 45).

3.4.3 Starosta

Starosta obce zastupuje obec navenek. Starostu společně s místostarostou volí zastupitelstvo obce ze svých řad. Starosta musí být občanem České republiky a za výkon své funkce jsou odpovědni přímo zastupitelstvu dané obce. Starosta se souhlasem ředitele krajského úřadu jmenuje, ale také odvolává tajemníka obecního úřadu (Čmejrek, 2010).

Starosta mimo jiné „odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok, plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat, může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech, může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce, zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu, rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce, plní další úkoly stanovené tímto zákonem a zvláštními zákony“ (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), 2017) a další.

Starosta také svolává a hlavně řídí každé zasedání zastupitelstva obce a zasedání rady obce. Spolu s ověřovateli podepisuje zápis z jednání zastupitelstva a rady obce. V případě odvolání starosty nebo v případě vzdání se funkce, když současně není zvolen

starosta nový, vykonává jeho pravomoc až do doby zvolení nového starosty místostarosta, který byl určen zastupitelstvem obce právě k jeho zastupování. Starosta má právo užívat při významných událostech a občanských obřadech odznak. Odznak má uprostřed státní znak a po obvodu odznaku je uveden název Česká republika (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), 2017).

3.4.4 Obecní úřad

„Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta“ (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), 2017).

V rámci obce, může rada zřídit pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu odbory a oddělení, v nichž jsou začleněni zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti plní především úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce. Obecní úřad pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti, také rozhoduje v případech stanovených tímto nebo zvláštním zákonem. Obecní úřad dále vykonává přenesenou působnost s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu obce (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), 2017).

Jak je již výše zmíněno, starosta jmenuje a také případně odvolává tajemníka obecního úřadu, však pouze se souhlasem ředitele krajského úřadu. Tajemník je zaměstnancem obce. Tajemník je přímo odpovědný starostovi obce za plnění povinností obecního úřadu v rámci samostatné i přenesené působnosti. Tajemník obecního úřadu se dále, pouze s hlasem poradním, účastní zasedání zastupitelstva a rady obce a nesmí být členem žádné politické strany ani hnutí. V případě, že v obci není zřízena funkce tajemníka obecního úřadu nebo není-li tajemník obecního úřadu ustanoven, plní jeho úkoly starosta (Čmejrek, 2010).

3.4.5 Orgány zastupitelstva obce a rady obce

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) ukládá zastupitelstvu obce zřídit dva povinné výbory a to kontrolní výbor a výbor finanční. Pokud v katastrálním území obce žije národnostní menšina, jejíž počet přesahuje 10% z celkového počtu obyvatel, musí být dle zákona obcí zřízen i výbor pro národnostní menšiny. Předsedou těchto výborů se stává vždy člen zastupitelstva obce, výjimkou je starosta, místostarosta a tajemník.

Všechny výbory musí mít minimálně tři členy. Ostatní členové výborů mohou být zvoleni z řad občanů či zastupitelů, výjimkou jsou zaměstnanci obecního úřadu, kteří se podílejí na rozpočtových a účetních pracích úřadu. Obec může zřídit i další výbory a kontrolní orgány obce. To však zůstává na rozhodnutí rady, případně zastupitelstva. Svá stanoviska a návrhy předkládají všechny výbory přímo zastupitelstvu obce.

3.4.6 Finanční výbor

Zvolení členové finančního výboru kontrolují především nakládání s majetkem a financemi obce, také mohou plnit úkoly, kterými je pověřil zastupitelstvo obce. Finanční výbor má lichý počet členů. Finanční výbor provádí kontrolu účetních dokladů, pokladni hotovosti a dalšího hospodaření vždy po předchozím ohlášení na základě schváleného plánu kontrol. Z kontroly je vždy sepsán zápis, který musí být odsouhlasen nadpoloviční většinou členů finančního výboru. Finanční výbor nemůže zřizovat nápravu. Pouze předá svá doporučení zastupitelstvu obce, které dále rozhodne o případné nápravě. K zápisu se může vyjádřit kontrolovaná osoba, její vyjádření je připojeno k zápisu (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), 2017).

3.4.7 Kontrolní výbor

Zvolení členové kontrolního výboru kontrolují především plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, je-li zřízena, dále kontrolují dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti, a také plní další kontrolní úkoly, jimiž je pověřilo zastupitelstvo obce. Předsedou kontrolního výboru je vždy člen zastupitelstva. Stejně tak jako finanční výbor má i kontrolní výbor lichý počet členů. Kontrolní výbor vydává pouze doporučení zastupitelstvu obce (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), 2017). Výstupem práce kontrolního výboru z prováděných kontrol musí obsahovat předmět kontroly, zjištěné chyby a nedostatky, návrhy a opatření k nápravě, celkový počet přítomných členů výboru a přítomných členů při provádění kontroly. Zápis musí být podepsán všemi přítomnými členy kontrolního výboru. Odmítnutí podpisu zápisu musí být řádně zdůvodněno. Kontrolní výbor je usnášeníschopný v případě nadpoloviční většiny všech členů výboru. (Čmejrek, 2004)

3.4.8 Komise

Komise jsou iniciativní a poradní orgány obce, zřizuje je rada obce. Komise předkládají své návrhy obecnímu úřadu. Předsedou komise může být pouze odborně způsobilý člověk v oblasti, kterou se komise zabývá. K přijetí usnesení komise je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů. Komise je zodpovědná radě obce, jako svému zřizovateli, v případě výkonu přenesené působnosti je odpovědná starostovi obce (Čmejrek, 2010).

3.5 Volební systém v České republice

Demokratický systém v České republice zajišťuje občanům možnost svobodných voleb. Volební právo má zajištěn každý občan České republiky, který dosáhl osmnácti let věku. Překážkou volebního práva je omezení z důvodu ochrany zdraví lidu a zbavení občana způsobilosti k právním úkonům. Na základě demokratických hodnot má každý občan možnost prostřednictvím voleb zvolení svého kandidáta na základě své svobodné vůle. Kandidáti následně po celou dobu volebního období zastupují občany. Volební období v České republice trvá celkem čtyři roky. Občané se nejčastěji rozhodují podle volebních programů, které politické strany cíleně předkládají před volbami. Každý občan se může svobodně rozhodnout, zda se voleb zúčastní nebo nikoliv.

Volby reprezentují hlavní mechanismus zastupitelské demokracie. Jejich prostřednictvím mají občané možnost vybrat vládnoucí politiky, kteří budou řídit chod státu. V České republice se volí do zastupitelstev obcí, krajů, dále do poslanecké sněmovny, senátu, evropského parlamentu a nyní, od roku 2013 mohou občané svobodně volit přímo hlavu státu, prezidenta České republiky. Volby se řídí prostřednictvím volebního zákona.

Volební účast občanů České republiky při volbách do obecních zastupitelstev je ovlivňována několika faktory. Všeobecně můžeme tvrdit, že občané očekávají po volbách jakousi změnu k lepšímu, proto při volbách do obecních zastupitelstev je zpravidla nejvyšší volební účast, protože výsledky těchto voleb se občanů přímo dotýkají vzhledem k jejich budoucímu životu v jejich obci.

Volby jsou založeny na principu všeobecného, rovného a přímého volebního práva, tajným hlasováním. V České republice má právo jít volit každý občan, který dosáhl věkové

hranice osmnáct let. Tato hranice je platná jak pro volební právo aktivní, tak pasivní. Volební právo aktivní znamená právo volit a volební právo pasivní znamená právo být volen. Toto právo mají všichni občané, pokud splnili zákonem stanovené podmínky. Nezbytná je rovnost volebního práva, ta spočívá v tom, že si všichni voliči jsou rovni a to z hlediska jak váhy, tak počtu hlasů, kterými disponují. Největší motivací využití volebního práva je to, že občané očekávají na základě výsledků voleb vždy změnu k lepšímu a že volit bude mít smysl (Čmejrek, 2010).

Politický systém v našem demokratickém prostředí se neobejde bez možnosti svobodného výběru a to především ve výběru ve volbách do zastupitelských sborů na místní (obecní) nebo celostátní úrovni. Svoboda, kterou mají občané v možnosti volby je základním atributem demokracie. Příkladně v některých nedemokratických režimech se také klade značný důraz na výsledky voleb, které většinou bývají zmanipulované, ale jakýmsi teatrálním způsobem pomáhají legitimizovat moc vládnoucích elit. Můžeme tedy říci, že volby jsou v různých podobách jedním z určujících faktorů politického systému a hrají zde významnou roli, v demokratických státech dokonce hlavní roli při tvorbě konkrétního politického systému.

3.5.1 Volby do Poslanecké sněmovny

Ústava České republiky stanovuje pro volby do Poslanecké sněmovny zásady poměrného volebního systému. Česká republika je rozdělena do čtrnácti volebních krajů. *„Parlament je tvořen dvěma komorami, a to Poslaneckou sněmovnou a senátem. Poslanecká sněmovna má dvě stě poslanců, kteří jsou voleni na dobu čtyř let. Volby se konají ve lhůtě počínající třicátým dnem před uplynutím volebního období a končící dnem jeho uplynutí. Volby do Poslanecké sněmovny se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, podle zásady poměrného zastoupení. Do Poslanecké sněmovny může být zvolen každý občan České republiky, který má právo volit a dosáhl věku jedenadvaceti let“* (Česká Republika, 1992).

Ve volbách do Poslanecké sněmovny jsou mandáty rozdělovány těm stranám, které na celostátní úrovni překročily pětiprocentní kvórum, hranici z celkového počtu odevzdaných hlasů. Ve volebních krajích jsou konečné mandáty stranám a koalicím, které

překročily stanovenou pětiprocentní uzavírací klauzuli, přerozdělovány na základě d'Hondtova systému³ rozdělování hlasů. Výsledky jsou poté řazeny podle velikosti až do počtu mandátů, které jsou přidělovány v daném volebním kraji. Jednotlivým politickým subjektům je následně přidělen takový počet mandátů, kolikrát se jejich výsledek objevil v porovnávané řadě. Právo volit mají všichni občané České republiky, nezáleží na tom, jestli mají bydliště na území státu či nikoliv. Pro volby do Poslanecké sněmovny je umožněno občanům volit na zastupitelských úřadech České republiky. Pasivní volební právo, tedy právo být volen, pro Poslaneckou sněmovnu vzniká ve věku jedenadvaceti let a náleží všem občanům s volebním právem aktivním.

3.5.2 Volby do Senátu

V České republice Ústava stanoví, že *„volby do Senátu se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, podle zásady většinového systému. Senát má osmdesát jedna senátorů, kteří jsou voleni na dobu šesti let. Každé dva roky se volí třetina senátorů. Do Senátu může být zvolen každý občan České republiky, který má právo volit a dosáhl věku 40 let. Mandát poslance nebo senátora vzniká zvolením. Nikdo nemůže být současně členem obou komor Parlamentu“* (Česká Republika, 1992, s. 7-8). Mandát senátora zanikne v případě odepření slibu nebo složením slibu s výhradou, uplynutím volebního období, vzdáním se mandátu, ztrátou volitelnosti, u poslanců rozpuštěním Poslanecké sněmovny, anebo vznikem neslučitelnosti s funkcemi prezidenta republiky, funkcí soudce, nebo jiné funkce, která je dle ústavy neslučitelná s výkonem funkce.

Aktivní volební právo pro senátní volby je totožné s volbami do Poslanecké sněmovny s výjimkou, že do Senátu mohou občané volit jen v případě, pokud se dostaví na území České republiky v den voleb. Pasivní volební právo do Senátu je od 40 let věku.

Česká republika je celkově rozdělena celkem do jedenaosmdesáti volebních obvodů.

³ „Tato přepočítávací metoda je v současnosti v praxi nejpoužívanější a má řadu modifikací. V ČR se používá od roku 1990 k výpočtu rozdělení mandátů v obecních zastupitelstvech, od roku 2000 ve volbách do zastupitelstev krajů, od roku 2002 ve volbách do Poslanecké sněmovny a od roku 2004 ve volbách do Evropského parlamentu. d'Hondtova metoda rozděluje všechny disponibilní mandáty v jednom skrutiniu“ (Metody pro přepočet hlasů na mandáty, 2012).

3.5.3 Volby do zastupitelstev krajů

Volby do zastupitelstev krajů upravuje zákon č. 130/2000 Sb., který začal platit 15. května 2000. Způsob přepočtu hlasů nebyl od vydání tohoto zákona změněn. Pro přidělování mandátů se i v krajských volbách používá d'Hondtova metoda s modifikovaným prvním dělitelem řady dělitelů (začíná číslem 1,42) a pokračuje řadou přirozených čísel 2, 3, 4, 5 atd. Kvórum pro postup strany do skrutinia je v těchto volbách zisk také min. 5 % z celkového počtu hlasů odevzdaných ve volebním obvodu (Metody pro přepočet hlasů na mandáty, 2012). *„Celkové pořadí kandidátů pro přidělování mandátů je určeno pořadím kandidátů na kandidátní listině, v případě, že kandidát obdržel alespoň 10 % přednostních hlasů z celkového počtu hlasů, které získala strana, je mu mandát přidělen přednostně. Snížení této hranice na 5 % je zakotveno v zákoně č. 222/2012 Sb. Volebním obvodem je území kraje a počet rozdělovaných mandátů je určen podle počtu obyvatel kraje: do 600 000 obyvatel 45 členů, nad 600 000 do 900 000 obyvatel 55 členů, nad 900 000 obyvatel 65 členů“* (Metody pro přepočet hlasů na mandáty, 2012).

3.5.4 Volby do Evropského parlamentu

Volby do Evropského parlamentu v České republice upravuje zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů. Právo volit má každý občan České republiky, který alespoň druhý den voleb dosáhl věku 18 let, a občan jiného členského státu Evropské unie, který je po dobu nejméně 45 dnů přihlášen k trvalému pobytu nebo k přechodnému pobytu na území České republiky a alespoň druhý den voleb dosáhl věku 18 let. Poslancem Evropského parlamentu může být zvolen každý občan České republiky či občan jiného členského státu Unie, který pobývá na území České republiky nejméně 45 dnů a alespoň druhý den voleb dosáhl věku 21 let. Na základě pravidel stanovených ve Smlouvě o přistoupení České republiky k Evropské unii se na území České republiky volí do Evropského parlamentu 24 poslanců. Pro volby byl vybrán systém poměrného zastoupení, strany musí překročit pětiprocentní klauzuli a mandáty jsou poté přiděleny podle d'Hondtovy metody (Zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů, 2003).

3.5.5 Volby do obecních zastupitelstev

Volby do obecních a městských zastupitelstev, tzv. komunální volby, upravuje zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí. Tento zákon zavedl mimo jiné uzavírací klauzuli ve výši 5%, také v tomto volebním procesu je využívána d'Hondtova metoda. Volby do zastupitelstev obcí *"se konají na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním podle zásad poměrného zastoupení"* (Čmejrek, 2010, s. 59).

Aktivní volební právo ve volbách do zastupitelstev obcí má občan obce, tj. státní občan České republiky, který musí být v dané obci přihlášen k trvalému pobytu. Další podmínkou je dosažení osmnáctého roku života, minimálně druhý den voleb. Volební zákon dále stanoví, že volební právo má i ten občan jiného státu, který dosáhl osmnáctého roku života, minimálně druhý den konání voleb a je v dané obci přihlášen k trvalému pobytu. Toto volební právo danému občanovi přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána. Podobně je upraveno i pasivní volební právo. Překážkou výkonu volebního práva je například zákonem stanovené omezení osobní svobody, neslučitelnost funkcí, zbavení způsobilosti k právním úkonům a další (Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, 2001).

Pro komunální volby se využívá systému volných kandidátních listin. Ty mohou stavět politická hnutí, politické strany i nezávislí kandidáti. Komunální volby se v České republice opakují ve čtyřletém volebním období. Počet kandidátů na jednotlivé kandidátní listině je omezen počtem mandátů v zastupitelstvu dané obce, či města. Volební technika využívaná v těchto volbách se nazývá panašování. Panašování znamená možnost voličů vybírat kandidáty napříč stranickými kandidátkami. Další možností je, že volič zaškrtně kandidátní listinu. Tím dostane každý kandidát na takové kandidátní listině právě jeden hlas. Třetí možností je, že volič zatrhne celou jednu kandidátní listinu a v ostatních kandidátních listinách křížkuje další jednotlivé kandidáty. Každý takový kandidát dostane jeden hlas a zaškrtnutá strana nebo hnutí zbytek hlasů do celkového počtu mandátů v zastupitelstvu (Čmejrek, 2010).

3.5.6 Volební obvod

Volební obvod je přesně stanovené, ohraničené území, ve kterém je v komunálních volbách rozdělován určitý počet mandátů. Celkovou velikost volebního obvodu můžeme

považovat za jednu z nejdůležitějších proměnných poměrných volebních systémů. V našem komunálním prostředí se setkáváme především s faktem, že převážná většina zastupitelstev je tvořena právě jedním volebním obvodem a proto je rozhodujícím faktem velikost voleného zastupitelstva. Území, v nichž je volen jeden kandidát, se nazývají tzv. jednomandátové volební obvody, v opačném případě, je-li voleno několik kandidátů, tak se tyto volební obvody nazývají volební obvody vícemandátové. Velikost vícemandátových volebních obvodů se v obcích může lišit. Rozdělujeme je do třech kategorií a to na malé (2 až 5 mandátů), střední (5 až 10 mandátů) a velké (nad 10 mandátů). Území volebních obvodů se zpravidla dále dělí na volební okrsky a to především z organizační záležitosti pro úspěšné zvládnutí voleb a také z důvodu pohodlí pro voliče, aby neměl daleko do své volební místnosti.

„Obec tvoří jeden volební obvod. Zastupitelstvo obce může nejpozději 85 dnů předem dnem konání voleb vytvořit více volebních obvodů“ (Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, 2001). Zastupitelstvo má pravomoc vytvořit více volebních obvodů tak, aby se v obcích do 10 000 obyvatel volilo v každém volebním obvodu minimálně pět zastupitelů, v obcích od 10 001 do 50 000 obyvatel minimálně sedm zastupitelů a nejméně devět členů zastupitelstva v obci nad 50 000 obyvatel. V Praze a ostatních územně členěných statutárních městech je zapotřebí, aby městská část nebo městský obvod byl součástí právě jen jednoho volebního obvodu. *„Seznam vytvořených volebních obvodů, jejich přesný popis, počty členů zastupitelstva obce, kteří mají být v jednotlivých volebních obvodech voleni, a potřebný počet podpisů pro nezávislého kandidáta a sdružení nezávislých kandidátů zveřejní starosta do 2 dnů po vytvoření volebních obvodů na úřední desce, popřípadě i způsobem v místě obvyklým.“* Podle § 45 odst. 1 a 6 volebního zákona se dosažení volebního kvóra 5 % získaných hlasů posuzuje pro každý volební obvod zvlášť (Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, 2001).

3.5.7 Volební okrsek

Volební okrsky v každé obci představují zpravidla menší osídlená území, která jsou předem vymezena pro účel konání voleb v ČR. Pro volby se vytvářejí především stále volební okrsky. Rozdíl ve volebním okrsku oproti k volebnímu obvodu můžeme spatřovat především ve skutečnosti, že volební okrsky neslouží ke stanovení počtu mandátů

a volební okrsky jsou určeny čistě pro výkon a realizaci samotného aktivního volebního práva. Stálé volební okrsky jsou v každé obci číslovány a jsou registrovány v systému RUIAN⁴. Volební okrsky v souladu s § 15 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, stanovuje starosta obce a následně je zapisuje právě do základního registru územní identifikace adres a nemovitostí. „*Volební okrsky se vytvářejí tak, aby zahrnovaly přibližně 1000 voličů. Pro vzdálené části obce lze vytvořit samostatné volební okrsky i pro menší počet voličů. Volební okrsky nelze měnit v době od vyhlášení voleb do vyhlášení celkových výsledků voleb Státní volební komisí*“ (Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, 2001).

Volební okrsky slouží především v souladu s § 26 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, jako sběrná místa pro odevzdání hlasovacích lístků a pro konečné sčítání hlasů při volbách v dané obci.

3.5.8 Volební klausule

Volební klausule, nebo jinak také nazývána jako tzv. uzavírací klausule, ve volebním systému představuje jakousi redukční funkci, která se využívá v proporcionálních volebních systémech. Jde o tzv. uměle vytvořený práh, mezník volebního výsledku. V případě, že je tento pomyslný mezník stranou s určitým počtem hlasů překročen, mohou se dané strany podílet na přerozdělování mandátů. „*V České republice se uzavírací klausule užívá ve všech typech voleb založených na principu poměrného zastoupení, tj. ve volbách do poslanecké sněmovny, Evropského parlamentu, v krajských volbách i ve volbách obecních. Ve všech těchto případech je umělý práh nastaven na stejnou úroveň – 5 % hlasů*“ (Čmejrek, 2010, s. 57). Volební klausule je navyšována pouze ve volbách do poslanecké sněmovny, pokud jsou vytvořeny volební koalice tak, že v případě vytvoření volební koalice o dvou stranách je volební klausule stanovena na 10 %, při vytvoření koalice o třech stranách je volební klausule stanovena na

⁴ „Je jeden ze čtyř základních registrů je i registr územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN). RÚIAN je veřejný seznam, který umožňuje uživatelům z řad veřejné, ale i komerční a akademické sféry, dálkový přístup přes internet - aplikace Veřejného dálkového přístupu (VDP) k datům RÚIAN je dostupná zdarma a bez registrace na internetové adrese“ (RÚIAN, 2017).

15 %, u koalice o čtyřech a více stranách je tato klauzule stanovena na 20 %. V krajských volbách se uzavírací klauzule v případě koalic nikterak nezvyšuje. Ve volbách do obecních zastupitelstev se volební klauzule v zájmu zachování politické soutěže může dokonce snižovat. Mimo jiné se v obecních (komunálních) volbách uzavírací klauzule přepočítává podle počtu jednotlivých míst na stanovené kandidátní listině (Čmejrek, 2010).

Můžeme mimo jiné uvést, že uzavírací klauzule závisí nejen na její výši, ale také na dalších faktorech. Z tohoto důvodu je účinnost uzavírací klauzule v různých typech voleb odlišná. Nejpodstatnější je bezesporu velikost volebního obvodu a to s odůvodněním, že v malých volebních obvodech se může snadno stát, že počet hlasů nutných k získání mandátu, bude vyšší než práh umělý a uzavírací klauzule bude vlastně zbytečná. Tak tomu velmi často bývá ve volbách do poslanecké sněmovny a u nejmenších krajů. *„V obecních volbách taková situace nastává u malých obcí. Určitým rizikem uzavírací klauzule je to, že redukční funkce přeroste ve funkci konzervační. Omezení politické soutěže zabrání přístupu nových politických subjektů do zastupitelského orgánu a stabilizuje se postavení nejsilnějších stran* (Čmejrek, 2010, s. 57-58).

3.5.9 Volební formule

Volební formule nebo také jinak řečeno převod hlasů voličů na jednotlivé mandáty je matematickou operací, jejíž použití je zakotveno v příslušném volebním zákoně. Volební formule dělíme na volební formule většinové a proporcionální. Volební formule většinové se používají ve volebních obvodech jednomandátových. Ve vícemandátových volebních obvodech používáme proporcionální volební formule. Jednomandátové obvody s příslušnou volební formulí se v České republice používají ve volbách senátních, vícemandátové volební obvody a tím pádem proporcionální volební formule se užívá jak ve volbách do poslanecké sněmovny tak ve volbách do zastupitelstev obcí a krajů včetně voleb do Evropského parlamentu. Právě v případě voleb do Evropského parlamentu je naše republika jediným vícemandátových obvodem (Čmejrek, 2010).

Volby do obecních zastupitelstev řeší proporcionální volební formule. Tato volební formule je založena na volebních dělitelích či volebních kvótách. Systém volebních dělitelů je založen především na podílu hlasů na mandát. Systém volebních kvót zjišťuje nejmenší potřebný počet hlasů, aby volený kandidát mohl získat potřebný mandát. Mandát získává ten, kdo dosáhne nejvyššího čísla, respektive dělí se celkový zisk hlasů stran

počtem jednotlivých dělitelů, který patří k jednotlivým skupinám přepočtu. Příkladem je d'Hondtova volební formule, která pracuje s posloupností 1, 2, 3 ... n, kde n je celkový počet přerozdělovaných mandátů. Imperialiho volební formule pracuje s řadou 2, 3, 4, ... n+1, Sainte Lague má řadu 1, 3, 5 ... 2n-1. Zvolená řada dělitelů má vliv na proporcionalitu voleb. V případě malých intervalů mezi děliteli se posilují silné strany, větší intervaly mezi děliteli posilují proporcionalitu a tím zvyšují šance menších stran. Malé strany obzvláště výrazně posiluje tzv. dánská formule, kde jsou velké intervaly mezi děliteli a to tak že řada je 1, 4, 7, ... 3n+2 (Čmejrek, 2010).

Výsledkem je celkový zisk hlasů, který je dělen počtem mandátů a následně je přerozdělen vzestupně. Mandát získává ten, který se dostane dle nejlepšího umístění do limitního pořadí. Mezi další volební formule můžeme řešit Imperialiho volební formuli, kde oproti d'Hondtové volební formuli je první dělitel 2, nikoliv 1. Při porovnání vlastností uvedených volebních formulí se nesmí zapomenout na skutečnost, že vlastnosti dále závisí na velikosti volebního obvodu, tedy vlastně na počtu přidělovaných mandátů. Obecně lze říci, že čím menší jsou jednotlivé volební obvody, tím intenzivněji působí vlastnosti jednotlivých volebních formulí a naopak, s velikostí volebního obvodu se také zvyšuje proporcionalita volebních výsledků (Čmejrek, 2010).

3.6 Volební chování a modely volebního chování

3.6.1 Volební chování

Volební chování je jednou širokou oblastí výzkumu politických věd, která má za úkol objasnit vztahy mezi voliči a jednotlivými politickými stranami ve volbách. Volební chování vychází především z vědomí, že volební výsledek není utvářen pouze na základě protínání nabídky politických stran a individuálního rozhodování voliče, ale je také důsledkem vzájemného ovlivňování mezi voliči a politickými subjekty. Cílem výzkumu volebního chování je charakteristika voličstva, na jejímž základě pak politické strany formulují či upravují svou nabídku. Chování voličů je dále ovlivňováno dlouhodobými i krátkodobými faktory. Mezi dlouhodobé faktory, patří především socio-politické štěpení, které je v každé společnosti a době přítomno v jiné podobě. Může jím být rozdílná životní úroveň nebo systémy hodnot (Cabada, 2002).

Mezi krátkodobé faktory řadíme mimo jiné charakter volební kampaně, stranické prezentace jednotlivých volebních stran včetně jejich lídrů, informace v médiích, případně hodnocení působení politické strany v daném úřadu. Volební chování je dále také ovlivňováno volebním systémem, který může každému voliči umožnit volbu podle osobních preferencí a inklinace nebo je naopak nutí uvažovat strategicky a volit menší zlo. V rámci politologie a sociologie bylo vytvořeno množství teorií vysvětlujících změny volebního chování.

3.6.2 Modely volebního chování

Problematika volebního chování je rozdělena do třech modelů. Jedná se o sociologický model, model stranické identifikace a model racionálního výběru. Tyto modely se zbyývají především otázkami, jak je ovlivňováno volební chování v pluralitních demokraciích, zda je volební chování otázkou zvyku či nikoliv apod. (Plecitá, 2000).

Sociologický nebo také radikální či strukturální model se orientuje na volební chování jednotlivých skupin především průřezem sociálních tříd a dále věkových a náboženských skupin. Vztah, který se mezi sociálními skupinami a stranami utváří, hájí zájmy jednotlivých sociálních skupin. V případě tohoto modelu volebního chování, které je zaměřeno především na sekundární sociální skupiny, jsou velmi často podceňovány role jednotlivých postojů, názorů a hodnot ve volebním chování. Tento model volebního chování je vhodný pro výzkum procesu upevňování vazeb mezi voliči a jednotlivými politickými stranami (Plecitá, 2000).

Model stranické identifikace se považuje za volbu a zjevné vyjádření loajality k určité politické straně. Stranická identifikace je utvářena dlouhodobě podobně jako například náboženská identita či národnost voliče. Jedná se o dlouhodobý vztah voliče k určité politické straně a často za zrod této stranické identifikace můžeme považovat příslušnost k určité skupině obyvatel stejného smýšlení nebo, a to především, vliv rodiny, ve které jedinec vyrůstá. Stranickou identifikaci chápe jako emocionální záležitost. „*Tento model je vhodný pro studium trvajících vazeb mezi voliči a stranami (alignment), pomáhá lépe vysvětlit stabilitu volebního chování než jeho změnu*“ (Plecitá, 2000, s. 9).

Model racionálního výběru k volbě přistupuje tak, jako by tato volba byla vždy nově zvážené rozhodnutí. Volič volí na základě nově získaných zkušeností a informací. Podle tohoto modelu si volič vybírá ze širokého spektra kandidujících politických stran

takovou politickou stranu, která se nejvíce přibližuje právě k jeho představám o správnosti a relevantnosti získaných informací, které bývají vztažené k voličově upřednostněným zájmům, hodnotám a prioritám. Sám volič posuzuje, co jednotlivé strany nabízejí podle politicky významných témat a vychází z ekonomické teorie volebního chování. Tento model si klade za hlavní otázku, proč tak malé množství voličů mění svou volbu. Při testu tohoto modelu volebního chování se přišlo na to, že především získávání relevantních informací a následné rozhodování se podle nich, je v komplexu velice nákladné. Náklady v tomto smyslu nemyslíme pouze finanční náklady, ale také časovou náročnost na zjišťování, vyhledávání a získávání kvalitních informací. Velmi často se volič nechá obelhat neúplnými informacemi, které zachycuje z médií, kterým nevidí do zákulisí a velmi často bývají tyto informace nerelevantní. Volič si takto usnadňuje svoji situaci a rozhoduje se spíše podle ideologie, kterou se politická strana prezentuje, než podle programu jednotlivých politických stran. Volič často dává na mínění ostatních voličů a na informace získávané z konverzace s jinými lidmi. Na základě tohoto zjednodušeného poznávacího procesu si nakonec utváří také stranickou identifikaci. „*Model racionálního výběru je vhodný pro studium procesu rozvolňování třídami a stranami, a růstu významu. Ačkoliv vychází z jiných východisek, oba předchozí přístupy doplňuje a svým pojetím stranické identifikace se dokonce vrací k určitému modelu stranické identifikace*“ (Plecitá, 2000, s. 9).

3.6.3 Pojem nevolič

Člověk, který se aktivně nepodílí na volbě politické garnitury, se nazývá nevolič. Z pohledu mnoha ukazatelů byly znázorněny některé typy obyvatelstva, které můžeme obecně nazvat nevoliči. Nevoliče rozdělujeme do dvou základních kategorií a to na nevoliče dobrovolné a nedobrovolné.

Dobrovolným nevoličem je v největší míře občan s nízkými příjmy, nedostatečným vzděláním a často postavený velmi nízko ve společnosti. Obecně můžeme říci, že se jedná o nevoliče z vlastní vůle. Těmito nevoliči jsou občané, kteří se o politické dění nezajímají, politice nepřisuzují důležitost, a také z politického dění neočekávají žádný užitek, či možné zlepšení životního standardu. Další skupinou dobrovolných nevoličů jsou ti, kteří prezentují názor, že svým zájmem o politiku by stejně nic nezměnili, a že účastnit se voleb nemá smysl. Jiní nevoliči z důvodu nezájmu získat relevantní informace zaujímají

stanovisko, že mezi jednotlivými politickými stranami není žádný rozdíl a vlastně smysl voleb je stále nejasný, protože všechny politické strany jsou stejné. Dobrovolnými nevoliči jsou tedy převážně ty osoby, kteří se o politické dění nezajímají z výše uvedených důvodů. Máme však i nevoliče, kteří se dříve aktivně podíleli na volbách, avšak v současné době jsou politickými stranami natolik zklamáni, že k volbám prostě přijít odmítají, ač jsou dobře seznámeni s volebními programy jednotlivých politických stran, jsou s některým programem i ztotožnění, ale už nedůvěřují politickým stranám, a tak se rozhodli nevolit.

Nedobrovolným nevoličem se může stát každý z nás. Pod pojmem nedobrovolný nevolič se velmi často skrývá aktivní volič, který vážně onemocněl tak, že se nemohl v den voleb aktivně účastnit a vykonat své volební právo. Musíme však poukázat na skutečnost, že v případě hospitalizace nebo upoutání na lůžko v domácím prostředí není překážkou vykonávat volební právo. V den voleb je v každé volební místnosti umístěna přenosná volební schránka⁵, díky níž lze umožnit výkon volebního práva i tomuto voliči. Také v nemocničních zařízeních, léčebnách dlouhodobě nemocných a domovech důchodců je umožněno zájemcům odvolit. Bohužel i mezi touto skupinou voličů se najdou tací, kteří využívají těchto nepříznivých okolností jako omluvu za volební neúčast.

⁵ Volební místnost musí být vybavena volební schránkou, přenosnou volební schránkou, dostatečným množstvím hlasovacích lístků a prázdných obálek opatřených úředním razítkem (dále jen "úřední obálka"), psacími potřebami, výpisy ze seznamu a tímto zákonem, který musí být voličům na jejich žádost zapůjčen k nahlédnutí (Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, 2001).

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Případová studie města Blovice

Tato kapitola se zabývá charakteristikou města Blovice, města, jehož volební chování obyvatel je hlavním tématem této práce. Na město Blovice bude nahlíženo především z pohledu obyvatelstva a jeho sociálně ekonomické situace.

Obrázek 2: Blovice a místní části města k 1. 1. 2016

Zdroj: Zpracoval autor, na podkladě map z www.mapy.cz

4.1.1 Historie města Blovice

První písemnou zprávu o městu Blovice datujeme k r. 1284. Blovice byly původně trhovou vsí, patřící cisteráckému klášteru v Pomuku. Zdeněk ze Šternberka dosáhl pro Blovice na králi Jiřím z Poděbrad v r. 1465 práva svobodného prodeje a odkazu majetku. V roce 1479 udělil král Vladislav II. obyvatelům městečka Blovic právo svobodně dědit a v roce 1509 výroční trh a právo volit si purkmistra (Blovice - historie, 2017). V roce 1566 se Blovice staly majetkem pánů z Roupova. Královský rada a hejtman Plzeňského kraje Kryštof starší z Roupova potvrdil městečku v roce 1587 právo volného odkazu majetku a právo vaření piva. Ke konci 16. století připadlo panství Hradiště rodu Hradištských z Hořovic, který je držel do roku 1618. Od druhé poloviny 17. století patřilo hradištské panství Maxmiliánu Rudolfovi, hraběti z Gutenštejna. Později se novým

majitelem stal rod Kolovratů Krakovských. Jan Karel hrabě Kolovrat Krakovský budoval styky s významnými představiteli české kultury a vlastenci doby, kupříkladu s Boženou Němcovou (Blovice - historie, 2017).

Od 18. století jsou Blovice nazývány městem. Blovice se dále hospodářsky rozvíjí a to především díky privilegiím k pořádání hlavních trhů od císařovny Marie Terezie a císaře Josefa II. Od roku 1868 zůstávají Blovice nadále sídlem okresního soudu, kde rozvoji města napomohlo, že zde od roku 1850 sídlil berní úřad a od r. 1865 okresní zastupitelstvo. Hlavní změnu ve způsobech života zdejšího obyvatelstva znamenala stavba dráhy císaře Františka Josefa I. z Plzně do Českých Budějovic. Po smrti Hanuše Kolovrata Krakovského v roce 1872 získal spojené panství hradištské, březnické a merklínské maďarský rod Pálffyů z Erdödu. V roce 1918 připadlo panství Hradiště prostřednictvím Moravské agrární a průmyslové banky Adolfu Klikarovi, továrníku z Hronova. Klikarům patřil hradištský statek do roku 1945 (Blovice - historie, 2017).

Druhá světová válka přinesla mnohým občanům města Blovice strádání a utrpení. Své životy položili letci Karel Bečvář, Václav Blahna a Miroslav Drnek. V koncentračních táborech zahynuli všichni židé pocházející z Blovic. Konec těchto časů plných útrap přineslo až osvobození Blovic americkou armádou dne 7. května 1945 (Blovice - historie, 2017).

4.1.2 Charakteristika města

Město Blovice leží přibližně 20 km jižně od Plzně, na železniční trati Plzeň - České Budějovice a nedaleko silnice I. třídy č. 20. Administrativně město Blovice můžeme zařadit do NUTS⁶ 1 – Česká republika, NUTS 2 – Jihozápad, NUTS 3 – Plzeňský kraj a dále do LAU⁷ 1 Vzhledem k této poloze a pracovitosti místních obyvatel se město ve své

⁶ NUTS – Nomenclature of Units for Territorial Statistics – Nomenklatura územních statistických jednotek. NUTS 0 – Česká republika (administrativní jednotka), NUTS 1 – území celé České republiky (neadministrativní jednotka), NUTS 2 – sdružené kraje, tzv. regiony soudržnosti (neadministrativní jednotky), NUTS 3 – kraje (administrativní jednotky) (Klasifikace jednotek NUTS, 2012).

⁷ LAU – Local Administrative Units – Místní samosprávné jednotky, LAU 1: dříve označováno jako NUTS 4, jedná se o územní jednotky zahrnující řádově desítky či stovky obcí, jsou užívány v Česku, Estonsku, Finsku, Irsku, Kypru, Litvě, Lotyšsku, Lucembursku, Maďarsku, Maltě, Německu, Polsku, Portugalsku, Řecku, Slovensku, Slovinsku a

historii vždy rychle rozvíjelo. Blovicemi protéká řeka Úslava. Město je středem značné části povodí Úslavy. Blovice se rozkládají na úpatí západních vrcholů pohoří Brdy. Katastrální výměra města činí 2896 ha a město se nachází v nadmořské výšce 387 m n. m. Nejvýše položeným místem nad městem je jižním směrem Buková hora (651 m. n. m.). Kolem vrcholku hory a na jejím úbočí je přírodní park. Severovýchodním směrem od města je rozsáhlý vojenský výcvikový prostor Jince.

Tabulka 2: Druhy pozemků (ha)

	k datu 31. 12. 2015	k datu 31. 12. 2016
Celková výměra	2 896	2 896
Zemědělská půda	1 859	1 811
Orná půda	1 292	1 238
Chmelnice	-	-
Vínice	-	-
Zahrada	96	96
Ovocný sad	3	3
Trvalý travní porost	469	474
Nezemědělská půda	1 037	1 085
Lesní pozemek	681	681
Vodní plocha	53	56
Zastavěná plocha a nádvoří	67	67
Ostatní plocha	236	282

Zdroj: Zpracoval autor dle (Blovice (okres Plzeň-jih), 2017).

Od roku 2003 jsou Blovice sídlem úřadu s rozšířenou působností se spádovým územím pro 11 tis. obyvatel. V roce 2014 oslavilo město Blovice 730 let své existence. Město Blovice je centrem správního obvodu obce s rozšířenou působností, leží v jihovýchodní části Plzeňského kraje, hraničí se čtyřmi správními obvody Plzeňského kraje (Nepomuk, Plzeň, Přeštice, Rokycany) a na východě se Středočeským krajem. Území správního obvodu zahrnuje 19 obcí, z nichž dvě (Blovice a Spálené Poříčí) mají statut města (Charakteristika SO ORP Blovice, 2017).

Spojeném království. V roce 2005 jich v celé EU bylo 3334. LAU 2: dříve označováno jako NUTS 5, jedná se obce a v Německu též o obcím nepodléhající území. V roce 2005 v celé EU bylo 112 119 jednotek LAU 2 (Klasifikace jednotek NUTS, 2012).

V současné době pod město Blovice patří místní části Bohušov, Hradiště, Hradišťská Lhotka, Hradišťský Újezd, Komorno, Stará Huť, Štítov a Vlčice.

4.1.3 Demografická struktura

Počet obyvatel Blovic v roce 2016 dle demografických údajů činil 4 156, z toho bylo 1 907 mužů a 2 092 žen. Počet obyvatel od roku 2007 trvale rostl do roku 2011. Následně roku 2012 se celkový počet obyvatel snížil ze 4 183 na 4 166. Poté populace opět rostla až na konečný stav 4 156 obyvatel. Za 9 let můžeme říci, že se populace zvýšila o 3,92 %, absolutně o 157 obyvatel (Demografická ročenka měst - 2007 až 2016, 2017).

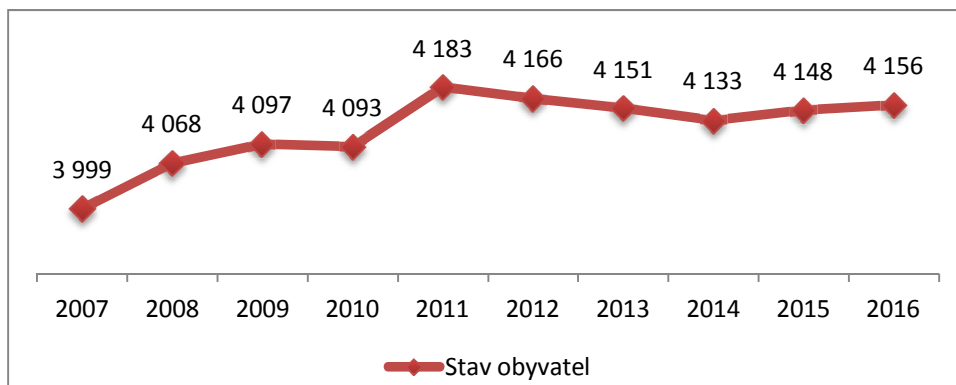
Tabulka 3: Demografická struktura města Blovice v období 2007 - 2016.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stav obyvatel	3 999	4 068	4 097	4 093	4 183	4 166	4 151	4 133	4 148	4 156
z toho muži	1 907	1 936	1 951	1 950	2 028	2 027	2 012	2 002	2 013	2 023
z toho ženy	2 092	2 132	2 146	2 143	2 155	2 139	2 139	2 131	2 135	2 133
0 - 14	610	611	613	622	631	643	636	641	626	633
15 - 64	2 799	2 833	2 811	2 789	2 818	2 771	2 733	2 728	2 697	2 687
65 +	628	641	664	699	719	739	772	786	820	833
Průměrný věk	40,2	40,3	40,5	40,8	41,1	41,2	41,5	41,8	42,4	42,7
Index stáří	103,0	104,9	108,3	112,4	113,9	114,9	121,4	122,6	131,0	131,6
Živě narození	44	48	54	44	41	40	40	26	20	45
z toho muži	20	25	27	26	20	22	23	15	12	26
z toho ženy	24	23	27	18	21	18	17	11	8	19
na 1000 obyv.	11,0	11,8	13,2	10,8	9,8	9,6	9,6	6,3	4,8	10,8
Zemřelí	92	78	89	82	107	114	89	90	79	83
z toho muži	20	15	15	18	23	33	19	21	19	23
z toho ženy	22	24	23	22	28	28	22	23	20	17
na 1 000 obyv.	10,5	9,6	9,3	9,8	12,2	14,6	9,9	10,6	9,4	9,6

Zdroj: Zpracoval autor (Demografická ročenka měst - 2007 až 2016, 2017)

Počet obyvatel rostl mimo jiné především z důvodu kladného migračního přírůstku. V roce 2007 ve městě žilo 610 dětí do 14 let, což v roce 2007 činilo podíl z celkového počtu obyvatel města 15,25 %. V tomto roce žilo ve městě 628 obyvatel starších 65 let, což činilo podíl z celkového počtu obyvatel v roce 2007 celkem 15,7 %. V porovnání s rokem 2016, kdy ve městě již žilo 633 dětí do 14 let (podíl z celkového počtu činil 8,81 %) a 833 obyvatel starších 65 let (podíl z celkového počtu činil 20 %) můžeme říci, že celkově populace ve městě zestárá (Demografická ročenka měst - 2007 až 2016, 2017).

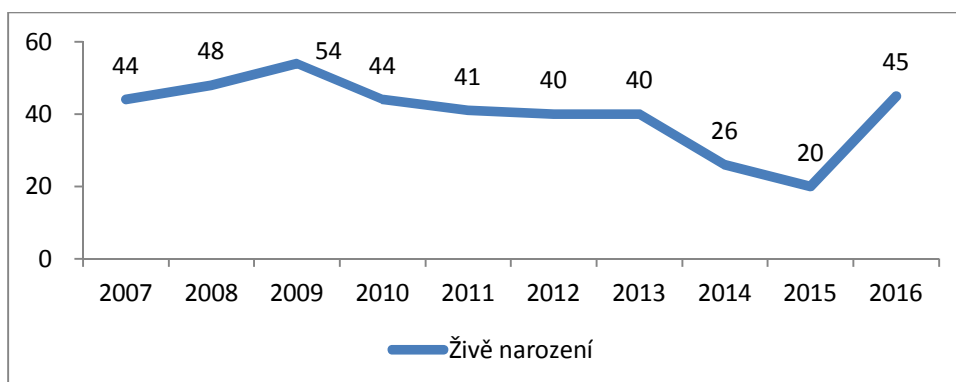
Graf 1: Růst počtu obyvatel v období 2007 – 2016.

Zdroj: Zpracoval autor (Demografická ročenka měst - 2007 až 2016, 2017)

V devítiletém zkoumaném období nebyly hodnoty porodnosti nikterak vysoké, v roce 2007 se narodilo celkem 44 dětí. Nejvyšší porodnost byla v mezidobí let 2007 a 2016 zaznamenána v roce 2009 kdy se narodilo celkem 54 dětí. Oproti tomu nejnižší natalita byla v roce 2015, kdy se ve městě narodilo pouhých 20 dětí (Demografická ročenka měst - 2007 až 2016, 2017).

Graf 2: Živě narození v období 2007 - 2016

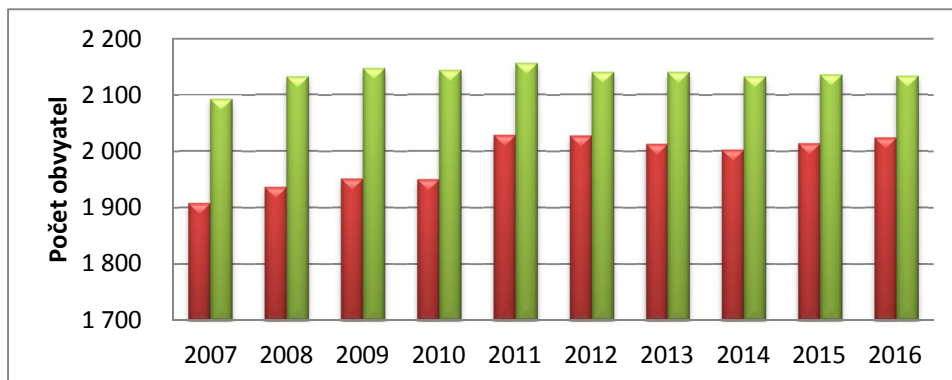
Zdroj: Zpracoval autor (Demografická ročenka měst - 2007 až 2016, 2017)

Průměrný věk ve městě činil v roce 2007 více než 40 let (přesně 40,2 roku) a index stárí⁸ v uvedeném roce činil 103,0. Na rozdíl v roce 2016 průměrný věk vzrostl na téměř 43 let (přesně 42,7 roku) a index stárí v tomto roce vzrostl na 131,6. Vyšší podíl obyvatelstva nad 65 let z části ovlivňuje i vyšší mortalita, město Blovice mělo v roce 2007 na 1 000 obyvatel

⁸ Index stárí je velmi často používanou charakteristikou věkové struktury obyvatelstva, která vypovídá o stárnutí populace. Vyjadřuje, kolik obyvatel ze starších věkových skupin připadá na sto dětí, přesněji kolik je v populaci obyvatel ve věku 60 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let.

celkem 10,5 úmrtí a v roce 2016 pouze 9,6 úmrtí (Demografická ročenka měst - 2007 až 2016, 2017).

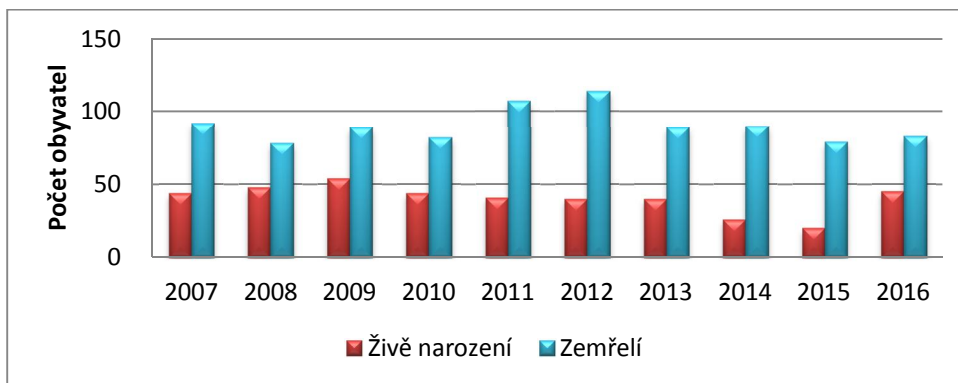
Graf 3: Demografický vývoj města Blovice včetně místních částí.

Zdroj: Zpracoval autor (Demografická ročenka měst - 2007 až 2016, 2017)

Ani v ostatních letech se nepohybovala pod minimem z roku 2015, kdy byla pouhých 9,9 úmrtí na 1 000 obyvatel. V ostatních letech se mortalita pohybovala v rozmezí od 10 do 14,4 úmrtí. Tato vysoká hodnota byla naměřena v roce 2012 (Demografická ročenka měst - 2007 až 2016, 2017).

Graf 4: Narození, zemřelí na území města Blovice

Zdroj: Zpracoval autor (Demografická ročenka měst - 2007 až 2016, 2017)

Velký vliv na celkovou populaci města Blovice má dále bezesporu počet přistěhovalých a odstěhovaných obyvatel. V roce 2007 se do města přistěhovalo celkem 255 obyvatel, z tohoto počtu bylo 117 mužů a 138 žen, v roce 2016 dle statistik byl celkový počet přistěhovalých celkem 228, z čehož 105 obyvatel byli muži a 123 obyvatel dívky. Z celkového obyvatelstva v roce 2006 to bylo na 1000 celkem 33,5 a v roce 2016 již jen 28,3 obyvatel (Demografická ročenka měst - 2007 až 2016, 2017).

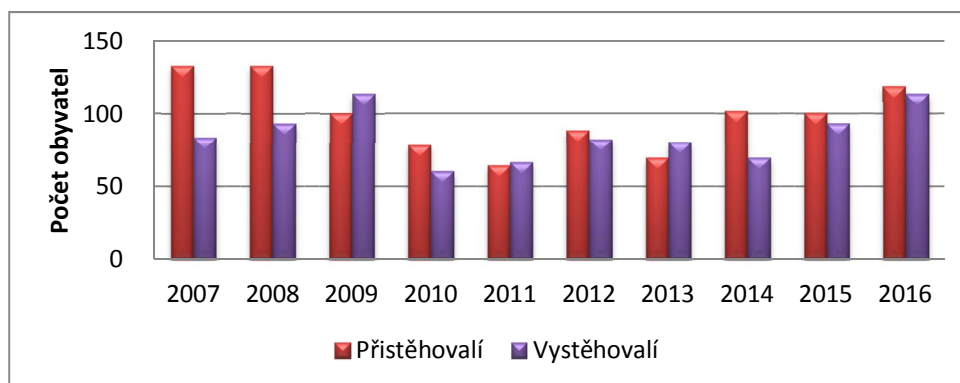
Tabulka 4: Přistěhovalí a vystěhovalí.

Přistěhovalí	133	133	101	79	65	89	70	102	101	119
z toho muži	59	63	48	40	32	39	28	48	45	59
z toho ženy	74	70	53	39	33	50	42	54	56	60
na 1 000 obyv.	33,3	32,7	24,7	19,3	15,5	21,4	16,9	24,7	24,3	28,6
Vystěhovalí	84	94	114	61	67	83	81	70	94	114
z toho muži	38	47	70	29	26	36	41	36	40	45
z toho ženy	46	47	44	32	41	47	40	34	54	69
na 1 000 obyv.	21,0	23,1	27,8	14,9	16,0	19,9	19,5	16,9	22,7	27,4

Zdroj: Zpracoval autor (Demografická ročenka měst - 2007 až 2016, 2017)

V případě vystěhovalých obyvatel se jednalo v roce 2007 celkem o 113 obyvatel, z toho 53 mužů a 60 žen. V roce 2016 to bylo již dokonce 185 obyvatel, nejvíce za toto sledované období, z toho 80 mužů a 105 žen. Na 1000 obyvatel toto číslo činilo již celkem 22,9 (Demografická ročenka měst - 2007 až 2016, 2017).

Graf 5: Přistěhovalí a vystěhovalí ve městě Blovice.

Zdroj: Zpracoval autor (Demografická ročenka měst - 2007 až 2016, 2017)

4.1.4 Občanské vybavení a infrastruktura

Blovice leží v klidném a čistém prostředí v údolí řeky Úslavy. Město svým občanům poskytuje všechny základní služby pro spokojený pracovní i rodinný život. Město zabezpečuje pro děti předškolního věku mateřskou školu, dále nabízí základní školu a gymnázium. Gymnázium Blovice má více než padesátiletou tradici. Bylo založeno v roce 1962 a v současné době je v okrese Plzeň – jih stále jedinou školou poskytující gymnaziální vzdělávání. Do roku 1995 sídlilo gymnázium v budově základní školy, od roku 1996 se žáci vzdělávají v nové, moderně vybavené budově. Ve městě můžeme dále najít také základní uměleckou školu, dům dětí a mládeže, městské kulturní středisko a další pestrou nabídku sportu a množství zájmových činností. Rozvinuté zdravotnictví v nové

městské poliklinice a možnost sebevzdělávání v nové městské knihovně. Jedna z nejnižší nezaměstnanosti v Plzeňském kraji je zde díky velkému množství pracovních příležitostí v místních továrnách, službách, obchodech, ve zdravotnictví a školství, na úřadech, ve dvou bankách a velkém počtu osob samostatně výdělečných činných. Město pro další rozvoj připravuje nový územní plán, buduje rozsáhlou kanalizaci a vodovod. Dokončuje novou obytnou a průmyslovou zónu. Městské zastupitelstvo věnuje dalšímu rozvoji města trvalou pozornost. Mezi nové vybavení obce můžeme řadit koupací Biotop, který byl slavnostně otevřen 15. července 2014 za účasti více než 1500 návštěvníků. Tento koupací biotop činí nemalý ekonomický příjem obce.

Město Blovice mimo jiné zřídilo bytové hospodářství města, které pracuje jako organizační složka na základě rozhodnutí zastupitelstva města Blovice z roku 1998. Bytové hospodářství spravuje v současné době celkem 269 jednotek, konkrétně 190 bytů a také dalších 79 nebytových prostor ve vlastnictví města. Bytové hospodářství města funguje mimo rozpočet města na zvláštním účtu jako tzv. hospodářská činnost. Správu tohoto bytového hospodářství provádí pro město Blovice na základě mandátní smlouvy obchodní společnost Plzeňské služby s.r.o. Platnost mandátní smlouvy je od 1. 1. 2012 (Bytové hospodářství města Blovice, 2017). „V roce 2015 bylo ve správním obvodu MO ORP Blovice dokončeno 28 bytů, z toho 21 v rodinných domech. Průměrná obytná plocha jednoho dokončeného bytu činila 95,2 m². Na území správního obvodu bylo k 31. 12. 2015 k dispozici 6 hromadných ubytovacích zařízení, která nabízela ubytování s kapacitou 393 lůžek (Charakteristika SO ORP Blovice, 2017)“. Ve městě Blovice rozvíjí výstavba nových bytů, v roce 2016 bylo evidováno celkem 12 dokončených bytů v RD.

Tabulka 5: Bytová výstavba ve městě v období 2012 - 2016

	Byty celkem	v rodinných domech	v bytových domech
2012	2	2	-
2013	12	11	1
2014	7	7	-
2015	10	10	-
2016	12	12	-
Celkem	43	42	1

Zdroj: Zpracoval autor (Blovice (okres Plzeň-jih), 2017).

Za sledované období od roku 2012 do roku 2016 bylo ve městě Blovice vybudováno celkem 43 bytů z toho 42 v rodinných domech a 1 v bytovém domě, který vznikl rozdělením stávajícího bytu na dva (Blovice (okres Plzeň-jih), 2017).

4.1.5 Kulturní památky města Blovice

Město Blovice se pyšní celou řadou kulturních památek. Na místě původního gotického kostela ze 14. století se vyjímá kostel sv. Jana Evangelisty, který byl postaven v mezidobí let 1760 a 1767. Je vystavěn v barokním stylu a v jeho těsné blízkosti můžeme nalézt hrobku Kolovratů a Pálffyů. Hrobka byla v roce 1833 přestavena z původního staršího objektu. V historickém jádru města můžeme dále nalézt jednu z nejvýznamnějších staveb města - budovu radnice, která byla postavena v roce 1825 a následně v roce 1893 přestavěna v pseudorenesanční podobě. Stavba byla zrekonstruována v roce 2011 z rozpočtu města Blovice. Před budovou městské radnice byla v roce 1702 vystavena pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého. Socha byla v roce 2013 rekonstruována z rozpočtu města za pomoci prostředků z EU z programu PRV ČR. (Blovice - historie, 2017)

V Blovicích se nachází i několik památkově chráněných domů. Pozdně klasicistní štítové domy můžeme vidět na blovickém náměstí, v Americké ulici dům z období pozdního biedermeieru a v Hradištské ulici empírové domy čp. 148 a 149. Původně měšťanský dům čp. 148 ředitele školy Františka Raušara věnoval jeho majitel městu pro zřízení muzea. Okresní muzeum Plzeň-jih zde sídlilo do roku 2002 a poté se přemístilo do areálu zrekonstruovaného zámku Hradiště. Nyní se v budově nachází kanceláře Městského úřadu Blovice. Zámek Hradiště, významná kulturní památka, vznikl v místech bývalé tvrze v 18. století a do dnešní podoby byl přestavěn v pseudogotickém slohu v roce 1873. Součástí zámeckých zahrad je též anglický park. V minulosti k areálu patřil také hospodářský dvůr s mlýnem, skleníkem a domem zahradníka (Blovice - historie, 2017).

4.1.6 Ekonomická charakteristika města

Město Blovice je tzv. rozpočtovou organizací. Schválený příjmový rozpočet města pro rok 2017 je tvořen ze sdílených a ostatních daní ze státního rozpočtu, dotací na výkon státní správy, správních poplatků, kterými jsou především správní poplatky evidence dopravy, evidence obyvatel, živnostenské poplatky a poplatky stavební. Dále jsou

předmětem příjmu místní poplatky, do kterých zahrnujeme poplatky za psy, poplatky za využívání veřejného prostranství, likvidaci odpadu a další. Mezi ostatní příjmy města se řadí poplatky za vydávání rybářských lístků a také poplatky za autoškolu.

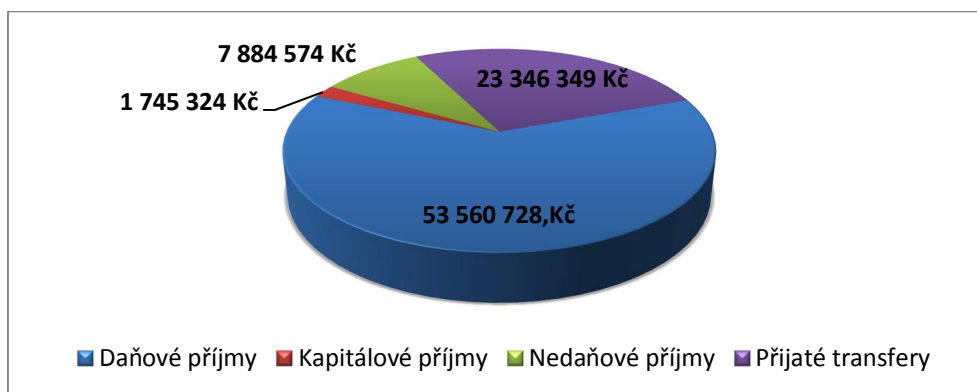
Tabulka 6: Rozpočet města Blovice – příjmy 2017

	Schválený rozpočet (Kč)	Rozpočet po změnách (Kč)	Skutečnost (Kč)	% RpZ
Daňové příjmy	59 050 000,00	60 102 400,00	53 560 728,09	89.12 %
Nedaňové příjmy	9 127 800,00	9 134 300,00	7 884 574,60	86.32 %
Kapitálové příjmy	6 699 800,00	4 359 800,00	1 745 324,50	40.03 %
Přijaté transfery	13 962 400,00	27 878 100,00	23 346 349,96	83.74 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle <http://rozpocet.mublovice.cz/?id=1>, podrobně viz příloha č. 8.1

Kapitálovými příjmy města pro rok 2017 jsou především příjmy z prodeje pozemků, stavebních parcel části Vlčice a převodů majetku od bytového družstva. Mezi další nezanedbatelné příjmy města patří příjmy z nájmu nebytových prostor, ostatních nebytových prostor, z pozemků a také nájem vodovodů a kanalizací, nájmu z lesa a bytového hospodářství. Mezi zvláštní příjmy obce patří příjmy z provozu městského autobusu, příjmy z ostatního odpadového hospodářství, příjmy z pokut a sankcí a také z provozu koupacího biotopu.

Graf 6: Rozpočet města - příjmy v %

Zdroj: Vlastní zpracování dle přílohy č. 8.1

Výdaje jsou vynakládány především na rozvoj města, údržbu městského majetku, investice do majetku, na školství, správu městského, mzdy zastupitelů a zaměstnanců obce, dále na kulturu a sport. Dělíme je na běžné výdaje a na kapitálové výdaje.

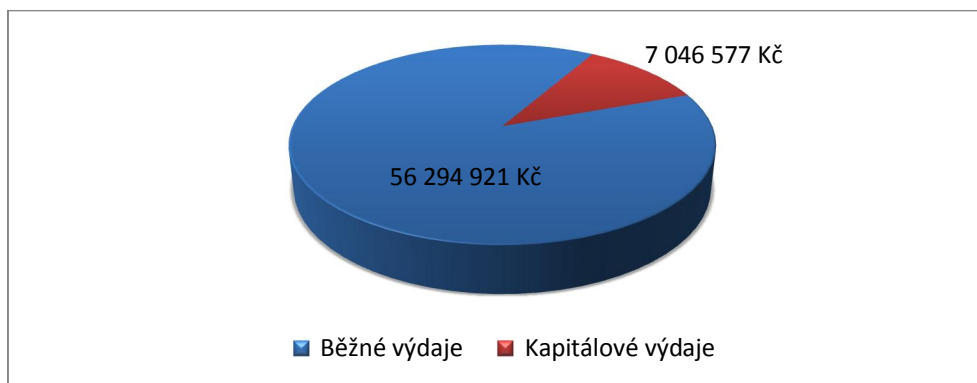
Tabulka 7: Výdaje města Blovice

	Schválený rozpočet (Kč)	Rozpočet po změnách (Kč)	Skutečnost (Kč)	% RpZ
Běžné výdaje	62 084 000,00	70 434 600,00	56 294 921,57	79.93 %
Kapitálové výdaje	36 186 000,00	34 390 000,00	7 046 577,40	20.49 %
CELKEM	98 270 000,00	104 824 600,00	63 341 498,97	

Zdroj: Vlastní zpracování dle <http://rozpocet.mublovice.cz/?id=1>, podrobně viz příloha č. 8.2

Příkladem běžných výdajů jsou výdaje na platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech, ostatní platy, ostatní osobní výdaje, odměny členů zastupitelstva obcí a krajů, povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění, povinné pojistné na úrazové pojištění a další, mezi kapitálové výdaje města patří ostatní nákupy dlouhodobého nehmotného majetku, budovy, haly, stavby, stroje, přístroje a zařízení, investiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům-právníckým osobám a podobně viz příloha č. 8.2.

Graf 7: Rozpočet města - výdaje %

Zdroj: Vlastní zpracování dle přílohy č. 8.2

Podnikatelská aktivita ve městě je rok od roku vyšší, město Blovice registrovalo k roku 2016 celkem 1013 ekonomických subjektů, avšak z tohoto počtu vykazovalo zjevnou ekonomickou aktivitu pouze 523 ekonomických subjektů. Nejvíce ekonomických subjektů bylo registrováno v kategorii velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel a to celkem 234 subjektů. Na pomyslném druhém místě se nachází průmyslová odvětví a to celkově se 144 registracemi. Nejméně ekonomických subjektů se

nachází v sektoru informačních a komunikační činnosti a veřejné správě, kde se počet registrací nepřehoupl přes pomyslnou hranici 10 registrací.

Tabulka 8: Počet ekonomických subjektů evidovaných v RES k 31. 12. 2016.

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Zemědělství, lesnictví, rybářství	66	36
Průmysl celkem	144	85
Stavebnictví	131	75
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	234	105
Doprava a skladování	24	17
Ubytování, stravování a pohostinství	43	18
Informační a komunikační činnosti	6	3
Peněžnictví a pojišťovnictví	40	16
Činnosti v oblasti nemovitostí	33	9
Profesní, vědecké a technické činnosti	70	37
Administrativní a podpůrné činnosti	23	11
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	7	5
Vzdělávání	11	8
Zdravotní a sociální péče	25	23
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	29	19
Ostatní činnosti	127	56
Celkem	1 013	523

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací (Blovce (okres Plzeň-jih), 2017).

Ze všech registrovaných ekonomických subjektů bylo 869 fyzických osob, z toho 752 subjektů tvořili fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona a 86 subjektů tvořili fyzické osoby podnikající dle jiného než živnostenského zákona, z toho bylo 17 zemědělských podnikatelů. Zbytek z celkového počtu registrovaných ekonomických subjektů tvořili právnické osoby, tj. celkem 144 podniků. Z tohoto celku bylo 63 obchodních společností a 3 družstva (Blovce (okres Plzeň-jih), 2017). Ve městě působí v této době pouze dva významnější podniky, společnost ProMinent Systems s.r.o. s výrobou zařízení určených k čištění a úpravě odpadních vod, dále FCT electronic czech s.r.o., s produkcí konektorů a kabelových systémů.

Z města odešly dvě velké firmy a to Pressol Tschechien s.r.o., zaměstnávala 450 osob a vyráběla nejrůznější řešení na míru všude tam, kde je nutné mazání a společnost Faiveley Transport Lekov a.s., která vyráběla elektromechanické součástky pro kolejová

vozidla a trolejbusy. Tato společnost v Blovicích zaměstnávala 250 osob, ale z celkového počtu bylo 80% dojíždějících odjinud.

4.1.7 Nezaměstnanost

Míra registrované nezaměstnanosti je poměrně příznivá v roce 2004 činila 5,97% a byla jedenáctá nejnižší mezi městy. V následujícím roce 2005 byla nezaměstnanost k 31. 12. na území SO ORP Blovice⁹ celkem 4,24 %, oproti roku 2014 klesla o 0,68 procentního bodu. Na úřadu práce bylo ve správním obvodu registrováno 360 uchazečů o práci, z toho 21,9 % tvořili uchazeči, kteří byli postiženi různými druhy zdravotního postižení, zbylých 6,4 % tvořili absolventi škol. Počet volných pracovních míst ve správním obvodě výrazně vzrostl a to až na 98. Na jedno volné pracovní místo tak připadlo jen 3,7 uchazečů o zaměstnání. (Charakteristika SO ORP Blovice, 2017).

Z celkového počtu 59 nezaměstnaných v k datu 30. 9. 2017 je jen 29 žen. Podíl nezaměstnaných osob ve městě Blovice tvoří celkem 2,20 %, a podíl nezaměstnaných žen je dle zjištěných informací 2,22 %. Na úřadu práce bylo k třicátému září evidováno 183 volných pracovních míst, které stále čekají na své obsazení. Nízkou míru nezaměstnanosti nepřímo ovlivňuje nejen podnikatelská aktivita, vzdělanost obyvatelstva, ale i dojíždění obyvatel do zaměstnání mimo obec. Více jak čtyřicet procent pracujících obyvatelstva vyjíždí mimo obec do zaměstnání (Nezaměstnanost v obcích vybraného SO ORP, 2017).

4.1.8 Lesní hospodářství města

Lesní hospodářství patří mezi hlavní samosprávné činnosti města Blovice. Město Blovice v současné době hospodaří s lesy o celkové výměře 291,97 ha. Současný lesní hospodářský plán je platný po dobu deseti let a to od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2021. Město Blovice jedním z členů Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR. V roce 2017

⁹ SO ORP Blovice – „Správní obvod obce s rozšířenou působností Blovice, který leží v jihovýchodní části Plzeňského kraje, hraničí se čtyřmi správními obvody Plzeňského kraje (Nepomuk, Plzeň, Přeštice, Rokycany) a na východě se Středočeským krajem. Území správního obvodu zahrnuje 19 obcí, z nichž dvě (Blovice a Spálené Poříčí) mají statut města. S rozlohou 22 252 ha je nejmenším správním obvodem Plzeňského kraje. Více jak polovinu území tvoří zemědělská půda (58,0 %) a téměř třetinu celkové výměry lesní pozemky (32,9 %)“ (Charakteristika SO ORP Blovice, 2017)..

město Blovice prodalo dřevní hmotu formou nabídkových řízení o celkovém objemu 1105 m³ za průměrnou cenu 1273 Kč/m³ což činilo celkovou částku 1 406 665 Kč do rozpočtu města (Lesní hospodářství města Blovice, 2017)

Město Blovice zajišťuje prodej dřevní hmoty z mýtní a nahodilé těžby. Prodej dřeva probíhá obálkovou metodou, která musí být podána ve vyhlášeném nabídkovém řízení. Dále město Blovice nabízí prodej vytěženého palivového dřeva a prodej dřevní hmoty formou samovýroby (Zásady prodeje dřevní hmoty z lesů a zeleně města Blovice, 2016).

4.2 Komunální volby ve městě Blovice a jejich výsledky

Tato kapitola je zaměřena na analýzu komunálních voleb a volební účasti voličů ve městě Blovice za volební období let 2006 – 2014. Veškerá data, která byla použita v této části práce, jsou čerpána především z internetového portálu Českého statistického úřadu, druhořadým zdrojem byl server idnes.cz, kde jsou podrobně shrnuta veškerá data potřebná pro zpracování této kapitoly. Město Blovice má v současné době celkem osm volebních okrsků (Hradišťská Lhotka – sportovní klubovna, Vlčice – restaurace, Štítov - knihovna, Komorno - knihovna, Hradišťský újezd – knihovna, Blovice – zámek, Blovice – SOU zemědělské, Blovice – zasedací místnost radnice).

V úvodu si vzneseme hypotézu, kterou budeme v této části práce zkoumat.

1. hypotéza zní: Je ve sledovaném volební období let 2006 až 2014 v komunálních volbách města Blovice nejstabilnější politickou stranou pravicová strana ODS? V další části této práce se pokusíme tuto hypotézu potvrdit, nebo vyvrátit zjištěnými výsledky na základě veřejně dostupných dat.

4.2.1 Výsledky voleb do zastupitelstva města v roce 2006

V roce 2006 se volilo patnáctičlenné zastupitelstvo města Blovice. Město má jeden volební obvod, celkem osm volebních okrsků. Ve výpisu ze stálého seznamu voličů se v tomto roce nacházelo celkem 3 186 voličů. Celkem bylo vydáno 1 698 obálek a svůj hlas také odevzdal stejný počet voličů. Platných hlasů bylo celkem 22 446. Celková volební účast byla 53,30 % v porovnání s volební účastí v Plzeňském kraji (47,87 %) i v celorepublikovém průměru (46,32 %) byla celková volební účast ve městě Blovice vyšší (Volby do zastupitelstev obcí, 2006).

Volební období v roce 2006 na komunální úrovni ve městě Blovice ovládla Občanská demokratická strana (dále jen „ODS“), která v těchto volbách získala celkově 47,48 % platných hlasů, absolutně 10 659 hlasů.

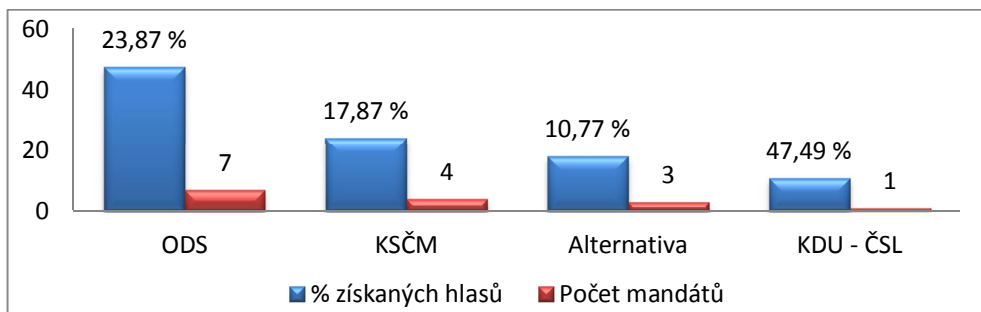
Tabulka 9: Výsledky voleb do zastupitelstva města Blovice 2006

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtené % platných hlasů	Počet mandátů
číslo	název	abs.	v %			
1	KSČM	5 358	23,87	15	23,87	4
2	Alternativa	4 011	17,87	15	17,86	3
3	KDU - ČSL	2 418	10,77	15	10,77	1
4	ODS	10 659	47,49	15	47,48	7

Zdroj: Vlastní zpracování dle informací Českého statistického úřadu (Volby do zastupitelstev obcí, 2006).

ODS získala sedm mandátů, druhá Komunistická strana Čech a Moravy (dále jen „KSČM“), která dostala od svých voličů celkem 23,87 % hlasů, absolutně 5 358 čtyři mandáty. Na pomyslné třetí příčce skončila Alternativa s celkem 17,87 % hlasy, absolutně tento subjekt získal 4 011 hlasů a tři mandáty z patnácti.

Graf 8: Získané % hlasů a počty mandátů v roce 2006

Zdroj: Vlastní zpracování dle tabulky č. 9.

Poslední příčku v těchto komunálních volbách zaujímá Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (dále jen „KDU-ČSL“), která získala poslední volný mandát s 10,77 % hlasy, absolutně získala 2 418 hlasů (Volby do zastupitelstev obcí, 2006).

Konečné složení zastupitelstva města Blovice, včetně zvolení starosty, místostarosty, členů rady, předsedy finančního a kontrolního výboru, bylo zvoleno na ustavujícím zasedání zastupitelstva ze dne 6. listopadu 2006. Na výše uvedené posty byli zvoleni tito zastupitelé: starosta Jan Poduška (ODS), místostarostka Jana Alexyová

(KSČM), členové rady RnDr. Pavel Vlach Ph.D. (BEZPP), Mgr. Vladimír Pavel (KDÚ-ČSL) a Bc. Robert Zelenka (ODS), předseda finančního výboru dle § 117 odst. 4 zákona č. 128/2002 Sb., o obcích p. Bohuslav Plojhar (BEZPP) a předseda kontrolního výboru dle § 117 odst. 4 zákona č. 128/2002 Sb., o obcích za KSČM p. Ivan Bystřický (Zastupitelstvo města Blovice, 2006).

4.2.2 Výsledky voleb do zastupitelstva města v roce 2010

V roce 2010 se taktéž jako v předchozím volebním období volilo patnáctičlenné zastupitelstvo. Město mělo i v tomto volebním období jeden volební obvod, celkem osm volebních okrsků. Ve výpisu ze stálého seznamu voličů se v tomto roce nacházelo celkem 3 328 voličů, což bylo celkově o 142 voličů více než v roce 2006. Celkem bylo vydáno 1 750 obálek a svůj hlas odevzdalo 1 742 voličů. Platných hlasů bylo celkem 23 478 a celková volební účast byla 52,58 %. V porovnání s volební účastí v Plzeňském kraji pro rok 2010 (49,15 %) i v celorepublikovém průměru (48,48 %) byla celková volební účast ve městě Blovice pořád vyšší (Volby do zastupitelstev obcí, 2010).

Tabulka 10: Výsledky voleb do zastupitelstva města Blovice 2010

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtené % platných hlasů	Počet mandátů
číslo	název	abs.	v %			
1	ČSSD	3 134	13,35	15	13,34	2
2	KDU-ČSL	449	1,91	7	4,09	0
3	Věci veřejné	4 086	17,4	15	17,4	3
4	TOP 09	2 305	9,82	15	9,81	1
5	Česká str. národ. socialistická	153	0,65	5	1,95	0
6	KSČM	4 455	18,98	15	18,97	3
7	ODS	8 896	37,89	15	37,89	6

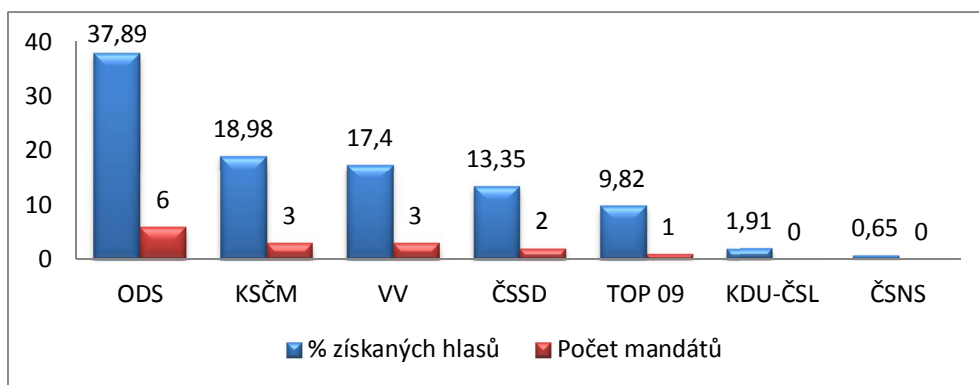
Zdroj: Vlastní zpracování dle informací Českého statistického úřadu (Volby do zastupitelstev obcí, 2010).

Volební období v roce 2010 stejně tak jako v roce 2006 na komunální úrovni ve městě Blovice ovládla ODS, která v těchto volbách získala celkově 37,89 % platných hlasů, absolutně 8 896 hlasů, což bylo oproti roku 2006 celkově o 1 763 hlasů méně. Tento

pokles můžeme odůvodnit stoupajícími preferencemi ostatních politických stran a vstupem nových politických subjektů do skrutinia¹⁰.

Tímto vítězstvím si ODS ukrojila z pomyslného koláče patnácti mandátů celkem šest mandátů, o jeden mandát méně oproti předchozímu volebnímu období hned za druhým politickým subjektem, který nově vkročil do politického dění. Tímto subjektem byly Věci Veřejné (dále jen „VV“), které získaly celkově 17,4 % hlasů, absolutně se jednalo o 4 086 hlasů a díky tomuto výsledku získaly VV celkem tři mandáty. Na pomyslné třetí příčce skončila KSČM s celkem 18,98 %, absolutně tento subjekt získal 4 455 hlasů a tímto výsledkem si KSČM zajistila shodně s VV tři mandáty z patnácti. Další dva mandáty získala Česká strana sociálně demokratická (dále jen „ČSSD“), která dosáhla ve městě Blovice 3 134 hlasů (13,34 %). Poslední křeslo v zastupitelstvu města v těchto komunálních volbách získala strana TOP 09, která získala 2 305 hlasů, celkově 9,81 % a díky tomuto výsledku získala poslední rozdělovaný mandát blovického zastupitelstva. Na spodních pozicích se dále umístily politické strany KDU-ČSL a Česká strana národně socialistická. Tyto subjekty nepřekonal pětiprocentní hranici, a proto se do zastupitelstva nedostaly (Volby do zastupitelstev obcí, 2010).

Graf 9: Získané % hlasů a počty mandátů v roce 2010

Zdroj: Vlastní zpracování dle tabulky č. 10.

¹⁰ „Jako skrutinium označujeme úroveň, na které jsou sčítány hlasy a rozdělovány mandáty ve volbách. Pojem souvisí s volebními obvody i s volebními formullemi. Víceúrovňové sčítání hlasů je tedy typické pro poměrné volební systémy. Počet a charakter skrutinií, v nichž se hlasy přerozdělují, pak ovlivňují výslednou poměrnost voleb. Cílem bývá zachování menších volebních obvodů a tedy větší blízkost kandidátů k občanům a zároveň zajištění větší proporcionality. Obecně totiž platí, že čím menší je volební obvod, tím větší je disproporcionalita voleb“ (Skrutinium, 2017).

Konečné složení zastupitelstva města Blovice včetně zvolení starosty, místostarosty, členů rady, předsedy finančního a kontrolního výboru, bylo zvoleno na ustavujícím zasedání zastupitelstva ze dne 10. listopadu 2010. Na výše uvedené posty byli zvoleni tito zastupitelé: starosta Jan Poduška (ODS), místostarostka Jana Alexyová (KSČM), členové rady RNDr. Pavel Vlach Ph.D. (VV), Marcela Šustrová (VV) a Robert Zelenka (ODS), předseda finančního výboru dle § 117 odst. 4 zákona č. 128/2002 Sb., o obcích p. Bohuslav Plojhar (VV) a předseda kontrolního výboru dle § 117 odst. 4 zákona č. 128/2002 Sb., o obcích za KSČM p. Ivan Bystřický (Zastupitelstvo města Blovice, 2010).

4.2.3 Výsledky voleb do zastupitelstva města v roce 2014

Poslední volby do zastupitelstva se konaly v roce 2014. Město Blovice ani při těchto volbách nezaznamenalo výrazné změny ve vedení města. I v tomto volebním období bylo město rozděleno stejným způsobem, město mělo jeden volební obvod a celkem osm volebních okrsků. Ve výpisu ze stálého seznamu voličů se v tomto roce nacházelo celkem 3 332 voličů, což byl oproti předchozímu volebnímu období nárůst celkem o čtyři voliče a oproti roku 2006 o celkově 146 voličů. Celkem bylo vydáno 1 838 obálek a svůj hlas odevzdalo celkem 1 836 voličů. Platných hlasů bylo celkem 24 777. Celková volební účast byla oproti roku 2010 vyšší, celková volební účast ve městě byla 55,16 %. V porovnání s volební účastí v Plzeňském kraji pro rok 2014 (45,75 %) i v celorepublikovém průměru (44,41 %) byla celková volební účast ve městě Blovice pořád vyšší (Volby do zastupitelstev obcí, 2014).

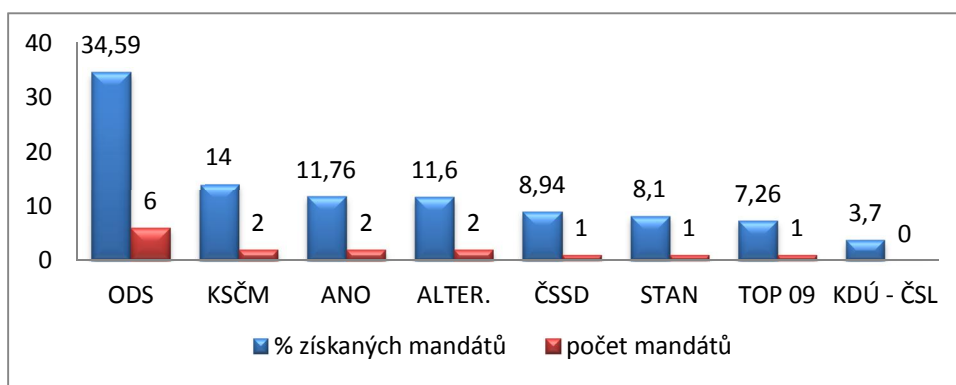
Tabulka 11: Výsledky voleb do zastupitelstva města Blovice 2014

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtené % platných hlasů	Počet mandátů
číslo	název	abs.	v %			
1	ČSSD	2 217	8,95	15	8,94	1
2	ANO 2011	2 915	11,76	15	11,76	2
3	KDÚ - ČSL	918	3,71	15	3,7	0
4	KSČM	3 471	14,01	15	14	2
5	TOP 09	1 801	7,27	15	7,26	1
6	ALTERNATIVA	2 875	11,6	15	11,6	2
7	ODS	8 571	34,59	15	34,59	6
8	STAN	2 009	8,11	15	8,1	1

Zdroj: Vlastní zpracování dle informací Českého statistického úřadu (Volby do zastupitelstev obcí, 2014).

Volební období v roce 2014 stejně tak jako v roce 2006 a 2010 na komunální úrovni ve městě Blovice ovládla ODS, která v těchto volbách získala celkově 34,59 % platných hlasů, absolutně 8 571 hlas. Tímto výsledkem si ODS obhájila celkový počet šesti mandátů v patnáctičlenném zastupitelstvu. Další mandáty se rovnoměrně rozdělily mezi politické strany KSČM, ANO 2011 a Alternativa. Tyto strany získaly shodně dva mandáty. KSČM získalo celkem 14 % platných hlasů (celkem 3 471 hlas), hnutí ANO 2011 získalo celkem 11,76 % hlasů (celkem 2 915 hlasů) a Alternativa celkově 11,6 % hlasů (celkem 2 875 hlasů).

Graf 10: Získané % hlasů a počty mandátů v roce 2014

Zdroj: Vlastní zpracování dle tabulky č. 11.

Po jednom mandátu získaly volební strany ČSSD, STAN a TOP 09. Pro ČSSD celkově hlasovali voliči ve 2 217 případech, což představovalo 8,94 %. Hnutí STAN zvolilo celkově 8,1 % s absolutními 2 009 hlasy a politická strana TOP 09 získala celkově 1 801 hlas, což činilo 7,26 %. Na poslední pozici se umístila politická strana KDU-ČSL, která nepřekonalala svým výsledkem pětiprocentní hranici, a proto se do zastupitelstva nedostala (Volby do zastupitelstev obcí, 2014).

Konečné složení zastupitelstva města Blovice včetně zvolení starosty, místostarosty, členů rady, předsedy finančního a kontrolního výboru, bylo zvoleno na ustavujícím zasedání zastupitelstva ze dne 6. listopadu 2014. Na výše uvedené posty byli zvoleni tito zastupitelé: starosta Jan Poduška (ODS), místostarosta Ing. Michal Hodek (TOP 09), členové rady Bc. Robert Zelenka (ODS), Josef Andrlík (ODS) a Ing. Božena Šroubková (ČSSD), předseda finančního výboru dle § 117 odst. 4 zákona č. 128/2002 Sb., o obcích p. František Bočan (STAN) a předseda kontrolního výboru za ANO 2011 dle § 117 odst. 4 zákona č. 128/2002 Sb., o obcích Bc. Andrej Červený (Zastupitelstvo města Blovice, 2014).

4.2.4 Stabilita volebního chování obyvatel města – 1. hypotéza

Volební chování a jeho stabilita vychází především z modelu stranické identifikace. „*Model stranické identifikace považuje volbu za zjevné vyjádření loajality k politické straně. Stranická identifikace je dlouhodobý vztah voliče ke straně, je podobného rázu jako například náboženská identita nebo národnost*“ (Plecitá, 2000). Stranická identifikace je chápána jako důsledek postupného kognitivního formování jedince v dlouhodobějším časovém rámci a základem je socializace jedince v rodině. Ve vyšším věku poté převážně v zájmových skupinách (Kopřiva, 2010, s. 3-16). Můžeme si položit otázku, zda se od devadesátých let stihla utvořit stranická identifikace. Volební strany, které fungují na národní úrovni, můžeme sledovat od počátku devadesátých let do současnosti, tyto strany můžeme najít jak na národní, tak regionální úrovni. Tato otázka již byla několikrát zodpovězena. Například v analýzách bylo uvedeno, že ve „*voličském politickém prostoru České republiky lze hovořit o fenoménu stranické identifikace, a běžnými součástmi psychologického „stranictví“ jsou jak stranická identifikace pozitivní, tak stranická identifikace negativní*“ (Vlachová, 2003).

Vyhodnotíme tedy 1. hypotézu, která zněla: Je za sledované volební období 2006 až 2014 nejstabilnější politickou stranou ve městě Blovice pravicová strana ODS? Dle údajů získaných porovnáním výsledků komunálních voleb ve sledovaném období 2006 až 2014 je Občanská demokratická strana stranou pravicovou, která ve sledovaných komunálních volbách získala vždy minimálně šest mandátů z celkových patnácti. Jedná se o velkou politickou stranu s celorepublikovým zastoupením. ODS se po celé sledované období držela na prvním místě s nejvíce počty mandátů. Po celé sledované období byl pravidelně volen starosta z řad této vítězné politické strany, získal také největší počet preferenčních hlasů od voličů.

Výše uvedenými tvrzeními a zjištěnými důkazy můžeme potvrdit zkoumanou hypotézu. Nejstabilnější politickou stranou ve městě Blovice je po celé sledované období pravicová politická strana ODS. Politickou stabilitu vykazuje ve sledovaném období ve městě Blovice mimo pravicové strany ODS také levicová strana KSČM, která se po celé sledované období ve městě umístila vždy na pomyslném druhém místě. KSČM ve volbách od roku 2002 do roku 2014 získala vždy minimálně dva, maximálně čtyři mandáty. V současnosti provedené dotazníkové šetření v kapitole 5. 4 napovídá, že levicové straně KSČM se v nadcházejících volbách nepovede moc dobře.

5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

5.1 Interpretace dotazníkového šetření

Volební chování obyvatel města Blovice bylo posuzováno a hodnoceno na základě dat získaných z kvalitativního dotazníkového šetření, které bylo realizováno na území města Blovice a to především elektronickou formou. Výzkum byl vytvořen v elektronické verzi a měl za úkol zjednodušit respondentům vyplnění dotazníku a zkrátit tak časovou náročnost, která bývá častým důvodem ukončení zadávání dat v dotazníku. Dotazníkové šetření bylo spuštěno v termínu od 25. 10. 2017 - 08. 11. 2017, tj. na 15 dní, což je efektivní doba, po kterou se mohou respondenti výzkumu účastnit. Podmínkou vyplnění dotazníku bylo trvalé bydliště v obci Blovice. Konstrukce dotazníku vycházela z návazností na výzkum volebního chování města Blovice. Při tvorbě dotazníku bylo cíleno na srozumitelnost, přehlednost a jednoduchost vyplňování. Dotazník byl konstruován tak, aby respondenta neodradil od vyplňování. Také tak, aby nekladl na respondenta přehnané nároky. Dotazníkové šetření bylo zvoleno z důvodu složitosti získání dat jiným způsobem, například formou rozhovorů, osobních konzultací a podobně.

5.1.1 Struktura dotazníku

Dotazník byl sestaven z celkem osmnácti otázek, z čehož sedmnáct otázek bylo povinných a poslední otázka byla nepovinná. Respondent zaškrtoval jednu či více možných odpovědí nebo v některé otázce mohl vypsát odpověď vlastní. Jednalo se o neveřejný dotazník, mohl jej vyplnit pouze respondent, který obdržel cílový odkaz. Tímto byla omezena možnost vyplnění dotazníku osobám, které nebyly součástí vybraného okruhu kvalitativního výzkumu. Výsledky výzkumu byly také označeny jako neveřejné.

Dotazník obsahoval úvodní informace o autorovi dotazníku, jeho představení, důvody a cíle šetření, ale také informace o podmínkách a pokyny pro jeho vyplnění. Dotazník tvořily otázky nejrůznějšího charakteru zaměřené na volební situaci a volební chování respondenta. Dotazník můžeme rozdělit do několika kategorií, první kategorií tvoří sociodemografické otázky, druhou kategorií tvoří otázky na volební účast, spokojenost voličů se současnou politickou situací, umístění respondenta do pomyslné volební osy, využívání preferenčních hlasů při jeho volbě. Třetí zkoumaná kategorie

zahrnuje otázky směřované na politickou situaci, možnosti volby politické strany, způsob výběru politické strany a určení pomyslného vítěze voleb. Osobní otázky, které mohly být považovány pro respondenta za citlivé, byly záměrně umístěny na samý konec dotazníku, aby bylo zmenšeno riziko ukončení jeho vyplňování hned na začátku. Při umístění těchto otázek hned na začátek dotazníku by mohl respondent nabýt dojmu, že tento dotazník může být zdlouhavý. V teoretické části byly interpretovány teoretické přístupy volebního chování obyvatel. Jedním z hlavních determinantů volby je především sociální postavení respondentů a jejich ekonomická situace. Každá ze sociálních vrstev má dále specifické atributy, kterými jsou zaměstnání respondentů, jejich vzdělání a také jejich příjem. Můžeme s jistotou říci, že respondenti pohybující se ve stejné kategorii, mají většinou shodné názory na politické dění v obci a to z důvodu stejného sociálního cítění a shodných potřeb.

5.1.2 Publikace dotazníku

Dotazník byl v první vlně adresován prostřednictvím elektronické pošty všem zaměstnancům Městského úřadu Blovice, žádost o vyplnění dotazníku byla rozeslána celkem na devadesát šest adres zaměstnanců, ale také zastupitelů města Blovice a dalším osobám, působícím ve veřejných složkách města Blovice. Druhá vlna žádostí o součinnost byla rozeslána mezi vlastníky restauračních zařízení, obchodů a také mezi ekonomické subjekty působící ve městě Blovice, celkem se jednalo o třicet pět adres. Třetí vlna žádostí o součinnost s vyplněním dotazníku byla cílena na nejmladší generaci a to právě absolventům místního gymnázia prostřednictvím soukromé zprávy na sociální síti, kontaktováno bylo celkem čtyřicet sedm osob. Celkem je tedy možné říci, že žádost o rozeslání dotazníku byla cíleně rozeslána mezi sto sedmdesát osm respondentů. Poslední vlnou žádosti o součinnost bylo rozeslání odkazu na dotazník do lokálních blovických skupin na sociální síti.

Celkově dotazník vyplnili celkem sto třicet tři respondenti. Obecně můžeme říci, že návratnost dotazníku byla dle průzkumu celkem 64,7%. Návratnost dotazníků je dána poměrem vyplněných dotazníků počtem zobrazených dotazníků (pokud respondenti rozkliknuli odkaz a začali vyplňovat dotazník a nedokončili). Můžeme tedy konstatovat, že celkový dosah kvalitativního dotazníku bylo jeho rozšíření mezi 206 respondentů. Osloveno bylo tedy celkem 4,96 % obyvatel z celkového počtu 4 156 obyvatel města

Blovice. Průměrná doba vyplňování dotazníku byla vypočtena na 4 min 22 sekund. Což odpovídá doporučené časové náročnosti zpracovaného dotazníkového šetření, přičemž doporučená doba na vyplňování dotazníku by měla být maximálně do deseti minut, což bylo tímto dotazníkem splněno. Kompletní dotazník viz příloha č. 7.3.

5.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření – kategorie 1.

Dotazníkové šetření bylo rozděleno do několika kategorií, první kategorii tvoří sociodemografické otázky.

5.2.1 Respondenti dle pohlaví

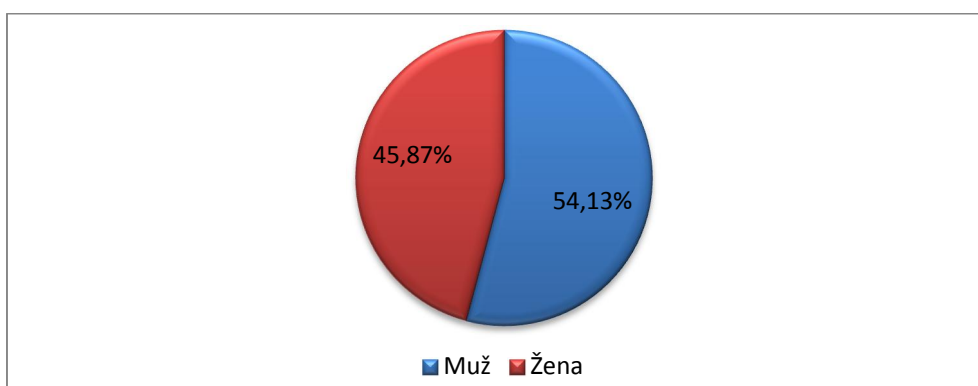
Podle vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření můžeme konstatovat, že dotazník vyplnilo z celkového počtu sto třicet tři respondentů celkem 45,87 % respondentů z řad ženské a 54,13 % z řad mužské populace města Blovice. V absolutních číslech mluvíme o sedmdesáti dvou mužích a šedesáti jedné ženě.

Tabulka 12: Výsledky dotazníkového šetření - pohlaví.

Odpověď	Počet	%
Muž	72	54,13%
Žena	61	45,87%

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

Graf 11: Dělení respondentů dle pohlaví.

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

„Minimální rozdíly mezi ženami a muži mohou být považované za dobrou zprávu o absenci velkých genderových propastí ve veřejném životě. Pravděpodobnějším zdrojem politických konfliktů či neshod v české společnosti jsou zřejmě životní okolnosti podmíněné

věkem a vzděláním lidí. Možná by proto těmto otázkám měl být věnován větší prostor ve veřejné debatě“ (Mazák, 2016).

5.2.2 Respondenti dle věku

Z výsledků dotazníkového šetření můžeme dále zjistit zastoupení jednotlivých respondentů podle věkových skupin. Dotazník nabízel celkem pět výběrových skupin, věkových kategorií. Konkrétně se jednalo o skupinu 18 – 25 let, 26 – 35 let, 36 – 45 let, 46 – 55 let a respondenty, kterým již je více než 55 let.

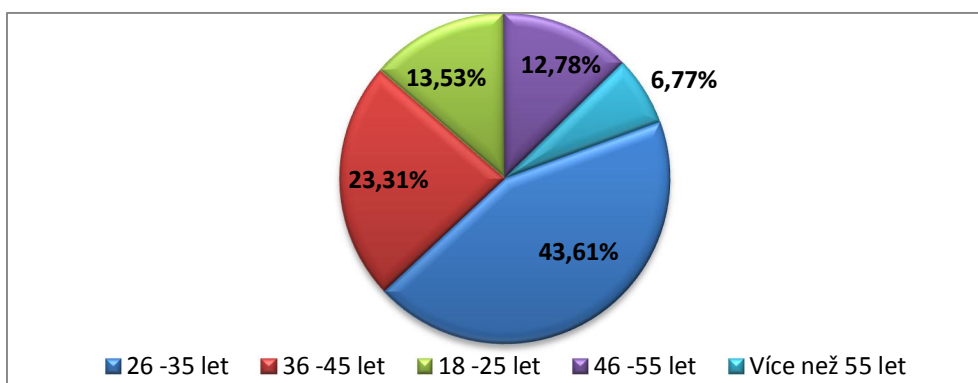
Tabulka 13: Výsledky dotazníkového šetření – věk.

Odpověď	Počet	%
26 -35 let	58	43,61%
36 -45 let	31	23,31%
18 -25 let	18	13,53%
46 -55 let	17	12,78%
Více než 55 let	9	6,77%

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

Největší zastoupení mají respondenti ve věku od 26 do 35 let, z celkového počtu respondentů se jednalo o 43,61 %, absolutně o padesát osm respondentů. Na pomyslné druhé příčce se umístili respondenti, ve věkové skupině od 36 do 45 let věku, celkově se jednalo o 23,31 %, absolutně o 31, z celkového počtu respondentů.

Graf 12: Dělení respondentů dle věku

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

Věkové kategorie 18 – 25 a 46 – 55 let mají téměř totožné zastoupení, pohybující se okolo 13 %, což tvoří přibližně 17 respondentů z celkového počtu odevzdaných dotazníků. Nejmenší zastoupení má kategorie respondentů starších než 55 let. Můžeme dále použít

porovnání odpovědi na tuto otázku a odpovědi na otázku klasifikace zaměstnání respondentů dle CZ-ICSO, na základě čehož můžeme uvést, že se v kategorii respondentů nad 55 let nenacházel žádný senior. Toto můžeme přisuzovat problematice zvolené distribuce dotazníků. Elektronická forma dotazníku se dostala především k věkově mladším respondentům, aktivně využívající informační technologie. Pro starší respondenty je mnohdy jejich využívání značně obtížné a proto se mimo jiné do této kategorie přihlásilo z celkového počtu respondentů pouze 6,77 % a to bez zastoupení seniorů.

5.2.3 Respondenti dle dosaženého vzdělání

Z dotazníkového šetření vyplývá, že ze všech respondentů, kteří vyplnili dotazník, mají největší zastoupení ti, kteří mají středoškolské vzdělání s maturitou. Celkově se jednalo o 35,34 % respondentů, což činilo celkem 47 osob z celkového počtu. Tuto skutečnost také již napověděl předchozí graf, který znázornil věkovou strukturu respondentů. Lze předpokládat, že se jedná v největším zastoupení o osoby, které právě dokončily střední vzdělání s maturitou, a buďto pokračují ve studiu na vysoké škole nebo se rovnou rozhodly vydat cestou kariéry v praktickém životě.

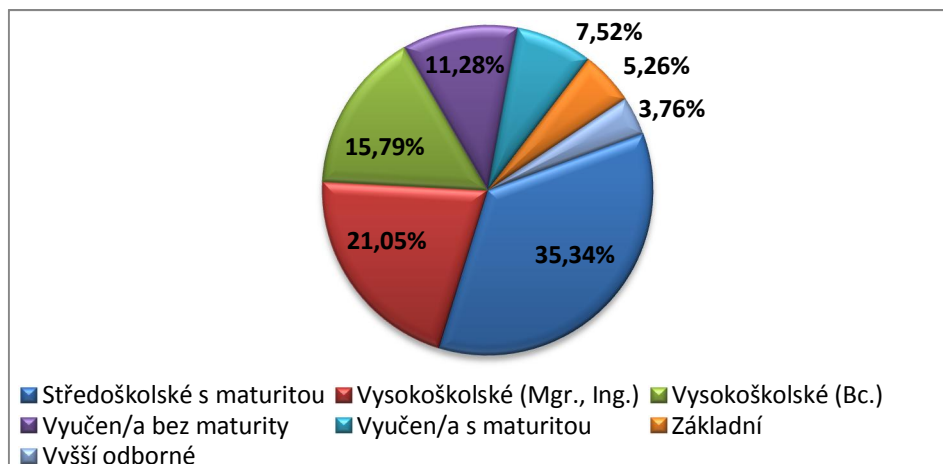
Tabulka 14: Výsledky dotazníkového šetření – vzdělání.

Odpověď	Počet	%
Středoškolské s maturitou	47	35,34%
Vysokoškolské (Mgr., Ing.)	28	21,05%
Vysokoškolské (Bc.)	21	15,79%
Vyučen/a bez maturity	15	11,28%
Vyučen/a s maturitou	10	7,52%
Základní	7	5,26%
Vyšší odborné	5	3,76%

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

Tuto disproporci, která mírně snižuje vypovídající hodnotu dotazníkového šetření, můžeme opětovně odůvodnit tím, že se jednalo o elektronickou publikaci dotazníku a že byla cílena více na mladší generaci.

Graf 13: Dělení respondentů dle vzdělání

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

Na pomyslném druhém místě se překvapivě umístili respondenti s ukončeným vysokoškolským vzděláním a to ve dvaceti osmi případech, co tvořilo celkem 21,05 %. Nejméně respondentů, kteří se zúčastnili výzkumu, bylo s vyšším odborným vzděláním, celkem v pěti případech se 3,76 %.

5.2.4 Respondenti dle sociálního postavení

Další otázka, na kterou respondenti odpovídali, byla směřována na jejich sociální postavení. Cílem bylo zjistit, do jaké kategorie spadá nejvíce respondentů průřezem zvolených kategorií. Bylo zjištěno, že nejvíce respondentů, celkově devadesát ze sto třiceti tří, respondentů se hlásí do kategorie zaměstnaných osob (zaměstnanců). Celkově se jednalo o 67,67 % z celku.

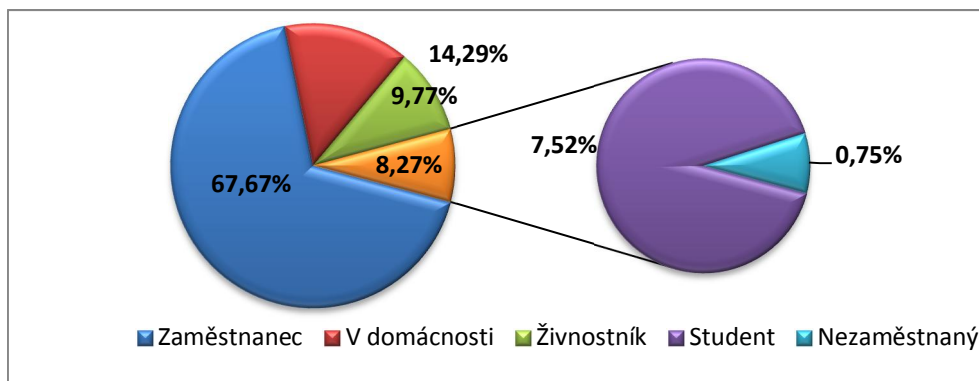
Tabulka 15: Výsledky dotazníkového šetření – sociální postavení.

Odpověď	Počet	%
Zaměstnanec	90	67,67%
V domácnosti (nebo na mateřské dovolené)	19	14,29%
Živnostník	13	9,77%
Student	10	7,52%
Nezaměstnaný	1	0,75%

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

Druhé místo překvapivě obsadili respondenti v domácnosti, nebo na mateřské dovolené, celkově 19 odpovědí. Živnostníků dle průzkumu bylo celkově 13, což tvořilo celkem 9,77 % z celku.

Graf 14: Dělení respondentů dle sociálního postavení.

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

Předchozí tvrzení, že se ve velké míře jedná o respondenty, kteří dokončili střední vzdělání s maturitou a pokračují ve studiu, můžeme tímto zjištěním redukovat tak, že se jedná z celku pouze o 10 respondentů, celkem o 7,52 %, kteří stále studují. Do kategorie nezaměstnaných se zařadil pouze jeden respondent, což tvořilo pouze 0,75 % z celku.

5.2.5 Respondenti dle zaměstnání (CZ-ISCO)

Největší zastoupení mezi dotázanými respondenty mají pracovníci ve veřejných službách a prodeji, dle klasifikace zaměstnání CZ-ISCO¹¹ a to celkově v 37 případech, což tvoří z 27,82 % z celkového počtu respondentů. Druzí jsou úředníci, kteří získali celkem 24,06 % z celkového počtu respondentů s 32 responsemi a za nimi na pomyslném žebříčku se nacházejí techničtí a odborní pracovníci a specialisté, kteří získali kolem 12 %.

Tabulka 16: Výsledky dotazníkového šetření – sociální postavení.

Odpověď	Počet	%
Pracovníci ve službách a prodeji	37	27,82%
Úředníci	32	24,06%
Techničtí a odborní pracovníci	18	13,53%
Specialisté	15	11,28%
Řemeslníci a opraváři	7	5,26%
Zákonodárci a řídicí pracovníci	6	4,51%
Zaměstnanci v ozbrojených silách	5	3,76%

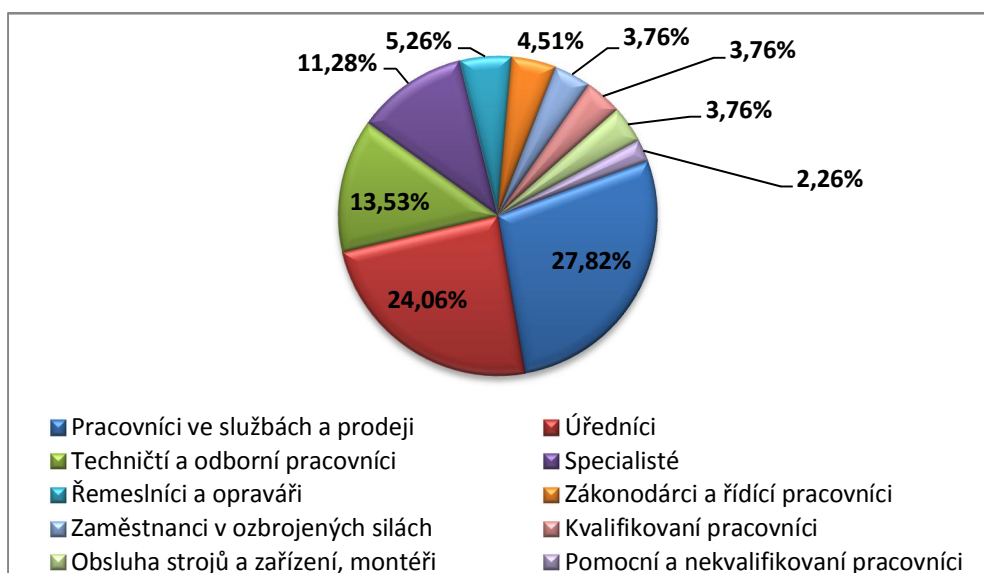
¹¹ Klasifikace CZ-ISCO vychází z metodických principů mezinárodní klasifikace ISCO-08. Je založena na dvou hlavních principech, kterými jsou druh vykonávané práce (pracovní místo) a úroveň dovedností (Metodická příručka, 2015).

Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybnářství	5	3,76%
Obsluha strojů a zařízení, montéři	5	3,76%
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	3	2,26%
Senioři	0	0 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

Naopak na opačné straně žebříčku respondentů se umístili pomocní a nekvalifikovaní pracovníci s pěti responsemi, což v celkovém součtu tvořilo 2,26 %. Ihned za nimi se umístili zaměstnanci v ozbrojených silách, kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybnářství a zaměstnanci obsluhy strojů a zařízení, včetně montérů s pěti responsemi, což u každého odvětví činilo 3,76 % z celkového objemu respondentů.

Graf 15: Dělení respondentů dle zaměstnání CZ-ISCO

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

5.2.6 Respondenti dle příjmové kategorie

Poslední sociodemografickou otázkou byla příjmová kategorie, do které se respondent řadí. Nejvíce respondentů se řadí do příjmové kategorie středního charakteru a to s příjmem od dvaceti do dvaceti pěti tisíc korun českých, v našem případě z celkového počtu sto třiceti tří respondentů zvolilo tuto možnost odpovědi celkem třicet devět respondentů, což z celkového počtu tvořilo 29,32 %.

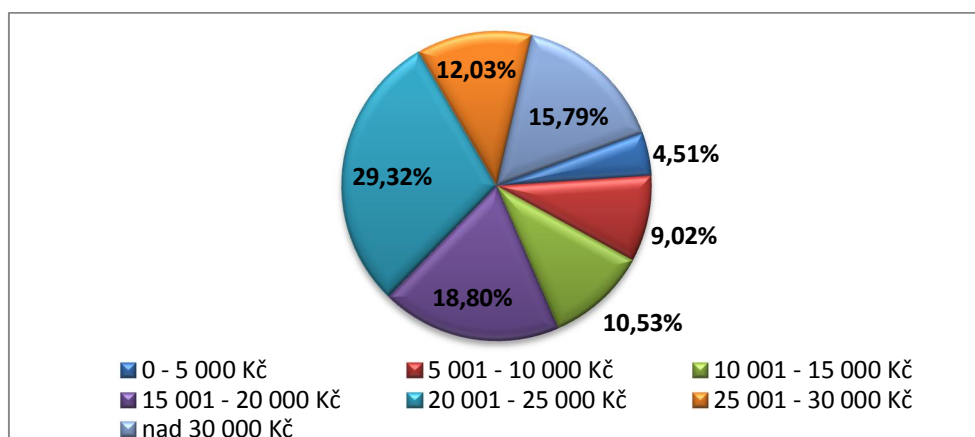
Tabulka 17: Výsledky dotazníkového šetření - příjmová kategorie.

Odpověď	Počet	%
20 001 - 25 000 Kč	39	29,32%
15 001 - 20 000 Kč	25	18,80%
nad 30 000 Kč	21	15,79%
25 001 - 30 000 Kč	16	12,03%
10 001 - 15 000 Kč	14	10,53%
5 001 - 10 000 Kč	12	9,02%
0 - 5 000 Kč	6	4,51%

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

Na druhém místě se umístili respondenti v příjmové kategorii s patnácti až dvaceti tisíci korunami. Do této příjmové kategorie se řadí celkem dvacet pět respondentů, to tvoří z celkového počtu 18,8 %. V příjmové kategorii nad třicet tisíc korun odpovídalo celkem dvacet jedna respondentů, tj. 15,79 % z celku.

Graf 16: Dělení respondentů dle příjmové kategorie

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

Překvapivé bylo zjištění, že v samé spodní příjmové kategorii odpovědělo celkem šest respondentů, 4,51 % z celku, ve druhé nejnižší kategorii s příjmem do deseti tisíc korun českých, bylo celkem dvanáct respondentů, celkem 9,02 % z celku. Můžeme tedy říci, že se dotazníkové šetření týkalo různých příjmových kategorií.

5.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření – kategorie 2.

Druhou kategorií tvoří otázky na volební účast, spokojenost voličů se současnou politickou situací, umístění respondenta do pomyslné volební osy a využívání preferenčních hlasů při jeho volbě.

5.3.1 Respondenti podle volební osy

Na základě zvolených odpovědí se celkem sedmdesát respondentů řadí do středu pomyslné volební osy, jedná se o celkově 52,63% respondentů. Můžeme tedy říci, že většinově voliči směřují k pravicovým a středovým politickým stranám (ODS, ANO, STAN, Piráti).

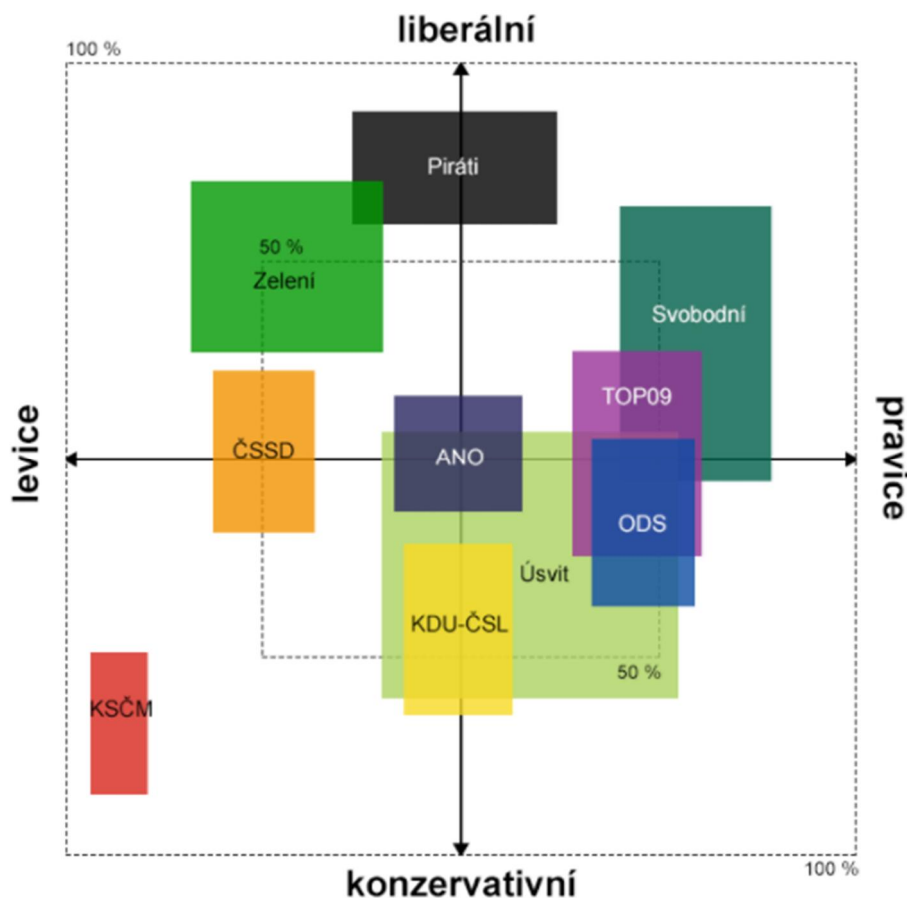
Tabulka 18: Rozdělení dle volební osy

Odpověď	Počet	%
Střed	70	52,63%
Pravice	54	40,60%
Levice	9	6,77%

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

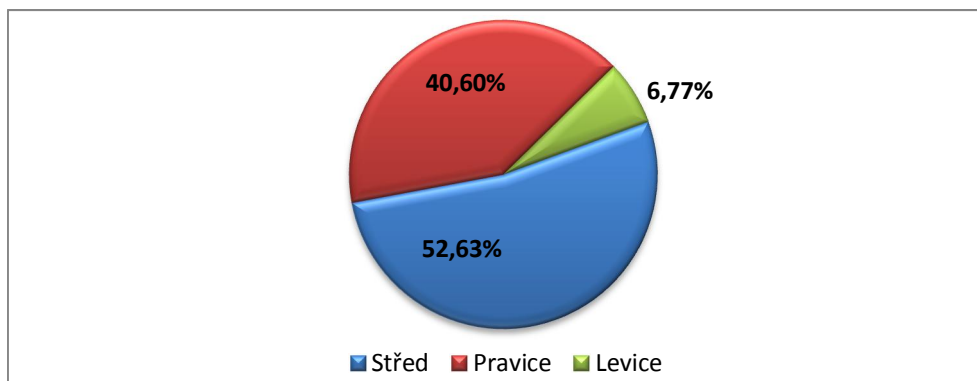
Do pravice se zařadilo celkem 54 respondentů, celkem 40,60 % a levici zvolilo pouze 9 respondentů, což činí 6,77 % z celku.

Obrázek 3: Pravice, levice, konzervativní, liberální strany.

Zdroj: Internet (Wirmitzer, 2016).

Graf 17: Dělení respondentů dle volební osy.

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

5.3.2 Respondenti podle spokojenosti

Tabulka níže ukazuje výsledky průzkumu z pohledu na spokojenost respondentů s politickou situací ve městě Blovice. Můžeme říci, že celkem 34,59 % respondentů není se současnou politickou situací ani spokojena, ani nespokojena, celkem takto odpovědělo 46 respondentů. Spíše spokojeno je celkem 37 respondentů (27,82 %) a spíše nespokojeno je celkem dvacet devět respondentů z celku, což představuje celkem 21,80 %.

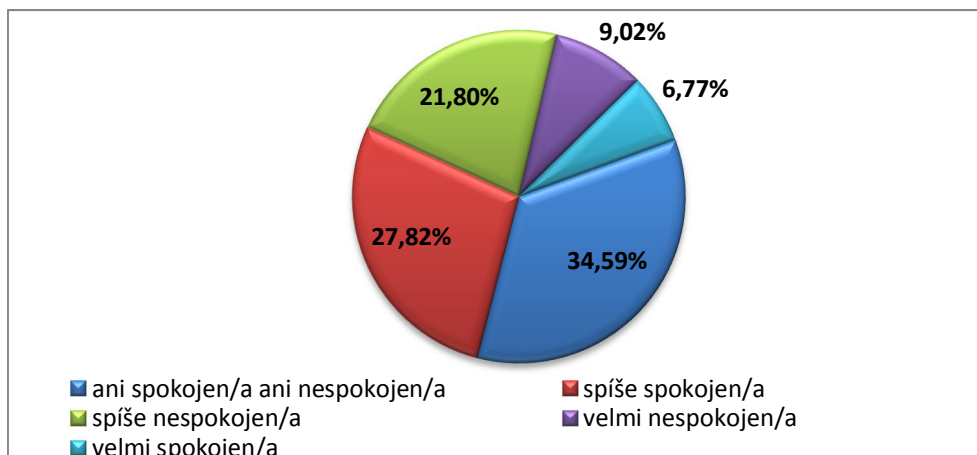
Tabulka 19: Rozdělení dle spokojenosti

Odpověď	Počet	%
ani spokojen/a ani nespokojen/a	46	34,59%
spíše spokojen/a	37	27,82%
spíše nespokojen/a	29	21,80%
velmi nespokojen/a	12	9,02%
velmi spokojen/a	9	6,77%

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

Nejméně respondentů odpovědělo, že jsou s politickou situací ve městě Blovice spokojeni, celkem devět respondentů, což představovalo pouze 6,77 %. Při tomto zjištění nemůžeme s určitostí tvrdit, že je populace ve městě jednotná. Velmi nespokojeno bylo dvanáct respondentů, celkově 9,02 %, což můžeme považovat za úspěšnou bilanci. Na základě tohoto zjištění můžeme usuzovat, že občané města Blovice jsou spíše spokojeni, než nespokojeni s politickou situací ve městě.

Graf 18: Dělení respondentů dle spokojenosti

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

5.3.3 Respondenti podle volební účasti v roce 2014

Jednou z obecných odpovědí byla otázka, která měla za úkol zjistit, kolik respondentů se zúčastnilo komunálních voleb v roce 2014. Nejvíce respondentů odpovědělo kladně, tedy že se voleb v roce 2014 zúčastnili.

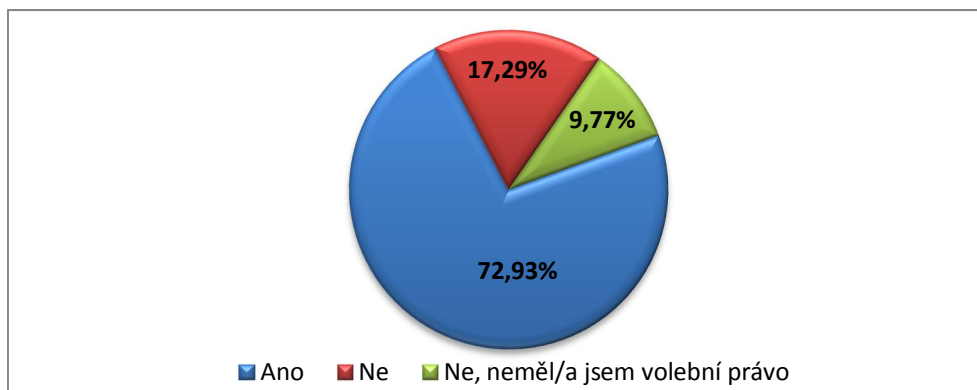
Tabulka 20: Volební účast respondentů v roce 2014

Odpověď	Počet	%
Ano	97	72,93%
Ne	23	17,29%
Ne, neměl/a jsem volební právo	13	9,77%

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

Celkem tuto možnost zvolilo devadesát sedm respondentů z celkem sto třiceti tři responsí, což představovalo celkem 72,93 % volební účast z tohoto celku. Celkem dvacet tři respondentů odpovědělo, že se voleb nezúčastnilo, což představovalo 17,29 %.

Graf 19: Dělení respondentů dle volební účasti

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

Třináct respondentů (9,77 %) se nezúčastnilo voleb, protože ještě nemělo volební právo, tj. nebylo jim nejpozději ve druhý den voleb osmnáct let.

5.3.4 Respondenti podle využívání preferenčních hlasů

Další otázkou volebního průzkumu byla otázka směřovaná k využívání preferenčních hlasů. Celkově sedmdesát sedm respondentů odpovědělo kladně, tedy že využívají možnosti preferenčních hlasů, z celku tento počet představoval ale pouze 57,89 %.

Tabulka 21: Využívání preferenčních hlasů.

Odpověď	Počet	%
Ano	77	57,89%
Ne	56	42,11%

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

Ostatní respondenti odpověděli negativně, jednalo se tedy o 42,11 %, celkem 56 respondentů.

5.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření – kategorie 3

Třetí zkoumaná kategorie zahrnuje otázky směřované na politickou situaci, možnosti volby politické strany, způsob výběru politické strany a určení pomyslného vítěze nadcházejících komunálních voleb. Tato kapitola se zabývá výsledky dotazníkového šetření s vazbou na předchozí řešené kapitoly, výsledky dotazníkového šetření a porovnání jednotlivých ukazatelů ve městě Blovice.

5.4.1 Výsledky jednotlivých politických subjektů

Dotazníkové šetření bylo zaměřeno v hlavní části právě na zjištění, jakou volební stranu respondenti preferují. Bylo zjištěno, že nejvíce voličů ve městě Blovice preferuje Občanskou demokratickou stranu a to celkově ve třiceti čtyřech případech, což představuje 25,56 %, následuje hnutí ANO 2011 s šestnácti responsemi a 12,03 %, ihned za hnutím ANO se dle odpovědí respondentů umístilo politické hnutí Starostové a nezávislí a Česká pirátská strana, shodně se čtrnácti responsemi a 10,53%.

Tabulka 22: Preferovaná politická strana

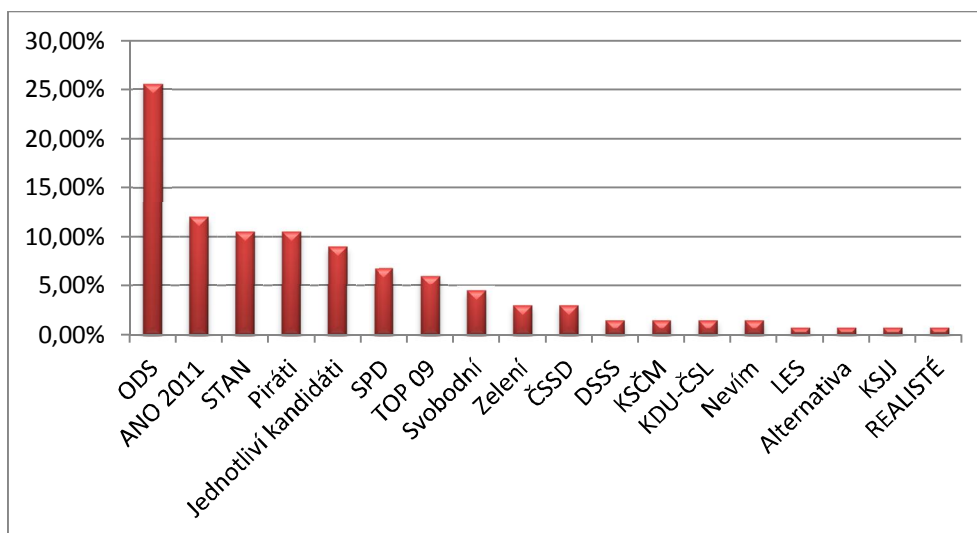
Odpo věď	Poč et	%
ODS - Občanská demokratická strana	34	25,56%
ANO - ANO 2011	16	12,03%
STAN - STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	14	10,53%
Piráti - Česká pirátská strana	14	10,53%
Jednotliví kandidáti	12	9,03%
SPD - Svoboda a přímá demokracie	9	6,77%
TOP 09 - TOP 09	8	6,02%
Svobodní - Strana svobodných občanů	6	4,51%
Zelení - Strana zelených	4	3,01%
ČSSD - Česká strana sociálně demokratická	4	3,01%
DSSS - Dělnická strana sociální spravedlnosti	2	1,50%
KSČM - Komunistická strana Čech a Moravy	2	1,50%
KDU-ČSL - Křesťanská a demokratická unie	2	1,50%
Nevím	2	1,50%
LES – liberálně ekologická strana	1	0,75%
Alternativa	1	0,75%
KSJJ	1	0,75%
REAL - REALISTÉ	1	0,75%

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

Překvapivě dvanáct respondentů (9,03 %) odpovědělo, že by nevolili žádnou politickou stranu, ale svůj hlas by dávali prostřednictvím preferenčních hlasů jednotlivým kandidátům. Na spodních příčkách se umístily ostatní lokální i celorepublikové politické subjekty. Je zajímavé, jaký propad zaznamenala Česká strana sociálně demokratická, která se oproti výsledkům v komunálních volbách v roce 2014 hluboce propadla dle průzkumu až na 3,01 %. V roce 2014 tato politická strana obdržela celkově 8,9 % hlasů a vysloužila si tak jeden mandát v patnáctičlenném zastupitelstvu města Blovice (Komunální volby Blovice 2014, 2014).

Na dalších příčkách se umístily ostatní politické strany a hnutí, které získaly 1,50 % a 0,75 % responsí. Tyto politické subjekty dále vzhledem k možnostem a rozsahu této práce nebudeme hodnotit, výsledky ukazuje tabulka a přiložený graf.

Graf 20: Preferovaná politická strana

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření.

5.5 Vazby respondentů k vítězným politickým subjektům ve městě

V této kapitole budou zhodnoceny vazby, které vyplynuly z dotazníkového šetření prvních čtyř politických subjektů, které získaly v průzkumu nejvíce hlasů, viz kapitola 5.4.1 této práce.

5.5.1 Vazby respondentů k politické straně ODS

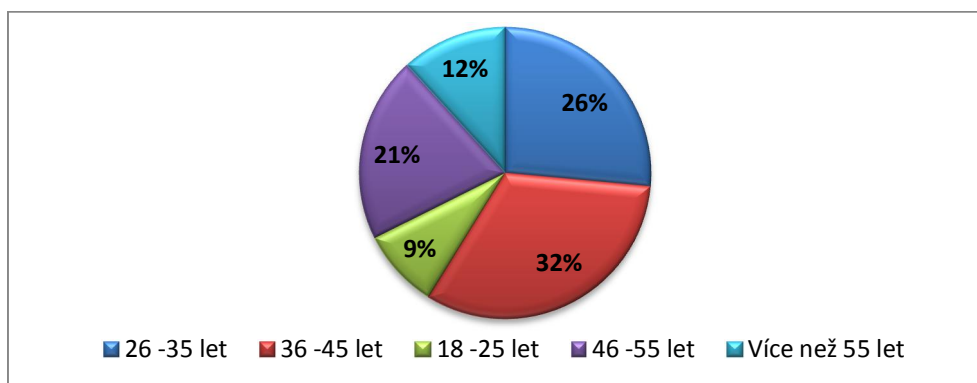
Město Blovice je převážně řazeno do modrých barev pravicové strany ODS, kde je starostou Jan Poduška, krajský zastupitel, zástupce krajské samosprávy a předseda oblastního sdružení. ODS byla založena 21. dubna 1991.

„ODS je liberálně konzervativní stranou navazující na tradice evropské křesťanské civilizace, na humanitní a demokratický odkaz první republiky a na zkušenosti západních demokracií. Ve svém programu proto prosazuje svobodu jednotlivce, vládu práva a volný trh, který je nejlepším předpokladem všeobecné prosperity. Stejně tak se strana zasazuje o standardní fungování liberální demokracie západního typu, odmítá proto věčné pokusy o hledání třetích cest, kolektivistické ideologie i naivní pokusy o nepolitickou politiku. Základem naší praktické politiky je důraz na soukromé vlastnictví, nízké daně,

podnikavost, solidaritu zodpovědných, snižování byrokracie, malý a bezpečný stát, ochranu soukromí, individuální zodpovědnost, zdravé veřejné finance a nezdluženou budoucnost. Pro zahraniční orientaci České republiky považuje za klíčové silné transatlantické vazby, a to jak pro zajištění naší vlastní bezpečnosti, tak i pro rozšiřování prostoru svobody a demokracie ve světě. Ve vztahu k Evropské unii zastává střízlivý a racionální postoj zdůrazňující nutnost zvyšování konkurenceschopnosti a rozvíjení efektivní spolupráce a zároveň hájící národní zájmy České republiky a jejích obyvatel“ (Základní informace o Občanské demokratické straně, 2017).

Dotazníkové šetření potvrdilo prvenství ODS ve městě Blovice, když celkem třicet čtyři respondenti v otázce: *Pokud by se komunální volby konaly již dnes, jakou politickou stranu byste VOLIL*, zvolili odpověď, že by volili právě ODS (podrobně v tabulce č. 22 viz výše). Na základě porovnání a vyhodnocení průzkumu můžeme s jistotou říci, že tuto politickou stranu volili více muži. Oproti ženám to bylo celkově o osm případů častěji. Respondenti byli se nejčastěji ve věku od třiceti šesti do čtyřiceti pěti let (v jedenácti případech ze třiceti čtyř, celkově 32 %) a jejich nejvyšší vzděláním byla dokončená střední škola s maturitou. Jednalo se v 73 % o zaměstnance, z čehož 29 % tvořili pracovníci ve službách a prodeji.

Graf 21: Rozdělení voličů ODS dle věku

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření viz příloha 8.4.

Celkově 29 % respondentů se řadilo do příjmové kategorie od dvaceti, do dvaceti pěti tisíc korun českých. Respondenti v 62 % uvedli, že se řadí do pravicové volební osy a celkově ve třinácti případech (38 %) uvedli, že jsou spíše spokojeni s celkovou současnou politickou situací v obci Blovice. Velmi nespokojeni byli pouze tři respondenti (9 %) a spíše nespokojeno bylo celkem sedm z celkových třiceti čtyř respondentů (21 %), kteří hlasovali pro politickou stranu ODS. Překvapivá byla většinová odpověď respondentů

tohoto sektoru na otázku, zda jsou již rozhodnuti, jak budou volit v nadcházejících komunálních volbách. Celkově 56 % ze třiceti čtyř respondentů uvedlo, že jsou již nyní rozhodnuti, komu dají při nadcházejících komunálních volbách svůj hlas. Můžeme proto s jistotou říci, že většina voličů ODS je o své volbě plně přesvědčena, a že se jedná s největší pravděpodobností o stále voliče strany ODS. Oproti tomuto výsledku se menšina respondentů, v tomto případě pouze 9 %, bude rozhodovat až na základě volební kampaně těsně před volbami. Stejnou politickou stranu jako při volbách do zastupitelstva města Blovice, volí i 35 % respondentů z řad voličů ODS, naopak stejnou politickou stranu nevolí 44 % respondentů a 21 % respondentů si nejsou jisti odpovědí, zda budou volit stejnou politickou stranu.

Kompletní výsledky volebního šetření ve vazbě k politické straně ODS jsou podrobně řešeny v příloze č. 8. 4.

5.5.2 Vazby respondentů k politickému hnutí ANO 2011

Na základě dotazníkového šetření a zpracované tabulky 22: Preferovaná politická strana, se na pomyslném druhém místě umístilo politické hnutí Andreje Babiše ANO 2011. Celkově tak získalo dva mandáty v patnáctičlenném zastupitelstvu města Blovice. ANO je politickým hnutím, které bylo založeno 11. května 2011.

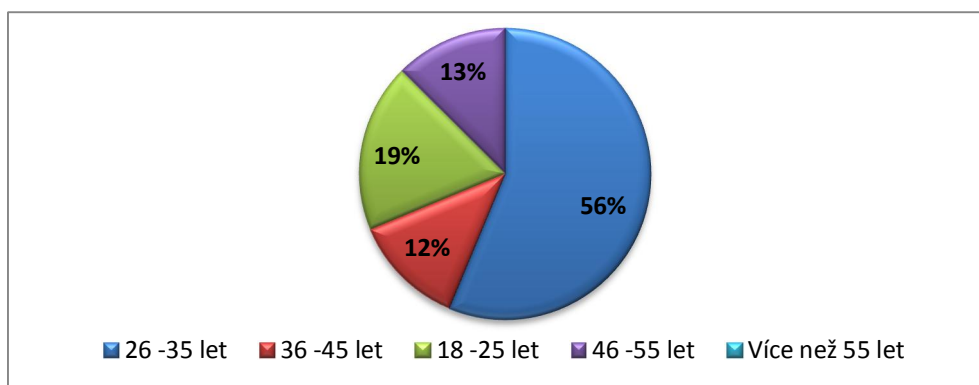
ANO je politické hnutí, jehož hlavním cílem je dobře fungující, stabilní a prosperující společnost, ve které demokratická politická reprezentace pracuje ve prospěch všech občanů. Snahou hnutí ANO je přivádět do politiky osobnosti, které něco dokázaly a mají společnosti co nabídnout. Hnutí se snaží o to, aby Česká republika jasně formulovala své národní zájmy. Zároveň se hlásí k základním civilizačním hodnotám a hnutí chce být jasným a čitelným partnerem v rámci zahraniční politiky a Evropské unie (Pár slov o ANO, 2017).

V komunálních volbách v roce 2014, jak je podrobněji rozvedeno v kapitole 4.2.4 této práce jsme se dozvěděli, že toto politické hnutí se umístilo ve městě Blovice na pomyslné třetí příčce ihned za ODS a Komunistickou stranou Čech a Moravy (dále jen „KSČM“) celkem s 11,76% hlasů. V provedeném volebním průzkumu formou dotazníkového šetření bylo zjištěno, že celkově by se straně zvětšily preference na celkových 12,03 %, protože celkově šestnáct respondentů z celku zvolili na otázku: *Pokud by se komunální volby konaly již dnes, jakou politickou stranu byste VOLIL*, jako odpověď

právě politické hnutí ANO 2011 a konečném zhodnocení dotazníkového šetření přeskočilo stranu KSČM s výrazným preferenčním rozdílem celkově o 10,53 % hlasů.

Na základě porovnání a vyhodnocení průzkumu můžeme s jistotou říci, že toto politické hnutí by volili jak muži, tak ženy. Muži oproti ženám by zvolili hnutí ANO celkově o dva případy častěji. Respondenti byli se nejčastěji ve věku od dvaceti šesti do třiceti pěti let (v devíti případech z šestnácti, celkově 56 %) a jejich nejvyšším vzděláním bylo v pěti případech nedokončené vysokoškolské vzdělání.

Graf 22: Rozdělení voličů ANO dle věku

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření viz příloha 8.4.

Jednalo se podobně jako v případě voličů ODS především o zaměstnance, pracovníky ve službách a prodeji s tím rozdílem, že voliči hnutí ANO se nejčastěji řadili do příjmové kategorie nad třicet tisíc korun českých (31 %). Respondenti nejčastěji uváděli, že se na rozdíl od voličů ODS, řadí do středu pomyslné volební osy (ve čtrnácti případech z šestnácti, celkově v 87 %) a celkově v devíti případech (56 %) uvedli, že nejsou ani spokojeni, ani nespokojeni s celkovou současnou politickou situací v obci Blovice. Velmi nespokojen byl pouze jeden respondent (6 %) a spíše nespokojeni byli celkem dva z celkových šestnácti respondentů (13 %), kteří hlasovali pro politické hnutí ANO. V odpovědi respondentů na otázku, zda jsou již rozhodnuti, jak budou volit v nadcházejících komunálních volbách většina, celkově 63 % z celkových šestnácti respondentů uvedla, že se budou rozhodovat až těsně před volbami, komu dají při nadcházejících komunálních volbách svůj hlas. Proto je zde velká možnost budoucího ovlivnění respondentů a možnost přetažení těchto voličů k jiné politické straně. Oproti tomuto výsledku se menšina respondentů, v tomto případě pouze 1 %, bude rozhodovat až na základě volební kampaně těsně před volbami a celkem 5 % respondentů je již rozhodnuta, že budou volit právě hnutí ANO. Stejnou politickou stranu jako při volbách do

zastupitelstva města Blovice, volí v případě krajských voleb i 44 % respondentů z řad voličů ANO, naopak 56 % respondentů si nejsou odpovědí, zda budou volit stejnou politickou stranu jisti.

Kompletní výsledky dotazníkového šetření ve vazbě k politické straně ANO jsou podrobně řešeny v příloze č. 8. 4.

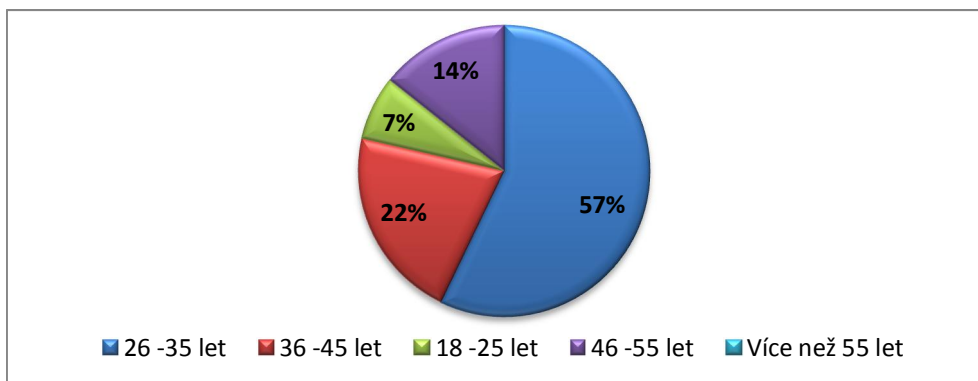
5.5.3 Vazby respondentů k politické straně STAN

Výsledky dotazníkového šetření na třetí příčce překvapivě ovládlo politické hnutí STAN (podrobně v tabulce č. 22 viz výše). V komunálních volbách konaných v roce 2014 se toto politické hnutí umístilo s celkovým počtem 8,11 % hlasu na pomyslné šesté příčce a získalo pouze jeden mandát do patnáctičlenného zastupitelstva města Blovice. STAN jsou politickým hnutím, které bylo založeno 19. srpna 2004.

„STAN jsou politickým hnutím, které ve svých programových dokumentech vychází z kořenů judaisticko-křesťanské morálky Evropy, plně se hlásí k ideálům evropské otevřenosti, humanismu a mravnosti, čerpající z odkazu vzniku samostatného státu, založeného na rovnosti mužů, žen a příležitostí. Vyznávají sekularizovaný stát, v němž platí svoboda vyznání, a zároveň žádné náboženství ani církev nemá podíl na státní moci. Základní hodnotou představuje svobodný člověk a občanská společnost. Lidský život a svoboda jsou hodny nejvyšší ochrany. Svoboda výchovy, vzdělávání, vědy, univerzit a lidského myšlení obecně tvoří základy svobodné evropské společnosti. Lidská práva a svobody jsou klíčovou součástí našeho ústavního pořádku“ (Volební program a ideová východiska, 2017).

Na základě porovnání a vyhodnocení průzkumu můžeme říci, že tuto politickou stranu by volili jak muži tak i ženy. Ženy volily hnutí STAN celkově o čtyři případy častěji než muži (muži 36 %, ženy 64 %). Respondenti byli se nejčastěji ve věku od dvaceti šesti do třiceti pěti let (v osmi případech ze čtrnácti, celkově 57 %) a jejich nejvyšším vzděláním byla dokončená střední škola s maturitou a to celkově v šesti případech (celkově 43 %). Jedná se podobně jako v případě voličů ODS a ANO také především o zaměstnance v devíti případech ze čtrnácti (64 %), pracovníky ve službách a prodeji (57 %) v příjmové kategorii od dvaceti do dvaceti pěti tisíc korun českých.

Graf 23: Rozdělení voličů STAN dle věku

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření viz příloha 8.4.

Respondenti o sobě nejčastěji uvedli, že se na rozdíl od voličů ODS, řadí do středu pomyslné volební osy (v osmi případech ze čtrnácti, celkově v 57 %) ale na rozdíl od předchozích politických subjektů uvedli v osmi případech (57 %), že jsou spíše spokojeni s celkovou současnou politickou situací v obci Blovice. Velmi nespokojen nebyl žádný z respondentů hlásících se ke hnutí STAN, spíše nespokojeni byli celkem tři z celkových čtrnácti respondentů (22 %). Možnost ani spokojen ani nespokojen zvolilo 14 % respondentů. V odpovědi na otázku, zda jsou již respondenti rozhodnuti, jak budou volit v nadcházejících komunálních volbách, celkově 36 % respondentů z celkových šestnácti uvedlo shodně, že se budou rozhodovat na základě volební kampaně těsně před volbami. I zde se nabízí možnost budoucího ovlivnění respondentů a přetažení těchto voličů k jiné politické straně. Oproti tomuto výsledku se 28 % respondentů již rozhodlo, že budou volit právě hnutí STAN. Stejnou politickou stranu jako při volbách do zastupitelstva města Blovice, volí v případě krajských voleb i 36 % respondentů z řad voličů ANO, shodně 36 % respondentů si nejsou jisti odpovědí, zda budou volit stejnou politickou stranu a 28 % respondentů stejnou politickou stranu volit nebudou. Tento závěr tedy není možné brát jako věrohodný, z důvodu téměř shodného procentuálního zastoupení jednotlivých odpovědí.

Kompletní výsledky dotazníkového šetření ve vazbě k politické straně STAN jsou podrobně řešeny v příloze č. 8. 4.

5.5.4 Vazby respondentů k politické straně Piráti

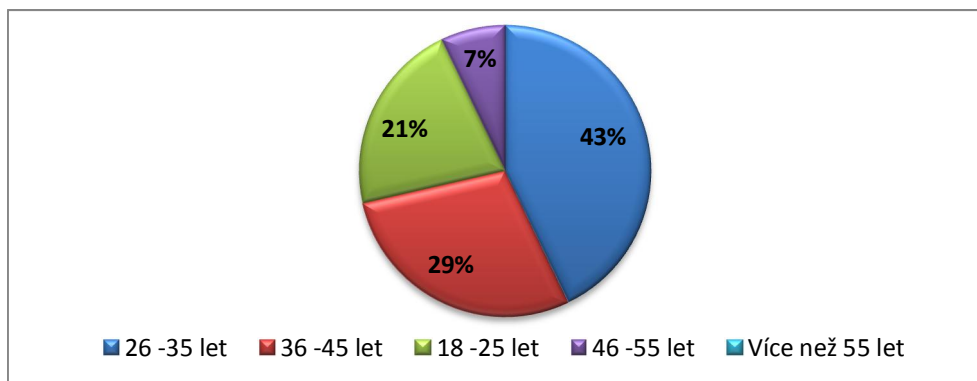
Posledním podrobně zkoumaným subjektem ve městě Blovice, ve vztahu k volebnímu chování obyvatel města jsou Piráti. Piráti jsou subjektem, který byl založen

17. června 2009. V obci Blovice v současné době nemá tento subjekt žádný mandát, a proto v komunálních volbách bude usilovat o mandáty jako nováček avšak vzhledem k výsledkům dotazníkového šetření, má velký potenciál uspět.

„Pirátská strana jako název politického subjektu občas vzbuzuje představu party rebelů. Jméno má však opodstatnění. Pirátské strany začaly vznikat po celé Evropě v reakci na švédskou kauzu The Pirate Bay z roku 2009. V rámci ní byli zakladatelé TPB, největší světové databáze torrentů, zatčeni. Název odkazuje na požadavek reformy autorského práva. Nechceme umělce připravit o práva, chceme jim nakládání s díly usnadnit a dát svobodu volby“ (O nás, 2016). Piráti prosazují kontrolu moci, zjednodušení státu pomocí technologií, ochranu před šikanou, obranu svobody.

Po vyhodnocení dotazníkového šetření bylo zjištěno, že z celkového počtu sto třiceti třech respondentů, kteří se zúčastnili průzkumu, celkově Piráty volilo 10,53 % respondentů, čtrnáct z celku. Můžeme proto říci, že Piráti obdrželi stejný počet hlasů jako hnutí STAN, ačkoliv ještě neměli možnost v zastupitelstvu použít svou politickou vůli, protože na rozdíl od ostatních subjektů nedisponovali žádným mandátem. Proto se můžeme domnívat, že nadcházející komunální volby budou pro Piráty hrát na komunální úrovni svoji roli a povede se jim obsadit i mandát v zastupitelstvu. Piráty dle dotazníkového šetření volilo celkem 71 % mužů a 29 % žen, nejčastěji ve věku dvacet šest až třicet pět let (43 %). Nejmenší zastoupení měli voliči ve věkové kategorii nad čtyřicet šest let, pouhých 7 %. Toto můžeme přisuzovat právě způsobu distribuce dotazníku, ale také fakt, že Piráti jsou mladou stranou, kterou preferují především mladí voliči. Největší zastoupení mezi respondenty, kteří volili Piráty, byli v 50 % středoškoláci s maturitou, na druhém místě s 22 % se umístily vysokoškolsky vzdělané osoby s dokončeným bakalářským vzděláním, a na třetím místě se 14 % se umístily vysokoškolsky vzdělané osoby s ukončenou vysokou školou. Celkově 79 % respondentů se podobně jako u ostatních zkoumaných politických subjektů hlásilo do kategorie zaměstnaných osob. Jen 14 % respondentů uvedlo, že jsou v domácnosti, a v 7 % se jednalo o studenty. Respondenti, kteří volili Piráty dále uvedli, že v 50 % pracují ve službách a prodeji, ve 36 % se jednalo o úředníky a 14 % z nich byli techničtí a odborní pracovníci.

Graf 24: Rozdělení voličů Pirátů dle věku

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření viz příloha 8.4.

Dle příjmové kategorie se jednalo v 36 % o respondenty, kteří se řadili do kategorie s patnácti až dvaceti tisíci korunami měsíčně, následovala kategorie dvacet až dvacet pět tisíc korun ve 29 %. Mezi respondenty nebylo žádné zastoupení v nejnižší kategorii pod pět tisíc korun českých, ani v zrcadlově opačné kategorii nad třicet tisíc korun. Na základě průzkumu můžeme říci, že voliči Pirátů ve městě Blovice se nejčastěji hlásí do středu pomyslné volební osy a to celkově v 71 % z dotázaných. Zbylí respondenti, tj. 29 % se hlásí k pravici. Většinu respondentů (2x 36 % = 72 %), kteří volili tento politický subjekt, můžeme rozdělit do dvou skupin s protichůdným názorem na celkovou politickou situaci v obci Blovice. První skupina se vyjádřila, že je spíše spokojena s celkovou politickou situací a druhá skupina protichůdně uvedla, že je s politickou spíše nespokojena. 21 % respondentů uvedlo, že nejsou ani spokojeni, ani nespokojeni a pouze 7 % respondentů uvedlo, že jsou s politickou situací velmi nespokojeni. Na otázku týkající se volebního chování dotazníkové šetření ukázalo, že voliči, kteří podpořili Piráty, se budou v 79 % rozhodovat komu dají svůj hlas, až těsně před volbami. V otázce zda respondenti volí stejnou politickou stranu, jak při komunálních volbách, tak ve volbách krajských celkem jednoznačně, v 90 % případů voliči Pirátů uvedli, že ano. Pouze 10 % z nich uvedlo, že nikoliv. Můžeme proto říci, že tento politický subjekt může čekat v krajských volbách stejnou nebo minimálně podobnou podporu voličů, jako v komunálních volbách.

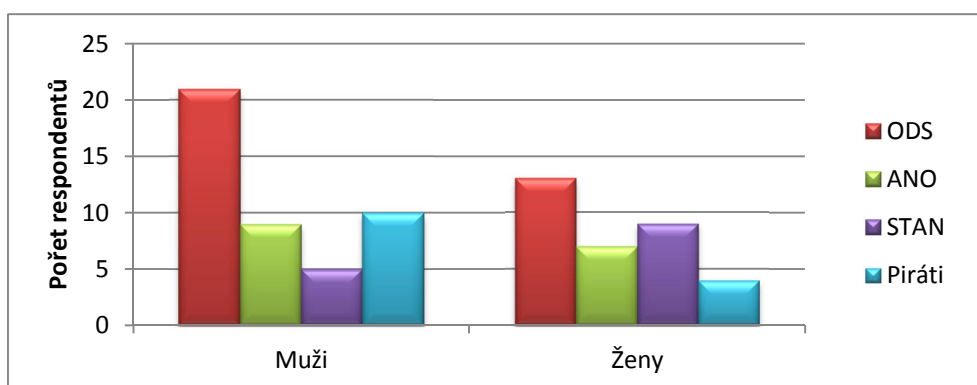
Kompletní výsledky dotazníkového šetření ve vazbě k politické straně STAN jsou podrobně řešeny v příloze č. 8. 4.

5.5.5 Komparace výsledků ODS, ANO, STAN a Pirátů – 2. hypotéza

V této předposlední části práce se zaměříme na vyhodnocení a porovnání výsledků dotazníkového šetření napříč čtyřmi nejvíce preferovanými stranami ve městě Blovice a na **2. hypotézu** této práce, kterou můžeme definovat: **Můžeme říci, že obyvatelé města Blovice se v současné době stále preferují pravicové politické subjekty?** Již dříve v kapitole 5.4.1 jsme vyhodnotili výsledky dotazníkového šetření. Víme tedy, že město Blovice ovládá pravicová strana ODS, na druhé příčce dle vyhodnocení dotazníkového šetření je středopravicové hnutí ANO a na posledních dvou místech hnutí STAN a středový politický subjekt Piráti.

Při pohledu na výsledky dotazníkového šetření si můžeme všimnout, že napříč vítěznými politickými stranami vedou voliči mužského pohlaví, pouze u hnutí STAN můžeme pozorovat v řadách voličů značnou převahu žen, jak také znázorňuje graf č. 25.

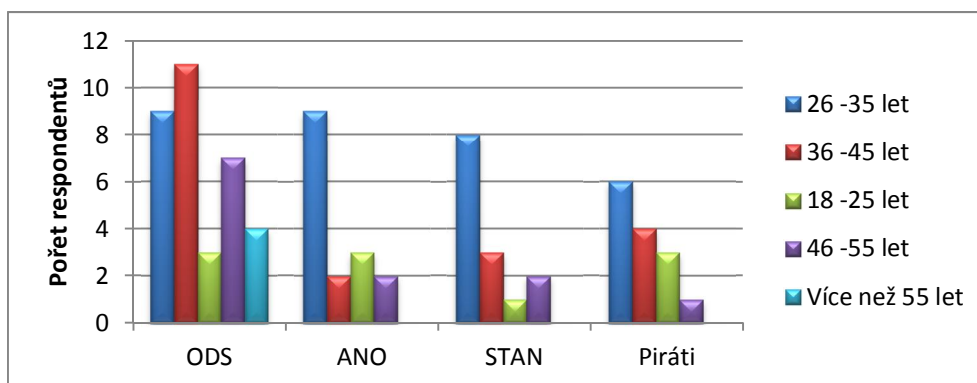
Graf 25: Volební podpora vítězných stran dle pohlaví

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření viz příloha 8.4.

Dle výsledků, které znázorňuje graf č. 26, můžeme pozorovat změny ve volebním chování jednotlivých věkových skupin. Z výsledků, které jsme získali průzkumem je zajímavé si všimnout proměnné v případě politické strany ODS a hnutí ANO. V případě hnutí ANO vidíme značnou sílu respondentů ve věkové hranici mezi dvaceti šesti až třiceti pěti léty, ale v politické straně ODS převažuje věková skupina třicet šest až čtyřicet pět let. Naopak u Pirátů vidíme značnou převahu voličů do čtyřiceti šesti let nad starší populací.

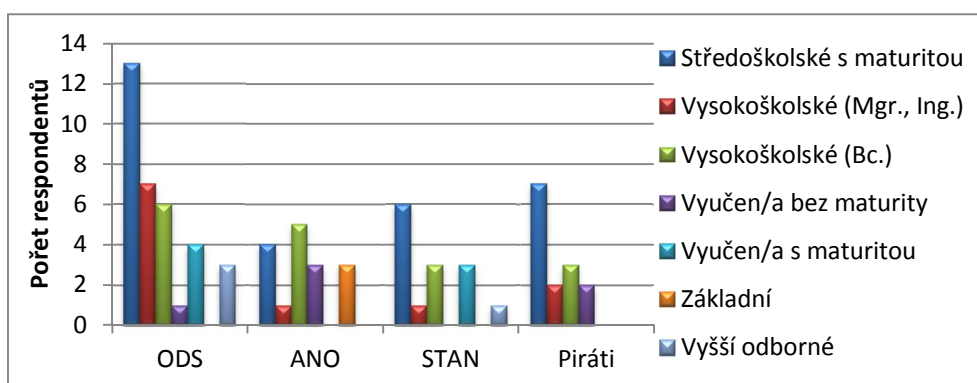
Graf 26: Volební podpora vítězných stran dle věku

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření viz příloha 8.4.

Graf č. 27 znázorňuje volební podporu vítězných stran dle nejvyššího stupně vzdělání respondentů, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření. Můžeme zde přehledně sledovat, jaké zastoupení mají jednotlivé politické strany podle vzdělání potenciálních voličů. U voličů ODS značně převažují středoškoláci s maturitou nad vysokoškolsky vzdělanými, nejmenší zastoupení zde mají vyučení respondenti bez i s maturitou. Můžeme tedy říci, že ODS podporují ti, co po dokončení střední školy směřovali rovnou za kariérou. Hnutí ANO má nejvyšší zastoupení v řadě respondentů s bakalářským vzděláním a nejmenší zastoupení mají vysokoškoláci s dokončeným vzděláním a hned za nimi můžeme řadit vyučené respondenty. Z grafu č. 27 můžeme názorně vidět příklady, jak by mohly vypadat výsledky voleb, kdyby volily pouze jednotlivé kategorie respondentů podle jejich nejvyššího vzdělání. Kdyby například volili pouze vyučení respondenti bez maturity, volby by vyhrálo z komparovaných subjektů hnutí ANO, druzí by byli Piráti, třetí ODS a poslední STAN.

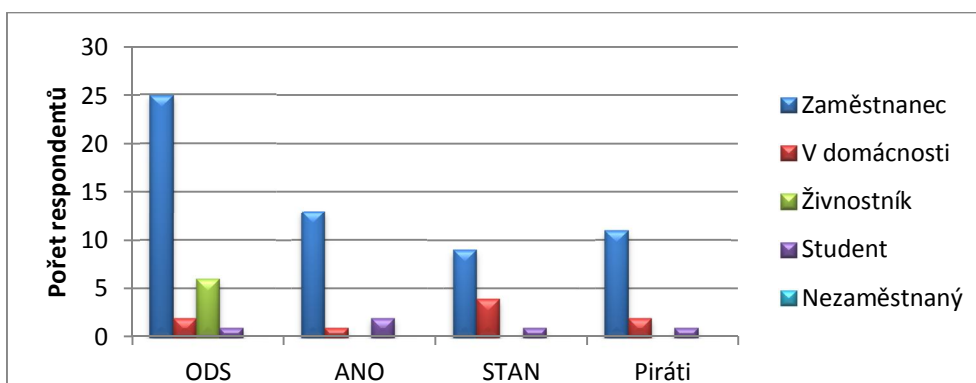
Graf 27: Volební podpora vítězných stran dle vzdělání

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření viz příloha 8.4.

Grafem č. 28 je znázorněna volební podpora napříč vítěznými stranami podle sociálního postavení oslovených respondentů. Můžeme zde pozorovat největší podporu ODS od lidí, kteří jsou zaměstnaní nebo podnikají, jsou výdělečně činní a jsou finančně zajištěni.

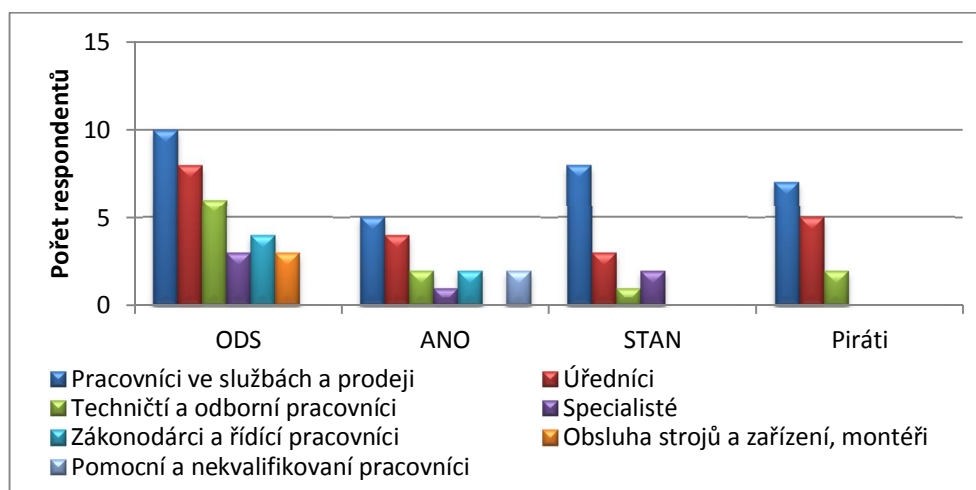
Graf 28: Volební podpora podle sociálního postavení

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření viz příloha 8.4.

Při pohledu na graf č. 29 můžeme pozorovat zastoupení jednotlivých respondentů ve volební podpoře jednotlivých politických stran v závislosti ke kvalifikaci zaměstnání podle CZ-ISCO.

Graf 29: Volební podpora vítězných stran dle klasifikace zaměstnání

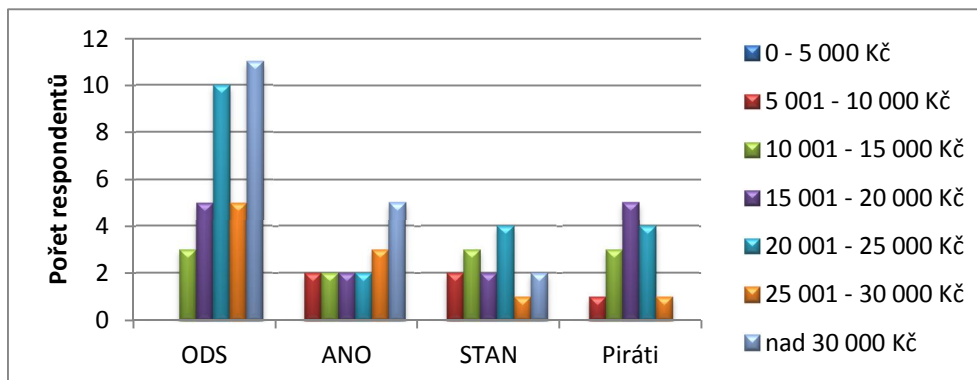

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření viz příloha 8.4.

Co se týče příjmové kategorie, jak znázorňuje grafické řešení v grafu č. 30, můžeme pozorovat, jaký vliv má na volební chování finanční situace respondentů, kteří se průzkumu zúčastnili, ve vztahu k jednotlivým stranám. Jak je z grafu patrné, vyšší sociální

třídy ve vyšší příjmové kategorii dávají přednost pravicově založeným politickým subjektům a subjektům pohybujícím se ve středu.

Graf 30: Volební podpora vítězných stran dle příjmové kategorie

Zdroj: Vlastní zpracování dle získaných informací při dotazníkovém šetření viz příloha 8.4.

Na základě výše shrnutých poznatků můžeme říci, že hypotéza č. 2 ve městě Blovice platí, protože na prvních pozicích se dle výsledků dotazníkového šetření vygenerovala skupina pravicově smýšlejících voličů ODS a dále středové ANO, pravicové STAN a středoví Piráti. Strany levicové se ve městě Blovice umístily dle provedeného průzkumu na spodních pozicích, výrazně zaostávající za stranami pravicovými a stranami pohybujícími se ve středu.

5.5.6 Ostatní faktory ovlivňující volební chování obyvatel města

Napříč obyvateli města Blovice existuje celá řada dalších faktorů, které ovlivňují jejich volební chování. Tyto faktory však vzhledem k rozsahu této práce nebyly předmětem výzkumu a v práci nebyly řešeny.

Velmi často je uváděn samotný volební systém jako hlavní příčina ovlivňující volební chování obyvatel, jeho nastavení a složitost. Velmi často slyšíme od voličů o složitosti volebního systému, voliči nerozumí pravidlům volby, často voliči nevyužívají možnosti preferenčních hlasů. V našem dotazníkovém šetření, viz kapitola 5.3.4., bylo zjištěno, že preferenční hlasy nevyužívá celkově 42,11 % respondentů. Tato otázka však může být zkreslena možnou nepravdivou odpovědí dotázaných. Z vlastní zkušenosti autora práce je možné tuto teorii potvrdit, neboť při autorově účasti ve volební komisi ve městě Plzni se s podobným chováním voličů setkal.

Dalším vedlejším, avšak v práci neřešeným faktorem volebního chování obyvatel je vliv rodiny. Respondenti jsou ve velké míře ovlivňováni názorem rodinných příslušníků a debatami o volbách. Z vlastní zkušenosti autor práce může tvrdit, že vliv rodiny je velký. Velmi často se setkáváme s názory, že voliči budou preferovat stejnou politickou stranu jako členové jeho rodiny, byť může být názor rodiny nesprávný, jednoduchost získání potřebných informací je pro většinu voličů rozhodující. Proč by voliči měli složitě hledat informace, když je můžou získat od nejbližších. Dalším vedlejším a často podceňovaným faktorem je počet dětí voličů, protože čím více dětí se v rodině nachází, tím častěji je rodina blíže k levicovým stranám.

V neposlední řadě můžeme zmínit jako další faktor věk. Věková struktura byla řešena v provedeném dotazníkovém šetření v kapitole 5.2.2, kde byl zhodnocen tento faktor a množina respondentů procentuálně rozdělena. Můžeme říci, že mladí voliči se velmi často odvracejí od tradičních politických stran a spíše inklinují k novým politickým subjektům. Příkladem může být politická strana Piráti, která v současné době disponuje především voliči z věkové kategorie do 30 let (Mazák, 2016).

6 ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo posoudit charakter volebního chování místního elektorátu ve volbách do zastupitelstva obce s ambicí posoudit využitelnost teorie, která je postavena na místně kontextuální interpretaci. Dílčími cíli práce, byl popis výsledků voleb na komunální úrovni v období 2006 – 2014. Volby jsou rozhodující proměnnou vývoje blovického stranického systému, práce měla za cíl charakterizovat volební chování místního voličstva. Charakteristickým rysem místního politického života obce Blovice je relativní stabilita lokálního stranického systému. První kapitoly objasňují a vysvětlují v práci použité pojmy a interpretují definice politických stran. Práce vystihuje podstatu samosprávy města Blovice, interpretuje orgány obce, které se v samosprávných celcích objevují, definuje pojem zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a ostatní. Práce se v další části zabývá volebním systémem v České republice, voleb do Poslanecké sněmovny, do Senátu, do zastupitelstev krajů a v největší míře popisuje volby do zastupitelstev obcí. Práce sleduje modely volebního chování jednotlivých voličů a rozděluje tuto část na model stranické identifikace, sociologický model a model racionálního výběru.

Praktická část je pojata jako případová studie města Blovice. Město má celkovou rozlohu 2 896 ha, ve městě žije podle posledních statistik 4 156 obyvatel. Komunálních voleb se v roce 2006 zúčastnilo 1 698 voličů z celkových 3 186, což představovalo v roce 2006 celkovou volební účast 53,30 %. Volby suverénně vyhrála pravicová politická strana ODS se 47,48 % hlasů, starostou města Blovice se stal Jan Poduška, z vítězné strany ODS. Na druhé pozici skončila levicová KSČM se ziskem 23,87 % hlasů. V následujícím sledovaném období v roce 2010 tomu bylo podobně, pouze s rozdílným procentuálním ziskem hlasů. Vítězná strana ODS se starostou Janem Poduškou získala pouze 37,89 % druhá KSČM získala také ponížený procentuální počet hlasů a to 18,97 %. V následné volbě starosty města svou pevnou pozici obhájil opět Jan Poduška za ODS. V posledním sledovaném období byla stabilní pozice politické strany ODS opět potvrzena vítězstvím s celkovým počtem 34,59 % hlasů, na druhém místě skončila opět KSČM, která získala 14,01 % hlasů. Starostou v obci Blovice je i v současné době Jan Poduška, který tím potvrdil stabilní pozici strany ODS, za kterou byl nominován. Na základě komparace voleb jsme vyhodnotili 1. hypotézu, která zněla: Je za sledovaná volební období 2006 až 2014 nejstabilnější politickou stranou ve městě Blovice pravicová strana ODS? Dle údajů,

získaných porovnáním výsledků komunálních voleb ve městě a především na základě shromážděných argumentů byla potvrzena zkoumaná hypotéza, že nejstabilnější politickou stranou ve městě Blovice je po celé sledované období právě pravicová politická strana ODS.

Druhá část praktické části této práce byla zaměřena na výzkum, provedení formou dotazníkového šetření, v této části práce bylo hodnoceno volební chování obyvatel města Blovice. Osloveno bylo celkově sto třicet tři respondenti. Výzkum byl vytvořen v elektronické verzi a měl za úkol zjednodušit respondentům vyplnění dotazníku a zkrátit tak časovou náročnost, která bývá častým důvodem ukončení zadávání dat v dotazníku. Dotazníkové šetření bylo spuštěno v termínu od 25. 10. 2017 - 08. 11. 2017, tj. na 15 dní. Dotazník byl sestaven z celkem osmnácti otázek, sedmnáct otázek bylo povinných a poslední, osmnáctá byla nepovinná. Respondent zaškrtoval jednu či více možných odpovědí nebo v některé otázce mohl vypsát odpověď vlastní. Jednalo se o neveřejný dotazník, mohl jej vyplnit pouze respondent, který obdržel cílový odkaz. Dotazník byl rozdělen do tří kategorií, v první kategorii byly seskupeny sociodemografické otázky, ve druhé kategorii otázky na volební účast, spokojenost voličů se současnou politickou situací, umístění respondenta do pomyslné volební osy a využívání preferenčních hlasů při jeho volbě. Třetí zkoumaná kategorie zahrnovala otázky směřované na politickou situaci, možnosti volby politické strany, způsob výběru politické strany a určení pomyslného vítěze voleb. Na základě průzkumu můžeme s jistotou říci, že respondenti pohybující se ve stejné kategorii, měli většinou shodné názory na politické dění v obci a to z důvodu stejného sociálního cítění a shodných potřeb. Byly zkoumány vazby respondentů ke čtyřem, pomyslným vítězům voleb ve městě Blovice, kdyby se komunální volby konaly již v době vyplňování dotazníku. Bylo zjištěno, že nejvíce voličů ve městě Blovice preferuje pravicovou ODS a to celkově ve třiceti čtyřech případech, což představuje 25,56 %, následuje na pomyslné volební ose ve středu umístěné hnutí ANO 2011 s šestnácti responsemi a 12,03 %, ihned za hnutím ANO se dle odpovědí respondentů umístilo politické hnutí STAN a Piráti, shodně se čtrnácti responsemi a 10,53%. Překvapivě dvanáct respondentů (9,03 %) odpovědělo, že by nevolili žádnou politickou stranu, ale svůj hlas by dávali prostřednictvím preferenčních hlasů jednotlivým kandidátům. Na spodních příčkách se umístily ostatní místní i celorepublikové politické subjekty. Je zajímavé, jakého výsledku dosáhla ČSSD, která se oproti komunálním volbám v roce 2014 hluboce

propadla (dle průzkumu až na 3,01 %). V roce 2014 tato politická strana obdržela celkově 8,9 % hlasů a získala jeden mandát v patnáctičlenném zastupitelstvu města Blovice. Za ní se ještě umístily ostatní politické strany a hnutí, které získaly 1,50 % a 0,75 % responsí. V další části práce byly zhodnoceny vazby respondentů na první čtyři strany ODS, ANO, STAN a Piráty. Následně byla v diplomové práci stanovena a vyhodnocena 2. hypotéza této práce, která byla definována: Můžeme říci, že obyvatelé města Blovice se v současné době stále preferují pravicové politické subjekty? Na základě shrnutých poznatků byla hypotéza č. 2 přijata, neboť jsme zjistili dle výsledků dotazníkového šetření, že tato hypotéza ve městě Blovice platí. Na prvních pozicích, se umístily pravicové strany ODS, STAN a středové strany ANO a Piráti.

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Publikace a odborná literatura

- CABADA, Ladislav a Michal KUBÁT, 2002. *Úvod do studia politické vědy*. Praha: Eurolex Bohemia. Politologie (Eurolex Bohemia). ISBN 80-864-3241-6.
- ČESKÁ REPUBLIKA, 1992. Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů č.1/1993*. ASPI: ústavní zákon č. 1, ročník 1993, částka 1, číslo 1, s. 7-16. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=22427>
- ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK, 2010. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. Vyd. 1. Praha: Grada. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3061-5.
- ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Markéta LUHANOVÁ, 2004. *Politika v regionálním rozvoji: úvod do studia*. Vyd. 1. Praha: Credit. ISBN 80-213-1157-6.
- FIALA, Petr a Maxmilián STRMISKA, 2009. *Teorie politických stran*. Dotisk [i.e. 2. vyd.]. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister. Vědecké studie Barrister. ISBN 978-80-87029-71-8.
- GIDDENS, Anthony, Philip SUTTON, ed., 2013. *Sociologie*. Vyd. 1. Praha: Argo. ISBN 978-80--257-0807-1.
- KOPŘIVA, Radek, 2010. *Stabilita volební podpory politických stran v komunálních volbách*. Acta Politologica, 2(3). ISSN 1803-8220.
- PLECITÁ, Klára, 2000. *Stranická identifikace v České republice*. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky. Sociological papers. ISBN 80-859-5081-2.
- ŘÍCHOVÁ, Blanka, 2012. *Úvod do současné politologie: [srovnávací analýza demokratických politických systémů]*. Vyd. 3. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0218-9.

- SARTORI, Giovanni a Petr [Z ANGLICKÉHO ORIGINÁLU ... PŘELOŽILI JIŘÍ KOHOUTEK, 2005. *Strany a stranické systémy: schéma pro analýzu*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. ISBN 978-807-3250-621.
- VLACHOVÁ, Klára, 2003. *Dynamika pozitivní a negativní stranické identifikace v České republice* [online]. Sociologický časopis / Czech Sociological Review, **39**(4), 487-508 s. [cit. 2017-11-20]. ISSN 0038-0288. Dostupné z: http://sreview.soc.cas.cz/uploads/c937011aa1c99fe2f9b4f2aed9edd80a1c4dd2bd_498_44vla21.pdf

Legislativní dokumenty

- *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)*, 2017. In: . ASPI: ASPI verze 2016, ročník 2000, číslo 38.
- *Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích*, 1991. In: . ASPI: ASPI verze 2016, ročník 1991, číslo 81.
- *Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů*, 2001. In: . ASPI: ASPI verze 2006, ročník 2001, číslo 178.
- *Zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů*, 2003. In: . ASPI: ASPI verze 2016, ročník 2003, číslo 25.

Internetové zdroje

- Blovice - historie, 2017. *Oficiální stránky města Blovice* [online]. [cit. 2017-11-01]. Dostupné z: <http://www.blovice-mesto.cz/mesto-blovice/historie-a-pamatky/>
- Blovice (okres Plzeň-jih), 2017. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-11-11]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__557587#profil31550=page%3Dprofil-uzemi%26rqup%3DA%26pvo%3DPU-DEM-OB1%26z%3DT%26f%3DTABULKA%26clsp%3D31550&profil31611=page%3Dprofil-uzemi%26rqup%3DA%26pvo%3DPU-MOSZV-ORGNACE%26z%3DT%26f%3DTABULKA%26clsp%3D31611&profil31612=p

age%3Dprofil-uzemi%26rqup%3DA%26pvo%3DPU-MOSZV-
DEMPOHYB%26z%3DT%26f%3DTABULKA%26clsp%3D31612

- Bytové hospodářství města Blovice, 2017. *Oficiální stránky města Blovice* [online]. [cit. 2017-10-30]. Dostupné z: <http://www.blovice-mesto.cz/mesto-blovice/prispevkove-organizace-a-organizacni-slozky/bytove-hospodarstvi/>
- Demografická ročenka měst - 2007 až 2016, 2017. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-11-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/mesta-v-cr-pism-a-a-b-zg7dhu6chf>
- Charakteristika SO ORP Blovice, 2017. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-10-30]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11252/17841506/blovice.pdf/d16f0846-8bd9-4e1b-b935-05d56414887a?version=1.6>
- Klasifikace jednotek NUTS, 2012. *Portál územního plánování* [online]. [cit. 2017-11-10]. Dostupné z: <http://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp>
- Komunální volby Blovice 2014: přehled získaných volebních hlasů, 2014. In: *Oficiální stránky města Blovice* [online]. [cit. 2017-11-17]. Dostupné z: http://www.blovice-mesto.cz/evt_file.php?file=1805
- Lesní hospodářství města Blovice, 2017. *Oficiální stránky města Blovice* [online]. [cit. 2017-10-30]. Dostupné z: <http://www.blovice-mesto.cz/mesto-blovice/lesni-hospodarstvi/>
- MAZÁK, Jaromír, 2016. V Česku určuje volební preference zejména věk a vzdělání. *ČESKÁ POZICE: Informace pro svobodné lidi* [online]. [cit. 2017-11-20]. Dostupné z: http://ceskapozice.lidovky.cz/v-cesku-urcuje-volebni-preference-zejmena-vek-a-vzdelani-pkj-/tema.aspx?c=A161020_131902_pozice-tema_lube
- Metodická příručka: CZ-ISCO, 2015. In: *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-11-15]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/23172001/metodicka_prirucka_1.pdf/1607eef6-476b-47b6-af64-a426699ac52a?version=1.0

- Metody pro přepočítání hlasů na mandáty, 2012. *Český statistický úřad* [online]. Praha: Kuklík [cit. 2017-08-18]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/metody_pro_prepoct_hlasu_na_mandaty
- Nezaměstnanost v obcích vybraného SO ORP, 2017. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-11-12]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&vyhltext=nezam%C4%9Bstnanost+blovice&bkvt=bmV6YW3Em3N0bmFub3N0IGJsb3ZpY2U.&katalog=all&pvo=ZAMD004&pvoch=3201&pvoch=65#w=>
- O nás, 2016. *Pirátská strana* [online]. [cit. 2017-11-18]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/o-nas/>
- Pár slov o ANO, 2017. *ANO 2011* [online]. [cit. 2017-11-18]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/par-slov-o-ano/>
- RÚIAN: Registr územní identifikace, adres a nemovitostí, 2017. *Český úřad zeměměřičký a katastrální: ČÚZK* [online]. [cit. 2017-11-06]. Dostupné z: [http://www.cuzk.cz/Uvod/Produkty-a-sluzby/RUIAN/RUIAN-\(1\).aspx](http://www.cuzk.cz/Uvod/Produkty-a-sluzby/RUIAN/RUIAN-(1).aspx)
- Skrutinium, 2017. *Institut politického marketingu* [online]. [cit. 2017-11-19]. Dostupné z: <http://politickymarketing.com/glossary/skrutinium>
- Statutární města ČR, 2015. In: *Slideplayer* [online]. [cit. 2017-11-19]. Dostupné z: <http://slideplayer.cz/slide/3670228/17/images/15/STATUT%C3%81RN%C3%8D+M%C4%9ASTA+%C4%8CR+Obr.+4.jpg>
- Volby do zastupitelstev obcí: Územní přehledy o volební účasti, 2010. *Český statistický úřad: volby.cz* [online]. [cit. 2017-11-19]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2010/kv51?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=8&xnumnuts=0&xvyber=1>
- Volby do zastupitelstev obcí: Územní přehledy o volební účasti, 2014. *Český statistický úřad: volby.cz* [online]. [cit. 2017-11-19]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv51?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=8&xnumnuts=0&xvyber=1>

- Volby do zastupitelstev obcí: Územní přehledy o volební účasti, 2006. *Český statistický úřad: Volby.cz* [online]. [cit. 2017-11-19]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2006/kv51?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=8&xnumnuts=0&xvyber=1>
- Volby do zastupitelstev obcí: Výsledky voleb v obci Blovice, 2010. *Český statistický úřad: volby.cz* [online]. [cit. 2017-11-19]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=2&xnumnuts=3204&xobec=557587&xobecnaz=Blovice&xstat=0&xvyber=0>
- Volby do zastupitelstev obcí: Výsledky voleb v obci Blovice, 2014. *Český statistický úřad: volby.cz* [online]. [cit. 2017-11-19]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=2&xnumnuts=3204&xobec=557587&xstat=0&xvyber=0>
- Volby do zastupitelstev obcí: Výsledky voleb v obci Blovice, 2006. *Český statistický úřad: Volby.cz* [online]. [cit. 2017-11-19]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=2&xnumnuts=3204&xobec=557587&xobecnaz=blovice&xstat=0&xvyber=0>
- Volební program a ideová východiska, 2017. *Starostové a nezávislí* [online]. [cit. 2017-11-18]. Dostupné z: <https://www.starostove-nezavisli.cz/o-nas/volebni-program-a-ideova-vychodiska>
- WIRNITZER, Jan, 2016. Politická mapa podle čtenářů: Úsvit a ANO neuchopitelní, o KSČM máte jasno. In: *IDNES.cz: Zprávy* [online]. Praha: MAFRA, a. s. [cit. 2017-11-21]. Dostupné z: https://1gr.cz/fotky/idnes/16/092/c15/MBB65f1b8_kompas_median.png
- Základní informace o Občanské demokratické straně, 2017. *Občanská demokratická strana 1991 – 2017* [online]. [cit. 2017-11-18]. Dostupné z: <https://www.ods.cz/o-nas>
- Zásady prodeje dřevní hmoty z lesů a zeleně města Blovice, 2016. In: *Oficiální stránky města Blovice* [online]. [cit. 2017-11-12]. Dostupné z: <http://www.blovice->

mesto.cz/e_download.php?file=data/editor/343cs_14.pdf&original=Z%C3%A1sady+prodeje+d%C5%99evn%C3%AD+hmoty_7_2016.pdf

- Zastupitelstvo města Blovice: Usnesení č. 06/14, 2014. In: *Oficiální stránky města Blovice* [online]. [cit. 2017-11-19]. Dostupné z: http://www.blovice-mesto.cz/evt_file.php?file=1547
- Zastupitelstvo města Blovice: Usnesení č. 1/07, 2006. In: *Oficiální stránky města Blovice* [online]. [cit. 2017-11-19]. Dostupné z: http://www.blovice-mesto.cz/e_download.php?file=data/evts/html/27cs_1.pdf&original=ZM_06.pdf
- Zastupitelstvo města Blovice: Usnesení č. 8/2010, 2010. In: *Oficiální stránky města Blovice* [online]. [cit. 2017-11-19]. Dostupné z: http://www.blovice-mesto.cz/data/editor/file/Usneseni%20ZM/zm_2010_08_vyveska.pdf

8 PŘÍLOHY

8.1 Rozpočet města Blovice – příjmy 2017

	Schválený rozpočet (Kč)	Rozpočet po změnách (Kč)	Skutečnost (Kč)	% RpZ
Daňové příjmy	59 050 000,00	60 102 400,00	53 560 728,09	89.12 %
Nedaňové příjmy	9 127 800,00	9 134 300,00	7 884 574,60	86.32 %
Kapitálové příjmy	6 699 800,00	4 359 800,00	1 745 324,50	40.03 %
Přijaté transfery	13 962 400,00	27 878 100,00	23 346 349,96	83.74 %
CELKEM	88 840 000,00	101 474 600,00	86 536 977,15	

Daňové příjmy	59 050 000,00	60 102 400,00	53 560 728,09	89.12 %
Daň z příjmů fyzických osob placená plátcí	10 300 000,00	10 300 000,00	10 212 516,16	99.15 %
Daň z příjmů fyzických osob placená poplatníky	1 100 000,00	1 100 000,00	205 788,97	18.71 %
Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou	1 300 000,00	1 300 000,00	956 881,06	73.61 %
Daň z příjmů právnických osob	11 000 000,00	11 000 000,00	9 801 816,70	89.11 %
Daň z příjmů právnických osob za obce	1 500 000,00	2 552 400,00	2 582 290,00	101.17 %
Daň z přidané hodnoty	22 600 000,00	22 600 000,00	19 698 704,75	87.16 %
Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu	7 000,00	7 000,00	0	0%
Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	3 015 000,00	3 015 000,00	3 022 140,22	100.24 %
Poplatek ze psů	112 000,00	112 000,00	102 892,00	91.87 %
Poplatek za užívání veřejného prostranství	183 000,00	183 000,00	84 285,00	46.06 %
Poplatek ze vstupného	40 000,00	40 000,00	26 167,00	65.42 %
Poplatek z ubytovací kapacity	20 000,00	20 000,00	19 028,00	95.14 %
Příjmy za zkoušky z odborné způsobilosti od žadatelů o řídičské oprávnění	67 000,00	67 000,00	55 500,00	82.84 %
Ostatní odvody z vybraných činností a služeb jinde neuvedené	0	0	26 000,00	0%
Správní poplatky	2 491 000,00	2 491 000,00	2 544 620,00	102.15 %
Daň z hazardních her	2 295 000,00	1 845 000,00	1 408 262,76	76.33 %
Zrušený odvod z loterií a podobných her kromě z výherních hracích přístrojů	150 000,00	150 000,00	75 237,07	50.16 %
Zrušený odvod z výherních hracích přístrojů	0	450 000,00	455 896,93	101.31 %
Zrušený odvod z výherních hracích přístrojů	0	450 000,00	455 896,93	101.31 %

Daň z nemovitých věcí	2 870 000,00	2 870 000,00	2 282 701,47	79.54 %
Nedaňové příjmy	9 127 800,00	9 134 300,00	7 884 574,60	86.32 %
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	2 465 000,00	2 460 000,00	2 440 822,61	99.22 %
Příjmy z prodeje zboží (jinak nakoupeného za účelem prodeje)	4 000,00	4 000,00	2 639,00	65.98 %
Ostatní příjmy z vlastní činnosti	320 000,00	320 000,00	245 760,55	76.80 %
Příjmy z pronájmu pozemků	282 000,00	272 000,00	173 250,32	63.69 %
Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí	4 001 800,00	4 001 800,00	3 401 209,59	84.99 %
Příjmy z pronájmu movitých věcí	32 000,00	32 000,00	39 228,63	122.59 %
Příjmy z úroků (část)	10 000,00	10 000,00	5 163,42	51.63 %
Sankční platby přijaté od jiných subjektů	440 000,00	440 000,00	315 408,43	71.68 %
Ostatní přijaté vratky transferů	0	1 500,00	1 483,00	98.87 %
Příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku	0	5 000,00	31 204,49	624.08 %
Přijaté pojistné náhrady	25 000,00	17 000,00	49 234,00	289.61 %
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	1 428 000,00	1 436 000,00	1 072 401,46	74.68 %
Neidentifikované příjmy	0	5 000,00	0	0%
Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené	120 000,00	130 000,00	106 769,10	82.13 %
Kapitálové příjmy	6 699 800,00	4 359 800,00	1 745 324,50	40.03 %
Příjmy z prodeje pozemků	1 100 000,00	1 100 000,00	559 586,23	50.87 %
Příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí	0	1 400 000,00	1 167 738,27	83.41 %
Příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku	0	18 000,00	18 000,00	100.00 %
Ostatní příjmy z prodeje dlouhodobého majetku	99 800,00	99 800,00	0	0%
Ostatní investiční příjmy jinde nezařazené	5 500 000,00	1 742 000,00	0	0%
Přijaté transfery	13 962 400,00	27 878 100,00	23 346 349,96	83.74 %
Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu	0	176 460,00	176 456,00	100.00 %
Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu	11 633 400,00	11 633 400,00	9 694 500,00	83.33 %
Neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů	0	121 670,00	0	0%
Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	1 609 000,00	4 082 170,00	4 770 940,60	116.87 %
Neinvestiční přijaté transfery od obcí	220 000,00	220 000,00	49 250,00	22.39 %
Neinvestiční přijaté transfery od krajů	0	772 040,00	572 042,00	74.09 %
Převody z vlastních fondů hospodářské (podnikatelské) činnosti	500 000,00	500 000,00	3 258,00	0.65 %
Ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	0	7 172 360,00	4 879 903,36	68.04 %
Investiční přijaté transfery od krajů	0	3 200 000,00	3 200 000,00	100.00 %

8.2 Rozpočet města Blovice – výdaje 2017

	Schválený rozpočet (Kč)	Rozpočet po změnách (Kč)	Skutečnost (Kč)	% RpZ
Běžné výdaje	62 084 000,00	70 434 600,00	56 294 921,57	79.93 %
Kapitálové výdaje	36 186 000,00	34 390 000,00	7 046 577,40	20.49 %
CELKEM	98 270 000,00	104 824 600,00	63 341 498,97	

Běžné výdaje	62 084 000,00	70 434 600,00	56 294 921,57	79.93 %
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	17 811 000,00	18 676 130,00	14 766 333,00	79.07 %
Ostatní platy	5 000,00	8 000,00	7 553,10	94.41 %
Ostatní osobní výdaje	532 000,00	682 650,00	488 138,00	71.51 %
Odměny členů zastupitelstva obcí a krajů	1 355 000,00	1 355 000,00	1 109 742,00	81.90 %
Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	4 725 000,00	4 943 410,00	4 012 533,00	81.17 %
Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	1 859 000,00	1 974 980,00	1 460 737,00	73.96 %
Povinné pojistné na úrazové pojištění	100 000,00	100 000,00	77 687,43	77.69 %
Ostatní povinné pojistné placené zaměstnavatelem	0	3 700,00	2 567,90	69.38 %
Odměny za užití duševního vlastnictví	0	8 000,00	7 714,00	96.43 %
Podlimitní věcná řemena	0	13 000,00	10 368,00	79.75 %
Ochranné pomůcky	17 000,00	22 000,00	11 581,00	52.64 %
Léky a zdravotnický materiál	1 000,00	1 000,00	0	0%
Prádlo, oděv a obuv	128 000,00	53 300,00	9 270,00	17.39 %
Knihy, učební pomůcky a tisk	50 000,00	47 000,00	26 933,00	57.30 %
Drobný hmotný dlouhodobý majetek	530 000,00	658 500,00	421 954,83	64.08 %
Nákup zboží (za účelem dalšího prodeje)	0	7 000,00	0	0%
Nákup materiálu jinde nezařazený	1 247 000,00	1 759 560,00	1 238 747,40	70.40 %
Úroky vlastní	140 000,00	140 000,00	101 480,33	72.49 %
Studená voda	293 000,00	385 000,00	316 368,00	82.17 %
Plyn	490 000,00	490 000,00	334 042,00	68.17 %
Elektrická energie	753 000,00	745 500,00	504 483,00	67.67 %
Pohonné hmoty a maziva	551 000,00	546 810,00	397 524,00	72.70 %
Poštovní služby	220 000,00	220 000,00	199 818,59	90.83 %
Služby telekomunikací a radiokomunikací	406 000,00	425 800,00	326 158,62	76.60 %
Služby peněžních ústavů	507 000,00	506 500,00	450 084,55	88.86 %

Nájemné	337 000,00	445 000,00	218 302,94	49.06 %
Konzultační, poradenské a právní služby	270 000,00	317 000,00	132 784,50	41.89 %
Služby školení a vzdělávání	379 000,00	559 500,00	411 607,80	73.57 %
Zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi	752 000,00	752 000,00	685 550,91	91.16 %
Nákup ostatních služeb	10 463 000,00	12 921 880,00	10 388 307,52	80.39 %
Opravy a udržování	3 800 000,00	4 100 600,00	2 675 919,64	65.26 %
Programové vybavení	200 000,00	200 000,00	29 040,00	14.52 %
Cestovné (tuzemské i zahraniční)	136 000,00	135 800,00	95 366,00	70.23 %
Pohoštění	52 000,00	55 500,00	27 246,00	49.09 %
Účastnické poplatky na konference	20 000,00	19 000,00	17 951,30	94.48 %
Nájemné za nájem s právem koupě	142 000,00	87 500,00	54 212,24	61.96 %
Ostatní nákupy jinde nezařazené	20 000,00	40 500,00	36 911,40	91.14 %
Poskytované zálohy vlastní pokladně	0	0	73 923,00	0%
Zaplacené sankce	0	700	605	86.43 %
Poskytnuté náhrady	2 000,00	6 000,00	2 980,00	49.67 %
Výdaje na dopravní územní obslužnost	0	30 000,00	19 627,70	65.42 %
Věcné dary	30 000,00	63 000,00	61 225,80	97.18 %
Ostatní výdaje související s neinvestičními nákupy	7 000,00	7 000,00	5 430,00	77.57 %
Neinvestiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům-fyzickým osobám	0	1 580,00	1 583,00	100.19 %
Neinvestiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům-právníckým osobám	30 000,00	25 000,00	25 000,00	100.00 %
Neinvestiční transfery spolkům	927 000,00	901 500,00	863 000,00	95.73 %
Neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem	905 000,00	957 750,00	938 257,21	97.96 %
Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím	21 000,00	23 000,00	5 000,00	21.74 %
Neinvestiční transfery krajům	170 000,00	170 000,00	165 720,00	97.48 %
Ostatní neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	132 000,00	132 000,00	131 051,00	99.28 %
Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím	8 093 000,00	8 355 000,00	7 908 472,00	94.66 %
Neinvestiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím	0	1 648 210,00	1 459 162,60	88.53 %
Nákup kolků	25 000,00	25 000,00	7 000,00	28.00 %
Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu	2 512 000,00	1 012 560,00	629 857,00	62.20 %
Vratky veřejným rozpočtům ústřední úrovně transferů poskytnutých v minulých rozpočtových obdobích	90 000,00	125 000,00	124 081,32	99.26 %

Platby daní a poplatků krajům, obcím a státním fondům	0	1 952 440,00	1 952 440,00	100.00 %
Výdaje z finančního vypořádání minulých let mezi krajem a obcemi	0	468 000,00	32 631,94	6.97 %
Náhrady mezd v době nemoci	128 000,00	139 070,00	77 598,00	55.80 %
Dary obyvatelstvu	10 000,00	10 000,00	5 000,00	50.00 %
Účelové neinvestiční transfery fyzickým osobám	0	5 670,00	5 667,00	99.95 %
Ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu	351 000,00	351 000,00	299 072,00	85.21 %
Nespecifikované rezervy	160 000,00	160 000,00	0	0%
Ostatní neinvestiční výdaje jinde nezařazené	200 000,00	458 000,00	445 518,00	97.27 %
Kapitálové výdaje	36 186 000,00	34 390 000,00	7 046 577,40	20.49 %
Ostatní nákupy dlouhodobého nehmotného majetku	150 000,00	50 000,00	6 925,00	13.85 %
Budovy, haly, stavby	34 236 000,00	32 135 900,00	6 238 043,40	19.41 %
Stroje, přístroje a zařízení	1 000 000,00	1 094 100,00	93 477,00	8.54 %
Dopravní prostředky	700 000,00	837 000,00	437 000,00	52.21 %
Výpočetní technika	0	16 000,00	15 987,00	99.92 %
Pozemky	100 000,00	157 000,00	155 145,00	98.82 %
Investiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům-právnickým osobám	0	100 000,00	100 000,00	100.00 %

8.3 Dotazník

ÚVODNÍ INFORMACE ZVEŘEJNĚNÉ RESPONDENTŮM

Vážení respondenti, jsem studentem navazujícího magisterského studia na **České zemědělské univerzitě v Praze**, ve studijním oboru **Veřejná správa a regionální rozvoj**.

Předmětem průzkumu je získání nezbytných informací pro zpracování mé **DIPLOMOVÉ PRÁCE** na téma: **Politické aspekty územní samosprávy – volební chování obyvatel města Blovice**.

Žádám Vás touto cestou o několik minut Vašeho času pro vyplnění krátkého **kvalitativního dotazníkového šetření**, díky kterému získám důležité informace pro vypracování praktické části mé diplomové práce. Dotazníkové šetření je anonymní a veškeré získané informace budou použity výhradně pro účely mé diplomové práce.

Získané informace nebudou poskytovány třetím stranám.

OTÁZKY

1. **Do jaké pomyslné volební osy se řadíte?**
 - Pravice
 - Střed
 - Levice
2. **Podle čeho vybíráte politickou stranu, kterou volíte?**
 - Sympatický volební program
 - Ve straně mám známého člověka
 - Tuto stranu volí i mně blízká osoba
 - Sympatické tváře členů strany
 - Volební kampaň strany (akce pro voliče, dárkové předměty, ...)
 - jiné - vepište
3. **S celkovou současnou politickou situací ve Vaší obci, jste:**
 - velmi nespokojen/a
 - spíše nespokojen/a
 - ani spokojen/a ani nespokojen/a
 - spíše spokojen/a
 - velmi spokojen/a
4. **Účastnil/a jste se minulých komunálních voleb v roce 2014?**
 - Ano
 - Ne, neměl/a jsem volební právo
 - Ne

5. **Kdyby příští týden byly volby do zastupitelstva Vaší obce. Šel/šla byste volit?**
- rozhodně ano
 - spíše ano
 - spíše ne
 - rozhodně ne
 - nevím
 - nemám volební právo
6. **Jste již rozhodnut/a jak budete volit v nadcházejících volbách do zastupitelstva obce?**
- Už jsem se rozhodl/a
 - Budu se rozhodovat až těsně před volbami
 - Budu se rozhodovat až na základě volební kampaně
7. **Pokud by se komunální volby konaly již dnes, jakou politickou stranu byste VOLIL?**
- ODS - Občanská demokratická strana
 - ČSSD - Česká strana sociálně demokratická
 - STAN - STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ
 - KSČM - Komunistická strana Čech a Moravy
 - Zelení - Strana zelených
 - Svobodní - Strana svobodných občanů
 - ODA - Občanská demokratická aliance
 - Piráti - Česká pirátská strana
 - TOP 09 - TOP 09
 - ANO - ANO 2011
 - KDU-ČSL - Křesťanská a demokratická unie – Českoslov. str. lidová
 - ČSNS - Česká strana národně sociální
 - REAL - REALISTÉ
 - DSSS - Dělnická strana sociální spravedlnosti
 - SPD - Svoboda a přímá demokracie - Tomio Okamura (SPD)
 - SPO - Strana Práv Občanů
 - jiné - vepište
8. **Využíváte při komunálních volbách možnost preferenčních hlasů?**
- Ano
 - Ne
9. **Volíte stejnou politickou stranu jako v komunálních volbách též ve volbách do krajského zastupitelstva a ve volbách do parlamentu?**
- Ano
 - Ne
 - Nejsem si jist
10. **Využili byste možnost hlasování prostřednictvím internetu?**
- Ano
 - Ano, ale bohužel neumím internet používat
 - Ne, i když internet běžně využívám
 - Ne, neumím používat internet
 - Ne

11. Nehledě na to jak byste hlasoval/a, která strana myslíte, že dosáhne pomyslného vítězství v komunálních volbách v obci Blovice?

- ODS - Občanská demokratická strana
- ČSSD - Česká strana sociálně demokratická
- STAN - STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ
- KSČM - Komunistická strana Čech a Moravy
- Zelení - Strana zelených
- Svobodní - Strana svobodných občanů
- ODA - Občanská demokratická aliance
- Piráti - Česká pirátská strana
- TOP 09 - TOP 09
- ANO - ANO 2011
- KDU-ČSL - Křesťanská a demokratická unie – Českoslov. str. lidová
- ČSNS - Česká strana národně sociální
- REAL - REALISTÉ
- DSSS - Dělnická strana sociální spravedlnosti
- SPD - Svoboda a přímá demokracie - Tomio Okamura (SPD)
- SPO - Strana Práv Občanů
- jiné - vepište

12. Vaše pohlaví

- Muž
- Žena

13. Vyberte věkovou do které věkové skupiny se řadíte?

- 18 -25 let
- 26 -35 let
- 36 -45 let
- 46 -55 let
- Více než 55 let

14. Vyberte nejvyšší dosažené vzdělání.

- Základní
- Vyučen/a bez maturity
- Vyučen/a s maturitou
- Středoškolské s maturitou
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské (Bc.)
- Vysokoškolské (Mgr., Ing.)

15. Vaše sociální postavení?

- Student
- Zaměstnanec
- V domácnosti (nebo na mateřské dovolené)
- Živnostník
- Nezaměstnaný
- Invalidní důchodce

- 16. Klasifikace zaměstnání respondenta (dle CZ-ISCO)**
- Zaměstnanci v ozbrojených silách
 - Zákonodárci a řídicí pracovníci
 - Specialisté
 - Techničtí a odborní pracovníci
 - Úředníci
 - Pracovníci ve službách a prodeji
 - Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství
 - Řemeslníci a opraváři
 - Obsluha strojů a zařízení, montéři
 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
 - Senioři
- 17. Do jaké příjmové kategorie se řadíte?**
- 0 - 5 000 Kč
 - 5 001 - 10 000 Kč
 - 10 001 - 15 000 Kč
 - 15 001 - 20 000 Kč
 - 20 001 - 25 000 Kč
 - 25 001 - 30 000 Kč
 - nad 30 000 Kč
- 18. Nepůjdete volit, z jakého důvodu? - nepovinná**
- vepište

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji Vám za projevenou důvěru a Váš čas. Věřím, že získané údaje pomohou vykreslit obraz volebního chování obyvatel obce Blovice a úspěšně využít tento obraz v mé diplomové práci.

8.4 Vyhodnocení vybraných vzájemných vazeb dotazníku

Vaše pohlaví

Odpověď	Počet respondentů	%	Respondentů za politickou stranu				
			ODS	ANO	STAN	Piráti	Jednotliví kandidáti
Muž	72	54,13 %	21	9	5	10	6
Žena	61	45,87%	13	7	9	4	6
CELKEM	133	100,00%	34	16	14	14	12

Vyberte věkovou do které věkové skupiny se řadíte?

Odpověď	Počet respondentů	%	Respondentů za politickou stranu				
			ODS	ANO	STAN	Piráti	Jednotliví kandidáti
26 -35 let	58	43,61%	9	9	8	6	2
36 -45 let	31	23,31%	11	2	3	4	7
18 -25 let	18	13,53%	3	3	1	3	-
46 -55 let	17	12,78%	7	2	2	1	3
Více než 55 let	9	6,77%	4	-	-	-	-
CELKEM	133	100,00%	34	16	14	14	12

Vyberte nejvyšší dosažené vzdělání.

Odpověď	Počet respondentů	%	Respondentů za politickou stranu				
			ODS	ANO	STAN	Piráti	Jednotliví kandidáti
Středoškolské s maturitou	47	35,34%	13	4	6	7	4
Vysokoškolské (Mgr., Ing.)	28	21,05%	7	1	1	2	5
Vysokoškolské (Bc.)	21	15,79%	6	5	3	3	2
Vyučen/a bez maturity	15	11,28%	1	3	-	2	-
Vyučen/a s maturitou	10	7,52%	4	-	3	-	-
Základní	7	5,26%	-	3	-	-	-
Vyšší odborné	5	3,76%	3	-	1	-	1
CELKEM	133	100,00%	34	16	14	14	12

Vaše sociální postavení?

Odpověď	Počet respondentů	%	Respondentů za politickou stranu				
			ODS	ANO	STAN	Piráti	Jednotliví kandidáti
Zaměstnanec	90	67,67%	25	13	9	11	8
V domácnosti	19	14,29%	2	1	4	2	-
Živnostník	13	9,77%	6	-	-	-	4
Student	10	7,52%	1	2	1	1	-
Nezaměstnaný	1	0,75%	-	-	-	-	-
CELKEM	133	100,00%	34	16	14	14	12

Kvalifikace zaměstnání respondenta (dle CZ-ISCO).

Odpověď	Počet respondentů	%	Respondentů za politickou stranu				
			ODS	ANO	STAN	Piráti	Jednotliví kandidáti
Pracovníci ve službách a prodeji	37	27,82%	10	5	8	7	1
Úředníci	32	24,06%	8	4	3	5	8
Techničtí a odborní pracovníci	18	13,53%	6	2	1	2	-
Specialisté	15	11,28%	3	1	2	-	3
Řemeslníci a opraváři	7	5,26%	-	-	-	-	-
Zákonodárci a řídicí pracovníci	6	4,51%	4	2	-	-	-
Zaměstnanci v ozbrojených silách	5	3,76%	-	-	-	-	-
Kvalifikovaní pracovníci	5	3,76%	0	-	-	-	-
Obsluha strojů a zařízení, montéři	5	3,76%	3	-	-	-	-
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	3	2,26%	-	2	-	-	-
CELKEM	133	100,00%	34	16	14	14	12

Do jaké příjmové kategorie se řadíte?

Odpověď	Počet respondentů	%	Respondentů za politickou stranu				
			ODS	ANO	STAN	Piráti	Jednotliví kandidáti
0 - 5 000 Kč	6	4,51%	-	-	-	-	-
5 001 - 10 000 Kč	12	9,02%	-	2	2	1	-
10 001 - 15 000 Kč	14	10,53%	3	2	3	3	-
15 001 - 20 000 Kč	25	18,80%	5	2	2	5	-
20 001 - 25 000 Kč	39	29,32%	10	2	4	4	5
25 001 - 30 000 Kč	16	12,03%	5	3	1	1	3
nad 30 000 Kč	21	15,79%	11	5	2	-	4
CELKEM	133	100,00%	34	16	14	14	12

Do jaké pomyslné osy se řadíte?

Odpověď	Počet respondentů	%	Respondentů za politickou stranu				
			ODS	ANO	STAN	Piráti	Jednotliví kandidáti
Střed	70	52,63%	13	14	8	10	12
Pravice	54	40,60%	21	2	6	4	-
Levice	9	6,77%	0	-	-	-	-
CELKEM	133	100,00%	34	16	14	14	12

S celkovou současnou politickou situací ve Vaší obci jste:

Odpověď	Počet respondentů	%	Respondentů za politickou stranu				
			ODS	ANO	STAN	Piráti	Jednotliví kandidáti
ani spokojen/a ani nespokojen/a	46	34,59%	7	9	2	3	-
spíše spokojen/a	37	27,82%	13	2	8	5	3
spíše nespokojen/a	29	21,80%	7	2	3	5	6
velmi nespokojen/a	12	9,02%	3	2	-	1	2
velmi spokojen/a	9	6,77%	4	1	1	-	1
CELKEM	133	100,00%	34	16	14	14	12

Jste již rozhodnut/a jak budete volit v nadcházejících volbách do zastupitelstva?

Odpověď	Počet respondentů	%	Respondentů za politickou stranu				
			ODS	ANO	STAN	Piráti	Jednotliví kandidáti
Budu se rozhodovat až těsně před volbami	63	47,37%	12	10	5	11	11
Už jsem se rozhodl/a	49	36,84%	19	5	4	1	-
Budu se rozhodovat až na základě volební kampaně	21	15,79%	3	1	5	2	1
CELKEM	133	100,00%	34	16	14	14	12

Volíte stejnou politickou stranu jako v komunálních volbách též ve volbách do krajského zastupitelstva a ve volbách do parlamentu?

Odpověď	Počet respondentů	%	Respondentů za politickou stranu				
			ODS	ANO	STAN	Piráti	Jednotliví kandidáti
Ano	66	49,62%	12	7	5	9	-
Ne	35	26,32%	15	-	4	1	9
Nejsem si jist	32	24,06%	7	9	5		3
CELKEM	133	100,00%	34	16	14	10	12